



# Monthly Oil & Gas Markets Analysis

## پایش تحلیلی تحولات بازارهای نفت و گاز

شماره ۱۷۴ - بهمن ماه ۱۴۰۳



پژوهشکده اقتصاد انرژی

موسسه مطالعات بین المللی انرژی







مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی

**IIES**



نشانی: تهران، خیابان ولیعصر (عج)، روبروی پارک ملت، خیابان سلطانی (سایه)، پلاک ۶۵

تلفن: ۶۰-۲۲۰۲۹۳۵۱

فکس: ۲۲۰۵۴۸۵۳

صندوق پستی: ۴۷۵۷-۱۹۳۹۵

[www.iies.org](http://www.iies.org)





**اعضای هیات تحریریه:** دکتر محمد صادق جوکار، دکتر غلامعلی رحیمی، دکتر بهروز نعمتی، دکتر مصطفی سالاری، دکتر تورج دهقانی، مهدی یوسفی، مهرزاد زمانی، دکتر ندا علم الهدی، دکتر داریوش وافی نجار، دکترحسین یادگاری، دکتر شباهگ مهاجرانی، دکتر ملیکا آشوری، دکتر هدی پناهی نژاد، مهدیه ابوالحسنی چیمه، کیمیا سادات ناصر آبادی مطلق

**مدیر مسئول:** دکتر غلامعلی رحیمی

**سر دبیر:** مهدی یوسفی

**ناظر علمی:** دکتر مهران امیر معینی

**مدیر داخلی:** سمیرا مرادی

**طراحی و صفحه آرایی:** نازنین شاهین



بیشتر می اندیشیم  
تا بهتر تصمیم بگیرید



## فهرست

### گزارش های تحلیلی

بخش  
دوم

چشم انداز تولید نفت روسیه در شرایط تحریم

هدی پناهی نژاد

کاهش حاشیه سود پالایشی تی پات ها و برنامه عربستان سعودی برای توسعه پتروپالایشگاه ها در چین

حسین یادگاری

بررسی راهبردهای توسعه تعاملات ترکمنستان با ج.ا.ایران در تجارت گاز

غلامعلی رحیمی  
ندا علم الهدی

مقایسه سبد انرژی چین ۲۰۲۳ تا ۲۰۳۰

حسین یادگاری

پایش اندیشکده های جهانی حوزه انرژی

شاهنگ مهاجرانی

### تحولات بازار های نفت و گاز

بخش  
اول

تحولات قیمت نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۴

مهدی یوسفی

پیش بینی کوتاه مدت قیمت نفت خام برنت

مهرزاد زمانی

تحولات اقتصاد جهانی ماه ژانویه ۲۰۲۵

ندا علم الهدی

بررسی وضعیت تولید جهانی نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۴

مهدی یوسفی

تقاضا و ذخیره سازی های نفت

حسین یادگاری

پیش بینی ماهیانه عرضه و تقاضای نفت

داریوش وافی نجار

بازار جهانی فرآورده های نفتی و عملیات پالایشی

ملیکا آشوری

بررسی تحولات تجارت نفت خام و فرآورده

کیما سادات ناصرآبادی مطلق

بررسی و تحلیل ماهانه بازار جهانی گاز طبیعی

غلامعلی رحیمی  
مهدیه ابوالحسنی چیمه  
حمیدرضا مصطفایی

بررسی تحولات تجارت گاز

کیما سادات ناصرآبادی مطلق





# تحولات بازار های نفت و گاز

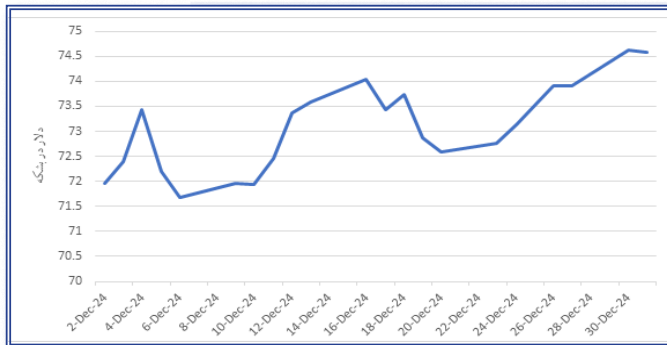
بخش  
اول



## تحولات قیمت نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۴

مهدی یوسفی

نمودار ۲: روند روزانه قیمت سبد اوپک در ماه دسامبر ۲۰۲۴



دوم دسامبر به ۷۴/۵۹ دلار در بشکه در ۳۱ دسامبر رسید.

### ۲. عوامل تاثیرگذار بر قیمت نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۴

مهمترین عوامل تاثیرگذار بر نوسانات قیمت نفت به تفکیک عوامل تضعیف‌کننده و تقویت‌کننده در ذیل ذکر شده است:

#### عوامل تقویت‌کننده:

۱. اوپک پلاس در ۵ دسامبر تصمیم گرفت که از یک طرف افزایش تولید را تا پایان فصل اول ۲۰۲۵ به تاخیر اندازد و از طرف دیگر زمان افزایش تولید ۲/۲ میلیون بشکه‌ای توافق شده را طولانی‌تر کرد؛

۲. ادامه بحران روسیه و اوکراین؛

۳. ادامه بحرانهای خاورمیانه؛ نگرانی نسبت به گسترش بحران سوریه؛ شکننده بودن آتش بس بین اسرائیل و حزب الله لبنان و ادامه حملات حوثی‌های یمن به کشتی‌ها در دریای سرخ و خلیج عدن؛

۴. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۵ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۴۲۳/۴ میلیون بشکه رسیده است؛ در هفته

### ۱. روند قیمت نفت خام های شاخص

#### ۱-۱. قیمت ماهانه نفت خام های شاخص

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ قیمت نفت خام‌های شاخص نسبت به متوسط ماه قبل ۲۰۲۴ تغییرات زیادی نداشت. قیمت سبد اوپک با ۹ سنت در بشکه افزایش نسبت به ماه قبل ۲۰۲۴ به ۷۳/۰۷ دلار، قیمت نفت برنت با ۰/۴۹ دلار در بشکه کاهش به ۷۰/۱۲ دلار و متوسط قیمت نفت خام وست تگزاس با ۱۷ سنت در بشکه افزایش نسبت به متوسط ماه قبل به ۶۹/۹۵ دلار در بشکه رسید.

نمودار ۱: روند ماهانه قیمت نفت برنت، سبد اوپک و وست تگزاس



#### ۱-۲. قیمت روزانه نفت خام های شاخص

روند روزانه قیمت نفت خام‌های شاخص در ماه دسامبر ۲۰۲۴ با نوساناتی روند صعودی داشت. قیمت‌ها تا ۱۶ دسامبر روند صعودی داشت اما بعد از آن تا ۲۰ دسامبر نزولی شد و سپس روند صعودی به خود گرفت. قیمت سبد اوپک بین ۷۱/۶۹ دلار و ۷۴/۶۲ دلار در بشکه نوسان داشت و از ۷۱/۹۶ دلار در بشکه در





قرارداد بیشتر از هفته قبل آن بود؛  
۸. تضعیف ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر ۱۰۶/۳۳ بود که در هفته منتهی به ۶ دسامبر به ۱۰۶/۰۶ رسید؛

۹. در ماه نوامبر PMI بخش صنعت چین به ۵۱/۵ رسید که ۱/۲ واحد بیشتر از ماه قبل بود؛

۱۰. در ماه نوامبر PMI بخش صنعت آمریکا به ۴۹/۷ رسید که ۰/۲ واحد بیشتر از ماه قبل بود و PMI بخش خدمات به ۵۶/۱ رسید که ۱/۱ واحد بیشتر از ماه قبل بود؛

۱۱. در ماه نوامبر فرصت های شغلی باز در آمریکا به ۷/۷۴۴ میلیون رسید که ۳۰۱ هزار بیشتر از ماه قبل بود؛

۱۲. در ماه اکتبر سفارشات کارخانه‌ای در آمریکا ۰/۲ درصد افزایش یافت در حالی که رشد آن در ماه قبل ۰/۳- درصد بود؛

۱۳. در فصل سوم ۲۰۲۴ رشد سالانه تولید ناخالص منطقه یورو به ۰/۹ درصد رسید در حالیکه رشد آن در فصل دوم ۰/۶ درصد بود؛

۱۴. در ماه نوامبر موازنه تجاری آمریکا به ۷۳- میلیارد دلار رسید که ۱۰ میلیارد دلار کمتر از ماه قبل بود.

۱۵. دولت چین در بیانیه‌ای اعلام کرد که در سال ۲۰۲۵ سیاست‌های پولی معتدل‌تری را برای تقویت اقتصاد اتخاذ خواهد کرد؛

۱۶. در هفته منتهی به ۶ دسامبر صادرات نفت خام آمریکا با ۱/۱۳۶ میلیون بشکه در روز کاهش به ۳/۰۹۹ میلیون بشکه در روز رسید؛ در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ صادرات نفت خام آمریکا به مقدار ۱/۱۷۳ میلیون بشکه در روز کاهش یافت و سطح آن به ۳/۷۲۲ میلیون بشکه در روز رسید؛

۱۷. در ماه نوامبر رشد سالانه شاخص قیمت تولید کننده در چین به ۲/۵- درصد رسید که ۰/۴ درصد نسبت به ماه قبل افزایش داشت؛

۱۸. بانک مرکزی اروپا نرخ بهره این منطقه را با ۰/۵ درصد کاهش در سطح ۳/۲۵ درصد اعلام کرد؛

منتهی به ۶ دسامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۱/۴ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۴۲۲ میلیون بشکه رسیده است؛ در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای تجاری نفت خام این کشور ۱ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۴۲۱ میلیون بشکه رسیده است؛ در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا به مقدار ۴/۲ میلیون بشکه کاهش یافت و سطح آن به ۴۱۶/۸ میلیون بشکه رسید؛

۵. در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر ذخیره‌سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا با ۱/۴۴۵ میلیون بشکه افزایش نسبت به هفته قبل به ۳۹۱/۸۰۷ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۶ دسامبر ذخیره‌سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا با ۷۲۴ هزار بشکه افزایش نسبت به هفته قبل به ۳۹۲/۵۳۱ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر ذخیره‌سازی‌های استراتژیک نفت خام آمریکا با ۵۱۹ هزار بشکه افزایش نسبت به هفته قبل به ۳۹۳/۰۵۰ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای استراتژیک نفت خام آمریکا به مقدار ۲۶۰ هزار بشکه افزایش یافت و سطح آن به ۳۹۳/۳۱۰ میلیون بشکه رسید؛

۶. در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر واردات نفت خام آمریکا با ۱/۲۰۷ میلیون بشکه در روز افزایش به ۷/۲۹۰ میلیون بشکه در روز رسید؛ در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر واردات نفت خام آمریکا با ۰/۶۶۵ میلیون بشکه در روز افزایش به ۶/۶۴۹ میلیون بشکه در روز رسید؛

۷. در هفت روز منتهی به ۳ دسامبر ۲۰۲۴ خالص وضعیت خرید بورس بازان به ۲۰۱ هزار قرارداد رسید که نسبت به هفته ماقبل آن ۱ هزار قرارداد افزایش یافت؛ در هفت روز منتهی به ۱۷ دسامبر خالص وضعیت خرید بورس بازان به ۲۳۰ هزار قرارداد رسید که ۴۰ هزار قرارداد بیشتر از هفته قبل آن بود؛ در هفت روز منتهی به ۱۷ دسامبر خالص وضعیت خرید بورس بازان به ۲۳۰ هزار قرارداد رسید که ۴۰ هزار





۱۹. بانک مرکزی کانادا نرخ بهره این کشور را با ۰/۲۵ درصد کاهش در سطح ۳/۴ درصد اعلام کرد؛
۲۰. تصویب پانزدهمین بسته تحریمی توسط اتحادیه اروپا علیه روسیه که می‌تواند محدودیت‌های روسیه را برای صادرات نفت افزایش دهد؛
۲۱. اعلام تحریم‌های جدید توسط آمریکا علیه ایران و احتمال اختلال در تجارت نفت ایران؛
۲۲. قزاقستان اعلام کرد که در سال ۲۰۲۵ به تعهدات خود در اوپک پلاس پایبند خواهد بود؛
۲۳. توقف جریان نفت خط لوله دروژبا توسط روسیه؛
۲۴. موسسه نفت آمریکا (API) اعلام کرد که ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا ۴/۷ میلیون بشکه کاهش یافته است؛
۲۵. در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر تولید نفت خام آمریکا با ۲۷ هزار بشکه در روز کاهش نسبت به هفته قبل در سطح ۱۳/۶۰۴ میلیون بشکه در روز بود؛ در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ تولید نفت خام آمریکا ۱۹ هزار بشکه در روز کاهش یافت و سطح آن به ۱۳/۵۸۵ میلیون بشکه رسید؛
۲۶. در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر ذخیره‌سازیهای میان تقطیرهای آمریکا ۳/۱۷ میلیون بشکه کاهش یافت و به ۱۱۸/۲ میلیون بشکه رسید؛
۲۷. بلومبرگ اعلام کرد که کشورهای گروه هفت در حال بررسی راه‌هایی برای تشدید سقف قیمتی نفت روسیه هستند؛
۲۸. فدرال رزرو آمریکا نرخ بهره این کشور را ۰/۲۵ درصد کاهش در سطح ۴/۵ درصد اعلام کرد؛
۲۹. در سه ماهه سوم ۲۰۲۴ رشد تولید ناخالص داخلی آمریکا به ۳/۱ درصد رسید که ۰/۱ درصد بیشتر از سه ماهه دوم است، علاوه بر این پیش‌بینی می‌شد که رشد آن ۲/۸ درصد باشد و فراتر از مقدار پیش‌بینی شده بود؛
۳۰. در ماه دسامبر PMI بخش صنعت هند به ۵۷/۴ رسید که ۰/۹ بیشتر از ماه قبل بود و PMI بخش خدمات این کشور به ۶۰/۸ رسید که ۲/۴ بیشتر از ماه قبل بود؛
۳۱. در ماه دسامبر PMI بخش خدمات آلمان به ۵۱ رسید که ۱/۷ بیشتر از ماه قبل بود و PMI بخش خدمات منطقه یورو به ۵۱/۴ رسید که ۰/۹ بیشتر از ماه قبل بود؛
۳۲. در ماه دسامبر PMI بخش خدمات آمریکا به ۵۸/۵ رسید که ۲/۴ بیشتر از ماه قبل بود؛
۳۳. در ماه نوامبر موازنه تجاری ژاپن به ۱۱۷- میلیارد ین رسید در حالیکه در ماه گذشته ۴۷۲- میلیارد ین بود؛
۳۴. در ماه نوامبر رشد مجوزهای ساخت و ساز در آمریکا به ۶/۱ درصد رسید در حالیکه رشد آن در ماه گذشته ۰/۴- درصد بود؛
۳۵. در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر ادعاهای بیکاری در آمریکا به ۲۲۰ هزار درخواست رسید که ۲۲ هزار درخواست کمتر از هفته قبل بود؛ در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ادعاهای بیکاری در آمریکا به ۲۱۹ هزار درخواست رسید که هزار درخواست کمتر از هفته قبل بود؛
۳۶. بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ ذخیره‌سازیهای میان‌تقطیرها در آمریکا به مقدار ۱/۷ میلیون بشکه کاهش یافت و سطح آن به ۱۱۶/۵ میلیون بشکه رسید؛
۳۷. در حالیکه بحث عدم تصویب بودجه فدرال بحث تعطیلی دولت فدرال جدی شده بود، مجلس نمایندگان آمریکا طرح بودجه موقت سه ماهه دولت فدرال را تصویب کرد و ریسک تعطیلی دولت فدرال آمریکا منتفی شد؛
۳۸. ترامپ اعلام کرد که کنترل مجدد آمریکا را بر کانال پاناما اعمال خواهد کرد، روزانه ۲/۱ میلیون بشکه نفت خام و فرآورده از این کانال ترانزیت می‌شود؛
۳۹. رویتر گزارش داد که مقامات چینی موافق کرده‌اند که در سال ۲۰۲۵ حدود ۴۱۱ میلیارد دلار اوراق قرضه ویژه را برای تقویت اقتصاد منتشر کنند؛
۴۰. تجدید نظر صعودی بانک جهانی در رشد اقتصاد



چین برای سال ۲۰۲۵؛  
۴۱. سرد شدن هوا در نیمکره شمالی و افزایش تقاضا  
برای سوخت‌های گرمایشی؛  
۴۲. احتمال سخت‌گیری بیشتر دولت آتی آمریکا در  
روند صادرات نفت ایران.

۷. در هفته منتهی به ۶ دسامبر تعداد دکلهای حفاری  
فعال در بخش نفت آمریکا با ۵ دکل افزایش نسبت  
به هفته قبل به ۴۸۲ رسید؛ در هفته منتهی به ۲۰  
دسامبر تعداد دکلهای حفاری فعال در بخش نفت  
آمریکا با یک دکل افزایش به ۴۸۳ رسید؛

۸. در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر درخواستها برای  
استفاده از مزایای بیکاری در آمریکا به ۲۲۴ هزار  
درخواست رسید که ۹ هزار درخواست بیشتر از هفته  
قبل بود؛ در هفته منتهی به ۶ دسامبر درخواستها  
برای استفاده از مزایای بیکاری در آمریکا به ۲۴۲ هزار  
درخواست رسید که ۱۷ هزار درخواست بیشتر از هفته  
قبل بود؛

۹. در ماه اکتبر نرخ بیکاری در منطقه یورو به مقدار  
۶/۳ درصد بود که نسبت به ماه قبل تغییری نداشت؛

۱۰. در ماه نوامبر PMI بخش صنعت آلمان به ۴۳ رسید  
که نسبت به ماه قبل تغییری نداشت و PMI بخش  
خدمات به ۴۵/۲ رسید که ۰/۸ واحد کمتر از ماه قبل  
بود؛

۱۱. در فصل سوم ۲۰۲۴ رشد سالانه تولید ناخالص  
داخلی استرالیا به ۰/۸ درصد رسید که ۰/۲ درصد  
کمتر از فصل قبل بود؛

۱۲. در ماه نوامبر PMI بخش خدمات چین به ۵۱/۵  
رسید که ۰/۵ واحد کمتر از ماه قبل بود؛

۱۳. در ماه نوامبر نرخ بیکاری در آمریکا به ۴/۲ درصد  
رسید که ۰/۱ درصد کمتر از ماه قبل بود؛

۱۴. در ماه نوامبر تغییرات اشتغال در بخش غیر  
کشاورزی آمریکا به ۱۴۶ هزار رسید در حالیکه در ماه  
قبل ۱۸۴ هزار شغل اضافه شده بود؛

۱۵. در هفته منتهی به ۶ دسامبر واردات نفت خام  
آمریکا با ۱/۳۰۶ میلیون بشکه در روز کاهش به ۵/۹۸۴  
میلیون بشکه در روز رسید؛

۱۶. تقویت ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی  
به ۶ دسامبر ۱۰۵/۸۵ بود که در هفته منتهی به ۱۳

### عوامل تضعیف‌کننده:

۱. ادامه نگرانی نسبت به وضعیت تقاضای جهانی و  
مازاد عرضه در بازار در ماههای آتی؛

۲. بحران سیاسی در فرانسه و کره جنوبی و احتمال  
تاثیر آن بر اقتصاد این دو کشور؛

۳. در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر تولید نفت خام آمریکا  
با ۲۰ هزار بشکه در روز افزایش نسبت به هفته قبل  
در سطح ۱۳/۵۱۳ میلیون بشکه در روز بود؛ در هفته  
منتهی به ۶ دسامبر تولید نفت خام آمریکا با ۱۱۸ هزار  
بشکه در روز افزایش نسبت به هفته قبل در سطح  
۱۳/۶۳۱ میلیون بشکه در روز بود؛

۴. انجمن نفت آمریکا (API) نیز اعلام کرد که در هفته  
منتهی به ۲۹ نوامبر ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا  
به مقدار ۱/۲۳۲ میلیون بشکه افزایش یافته است؛  
انجمن نفت آمریکا (API) نیز اعلام کرد که در هفته  
منتهی به ۶ دسامبر ذخیره‌سازیهای نفت خام آمریکا  
۴۹۹ هزار بشکه افزایش یافته است؛

۵. در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر ذخیره‌سازیهای بنزین  
آمریکا ۲/۴ میلیون بشکه افزایش یافت و به ۲۱۴/۶  
میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۶ دسامبر  
ذخیره‌سازیهای بنزین آمریکا ۵/۱ میلیون بشکه افزایش  
یافت و به ۲۱۹/۷ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی  
به ۱۳ دسامبر ذخیره‌سازیهای بنزین آمریکا ۲/۳ میلیون  
بشکه افزایش یافت و به ۲۲۲ میلیون بشکه رسید؛

۶. در هفته منتهی به ۲۹ نوامبر ذخیره‌سازیهای میان  
تقطیرهای آمریکا ۳/۴ میلیون بشکه افزایش یافت  
و به ۱۱۸/۱ میلیون بشکه رسید؛ در هفته منتهی به ۶  
دسامبر ذخیره‌سازیهای میان تقطیرهای آمریکا ۳/۷





۲۷. تعطیلی دولت فدرال در آمریکا؛ جرمی پاول رئیس فدرال رزرو اعلام کرد که در سال ۲۰۲۵ این نهاد در مورد افزایش نرخ بهره احتیاط خواهد کرد؛

۲۸. در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر صادرات نفت خام آمریکا با ۱/۷۹۶ میلیون بشکه در روز افزایش به ۴/۸۹۵ میلیون بشکه در روز رسید؛

۲۹. در دوازده ماه منتهی به نوامبر ۲۰۲۴ رشد قیمت مسکن در چین به ۵/۷- درصد رسید که اگرچه نسبت به ماه قبل ۰/۲ درصد بهبود یافته اما هنوز نشان دهنده ادامه بحران مسکن در چین است؛

۳۰. در دوازده ماه منتهی به نوامبر ۲۰۲۴ رشد خرده فروشی در چین به ۳ درصد رسید که نسبت به ماه گذشته ۱/۸ درصد کاهش داشت؛

۳۱. در ماه نوامبر رشد تولیدات صنعتی چین به ۵/۸ درصد رسید که برابر با رشد آن در ماه گذشته بود؛

۳۲. در ماه نوامبر نرخ بیکاری چین بدون تغییر نسبت به ماه گذشته در سطح ۵ درصد باقی ماند؛

۳۳. در ماه دسامبر PMI بخش صنعت آلمان به ۴۲/۵ رسید که ۰/۵ واحد کمتر از ماه قبل بود؛

۳۴. در ماه دسامبر PMI بخش صنعت آمریکا به ۴۸/۳ رسید که ۱/۴ واحد کمتر از ماه قبل بود؛

۳۵. در ماه اکتبر موازنه تجاری منطقه یورو به ۶/۸ میلیارد یورو رسید که ۴/۸ میلیارد یورو کمتر از ماه ماقبل آن بود؛

۳۶. در دوازده ماه منتهی به نوامبر ۲۰۲۴ نرخ تورم منطقه یورو به ۲/۲ درصد رسید که ۰/۲ درصد کمتر از ماه قبل بود؛

۳۷. در دوازده ماه منتهی به نوامبر ۲۰۲۴ نرخ تورم بریتانیا به ۲/۶ درصد رسید که ۰/۳ درصد کمتر از ماه قبل بود؛

۳۸. بانکهای مرکزی در ژاپن و بریتانیا نرخ بهره بدون تغییر نسبت به قبل به ترتیب در سطح ۰/۲۵ و ۴/۷۵ درصد اعلام کردند؛

دسامبر به ۱۰۶/۲۹ رسید؛ تقویت ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۱۳ دسامبر ۱۰۶/۵۱ بود که در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر به ۱۰۷/۳۹ رسید؛ تقویت ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۱۰۷/۳۹ بود که در هفته منتهی به ۲۷ دسامبر به ۱۰۷/۹۱ رسید؛

۱۷. در ماه نوامبر نرخ رشد سالانه قیمت مصرف کننده در چین به ۰/۲ درصد رسید که ۰/۱ درصد کمتر از ماه گذشته بود؛

۱۸. در فصل سوم رشد تولید ناخالص داخلی ژاپن به ۰/۳ درصد رسید این در حالیست که رشد آن در فصل دوم ۰/۵ درصد بود؛

۱۹. کاهش رشد صادرات و واردات چین در ماه نوامبر؛

۲۰. در ماه نوامبر نرخ رشد قیمت مصرف کننده در آلمان به ۲/۲ درصد رسید که ۰/۲ درصد بیشتر از ماه قبل بود؛

۲۱. در ماه نوامبر نرخ رشد قیمت مصرف کننده در آمریکا به ۲/۷ درصد رسید که ۰/۱ درصد بیشتر از ماه قبل بود؛

۲۲. در هفت روز منتهی به ۱۰ دسامبر ۲۰۲۴ خالص وضعیت خرید بورس بازان به ۱۹۰ هزار قرارداد رسید که نسبت به هفته گذشته ۱۱ هزار قرارداد افزایش یافت.

۲۳. شرکت چینی سینوپک در گزارش جدید خود اعلام کرد که واردات نفت خام چین در سال ۲۰۲۵ و مصرف نفت چین در سال ۲۰۲۷ به اوج خود خواهد رسید؛

۲۴. جی پی مورگان اعلام کرد که بازار نفت در سال ۲۰۲۵ با مازاد عرضه مواجه خواهد شد و به طور متوسط ۱/۲ میلیون بشکه در روز مازاد عرضه در بازار خواهد بود و رشد عرضه غیر اوپک پلاس ۱/۸ میلیون بشکه در روز خواهد بود؛

۲۵. ترامپ اعلام کرد که اگر اتحادیه اروپا کسری تجاری خود با آمریکا را از طریق خرید بیشتر نفت و گاز جبران نکند با افزایش تعرفه مواجه خواهد شد؛

۲۶. عدم تصویب بودجه فدرال در آمریکا و احتمال



### ۳. جمع‌بندی

به طور کلی قیمت نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۴ نسبت به ماه اکتبر ۲۰۲۴ تغییر زیادی نداشت. در ماه دسامبر اگرچه با ارائه مشوق‌های جدید توسط چین تا حدودی نگرانی‌ها را نسبت به کند شدن رشد تقاضا در چین کاهش داد با این حال هنوز اکثر موسسات نسبت به مزاد عرضه در بازار در طی سال ۲۰۲۵ هشدار می‌دهند. از طرف دیگر بازار منتظر ورود ترامپ به کاخ سفید و سیاست‌های او در مورد انرژی بویژه در زمینه تولید نفت و استفاده از سوخت‌های فسیلی و همینطور جنگ تجاری او با چین، اتحادیه اروپا، کانادا و مکزیک و چگونگی برخورد او با بحران روسیه و اوکراین و موضوع هسته‌ای ایران بود.

۳۹. بانک مرکزی چین نرخ بهره این کشور را بدون تغییر نسبت به قبل در سطح ۳/۱ درصد اعلام کرد.

۴۰. بر اساس گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، در هفته منتهی به ۲۰ دسامبر ۲۰۲۴ واردات نفت خام آمریکا به مقدار ۱۷۸/۰ میلیون بشکه در روز کاهش یافت و سطح آن به ۴۷۱/۶ میلیون بشکه در روز رسید؛

۴۱. بازگشایی خط لوله دروژبا بعد از تعطیلی آن به دلیل مشکلات فنی در یک ایستگاه پمپاژ، این خط لوله حدود ۳۰۰ هزار بشکه در روز نفت روسیه و قزاقستان را به اروپا منتقل می‌کند؛

۴۲. رشد فصلی تولید ناخالص داخلی بریتانیا در فصل سوم ۲۰۲۴ به مقدار صفر درصد بود در حالی که رشد فصلی آن در فصل دوم ۴/۰ درصد بود؛

۴۳. در ماه نوامبر رشد دستورهای خرید کالاهای بادوام در آمریکا به ۱/۱- درصد رسید در حالی که رشد آن در ماه گذشته ۸/۰ درصد بود؛

۴۴. در ماه دسامبر شاخص اطمینان مصرف‌کننده در آمریکا به ۱۰۴/۷ رسید که نسبت به ماه گذشته ۸/۱ واحد کاهش داشت؛





## پیش بینی کوتاه مدت قیمت نفت خام برنت

مهرزاد زومانی

می افزایش. سیاست‌های نفتی ترامپ بر قیمت نفت اثرات متناقضی خواهد داشت با تشدید تحریم‌ها و فشار بر کشورهای مصرف کننده نفت موجب افزایش قیمت خواهد شد و با حمایت از تولید داخلی که البته با محدودیت‌هایی روبروست موجب فشار کاهشی بر قیمت خواهد شد. البته در مجموع ترامپ بدنبال دامنه قیمتی است که نه موجب تورم داخلی شود و نه موجب کاهش تولید داخلی شود لذا با ابزار فشار بر کشورهای تولید کننده نفت هدف خود را دنبال خواهد کرد.

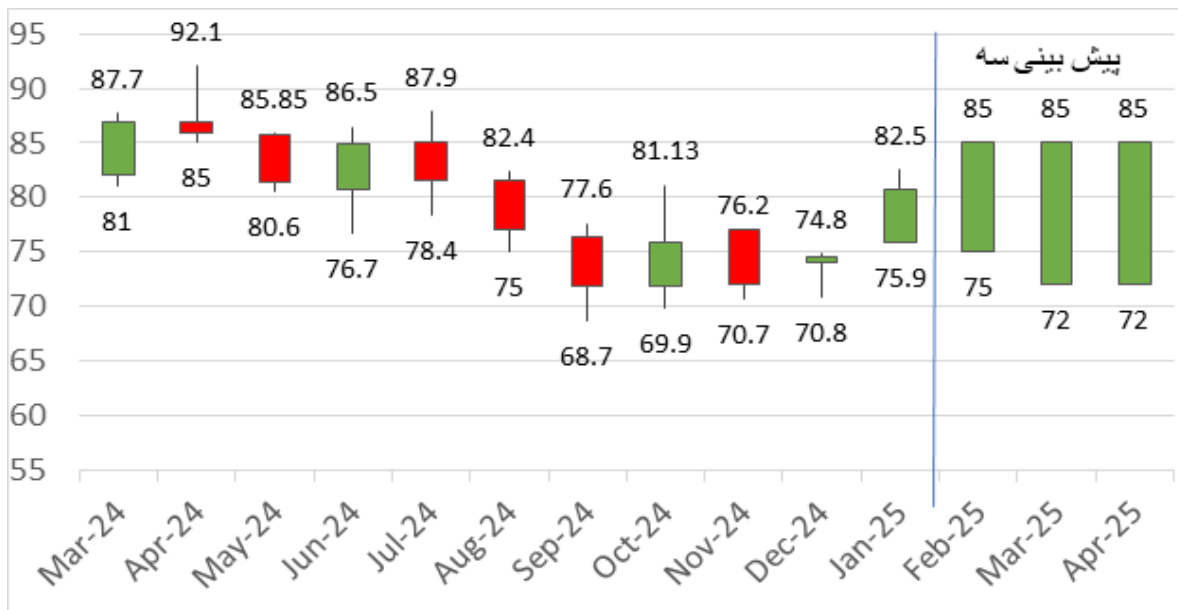
### « پیش بینی قیمت

با در نظر گرفتن عوامل تشریح شده انتظار بر این است که قیمت نفت برنت در ماه فوریه در دامنه نوسانی ۷۵ تا ۸۵ دلار در بشکه نوسان کند. در ماه مارس و آوریل انتظار بر این است که دامنه نوسان قیمت در محدوده ۷۲ تا ۸۵ دلار در بشکه باشد.

### « بررسی روند قیمت در ماه گذشته

در ماه ژانویه همچنان عوامل غیر بنیادی بیشترین میزان اثر بر نوسانات قیمت نفت را داشتند. موضوع تحریم نفتکش‌ها موجب شد که قیمت‌های نفت که چندین ماه تحت فشار کاهشی بودند روند افزایشی به خود گیرند به طوریکه سبب شد قیمت نفت برنت از ۷۱ دلار در بشکه به سطح ۸۳ دلار افزایش یابد. سپس در این سطح با مقاومت تکنیکالی مواجه شد و تا حدودی کاهش یافت. پایین بودن سطح ذخیره‌سازی‌های تجاری آمریکا یکی از عوامل بنیادی است که در چند ماه گذشته مانع کاهش بیشتر قیمت شده است و در طی ماه ژانویه نیز با روند کاهشی تقویت کننده قیمت بوده است. آمار اقتصادی مثبتی از رشد چین در فصل آخر ۲۰۲۴ منتشر شد. سیاست انبساطی چین در سال ۲۰۲۵ منجر به بهبود رشد اقتصادی این کشور خواهد شد که در نهایت بر مصرف نفت

نمودار ۱: روند گذشته و پیش بینی ماهانه قیمت نفت خام برنت





## تحولات اقتصاد جهانی ماه ژانویه ۲۰۲۵



### نکات کلیدی

افزایش دهند و هزینه‌ها را منطقی کنند تا به پایداری مالی دست یابند و سرمایه‌گذاری‌های مورد نیاز را تأمین مالی کنند. علاوه بر این، برای افزایش رشد بلندمدت و قرار دادن اهداف توسعه در مسیر درست، مداخلاتی که اثرات درگیری‌ها را کاهش دهند، سرمایه انسانی را تقویت کنند، مشارکت نیروی کار را افزایش دهند و با ناامنی غذایی مقابله کنند، حیاتی خواهد بود. با توجه به افزایش اقدامات محدودکننده تجاری و رشد ضعیف جهانی، مناطق اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه (EMDEs) با چشم‌اندازهای رشد متفاوتی در سال جاری مواجه هستند. پیش‌بینی می‌شود رشد در منطقه شرق آسیا و اقیانوس آرام، به دلیل تقاضای داخلی ضعیف در چین و همچنین در اروپا و آسیای مرکزی، به دلیل کاهش رشد در برخی از اقتصادهای بزرگ پس از رشد قوی سال گذشته، کاهش یابد. در مقابل، انتظار می‌رود در آمریکای لاتین و کارائیب، خاورمیانه و شمال آفریقا، جنوب آسیا و آفریقای جنوب صحرا رشد افزایش یابد که بخشی از آن ناشی از تقاضای داخلی قوی است. پیش‌بینی می‌شود رشد در بیشتر مناطق در سال ۲۰۲۶ تقویت شود. سال ۲۰۲۵ پایان اولین ربع قرن بیست و یکم خواهد بود. فرصتی مناسب برای بررسی عملکرد اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه از سال ۲۰۰۰ و ارزیابی چشم‌اندازهای آنها است. ربع اول قرن بیست و یکم برای EMDEها دگرگون‌کننده بوده است. این اقتصادها اکنون حدود ۴۵ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را تشکیل می‌دهند، در حالی که این رقم در سال ۲۰۰۰ حدود ۲۵ درصد بود. این روند ناشی از رشد قوی جمعی در سه اقتصاد بزرگ نوظهور و در حال توسعه - چین، هند و برزیل - بوده است. به طور کلی، EMDEها از سال ۲۰۰۰ به طور متوسط حدود ۶۰ درصد از رشد سالانه جهانی را تأمین کرده‌اند که این

### اقتصاد جهانی در یک نگاه

رشد اقتصاد جهانی در حال تثبیت است زیرا تورم به اهداف نزدیک‌تر می‌شود و تسهیل سیاست‌های پولی باعث حمایت از فعالیت‌ها در اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه (EMDE) می‌شود. این پدیده باید منجر به توسعه متعادل جهانی با نرخ رشد ۲/۷ درصد در سال، همزمان با تقویت تجارت و سرمایه‌گذاری در سال‌های ۲۰۲۵-۲۰۲۶ شود. با این حال، به نظر نمی‌رسد چشم‌انداز رشد که برای جبران آسیب‌هایی که در نتیجه چندین سال شوک‌های منفی متوالی به اقتصاد جهانی وارد شده به‌ویژه در کشورهایی که آسیب‌پذیری بیشتری دارند، کافی باشد. از منظر یک دیدگاه بلندمدت، روند همگرایی به سمت سطوح درآمدی اقتصادهای پیشرفته در بین EMDEها طی یک چهارم اول قرن بیست و یکم به طور پیوسته تضعیف شده است. عدم اطمینان بیشتر در سیاست‌ها و تغییرات نامطلوب در سیاست‌های تجاری، ریسک‌های کلیدی نزولی برای این چشم‌انداز هستند. سایر ریسک‌ها شامل تشدید درگیری‌ها و تنش‌های ژئوپلیتیکی، تورم بالاتر، وقوع شدیدتر رویدادهای آب و هوایی مرتبط با تغییرات اقلیمی و رشد ضعیف‌تر در اقتصادهای بزرگ هستند. از سوی دیگر، پیشرفت سریع‌تر در کاهش تورم و تقاضای قوی‌تر در اقتصادهای کلیدی می‌تواند به فعالیت جهانی بیش از حد انتظار منجر شود. چشم‌انداز رشد ضعیف و موانع متعدد بر نیاز به اقدامات قاطع سیاست‌گذاری تأکید دارد. تلاش‌های سیاست‌گذاری جهانی برای حفاظت از تجارت، توجه به آسیب‌پذیری‌های بدهی و مقابله با تغییرات اقلیمی ضروری است. سیاست‌گذاران ملی باید به طور قاطعانه ثبات قیمت‌ها را دنبال کنند، درآمدهای مالیاتی را

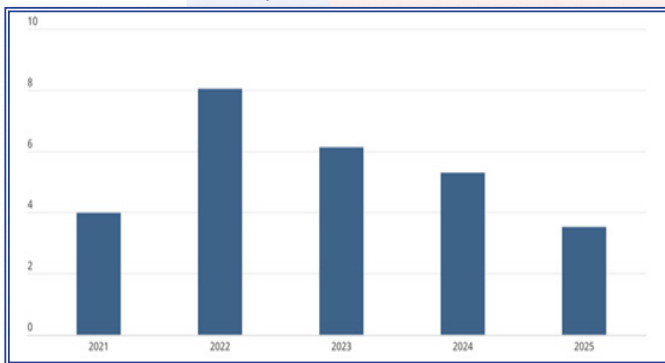




متوقف شده و تورم بالا در برخی موارد پایدار است. میانگین جهانی تورم هسته‌ای متوالی در چند ماه گذشته کمی بالاتر از ۲ درصد بوده است. رشد اسمی دستمزدها نشانه‌هایی از تعدیل را نشان می‌دهد و این همراه با نشانه‌هایی از عادی‌سازی مستمر در بازارهای کار است.

اگرچه تورم هسته‌ای قیمت کالاها به سطح یا زیر روند قبلی بازگشته است، تورم قیمت خدمات همچنان در بسیاری از اقتصادها، به ویژه در ایالات متحده و منطقه یورو، بالاتر از میانگین‌های پیش از دوران کووید-۱۹ است. تورم بالا که منعکس‌کننده مجموعه‌ای از عوامل خاص است، همچنان در برخی از بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه در اروپا و آمریکای لاتین باقی مانده است. در جایی که تورم چسبنده‌تر است، بانک‌های مرکزی در چرخه کاهش نرخ‌ها با احتیاط بیشتری عمل می‌کنند و همچنان بر شاخص‌های فعالیت، بازار کار و همچنین تحرکات نرخ ارز نظارت دقیق دارند. برخی از بانک‌های مرکزی در حال افزایش نرخ بهره هستند و این نشان‌دهنده نقطه‌ای از واگرایی در سیاست‌های پولی است.

نمودار ۲: متوسط تورم جهانی



Source : Global Inflation in 2025: Key Trends and Projections, Focus Economics, Jan 2025

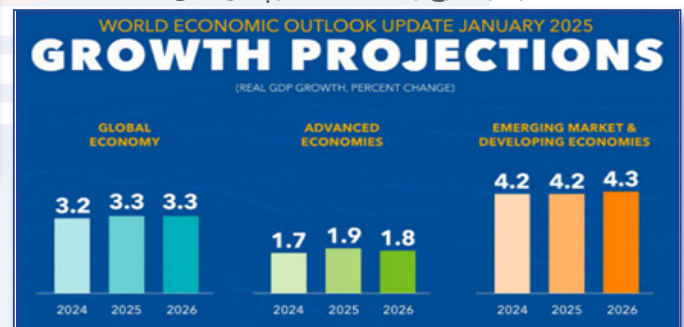
قیمت‌های انرژی، به ویژه برای نفت، زغال‌سنگ و اورانیوم، طبق پیش‌بینی تحلیلگران در سال ۲۰۲۵ به طور میانگین پایین‌تر از سال گذشته خواهند بود. انتقال به انرژی‌های سبز احتمالاً سقفی برای قیمت‌های نفت و زغال‌سنگ ایجاد خواهد کرد، در

1.. IMF, Jan 2025

میزان دو برابر سهم آن‌ها در دهه ۱۹۹۰ است. صعود آن‌ها با یکپارچگی سریع تجارت و مالیه جهانی، به ویژه در دهه اول قرن، تقویت شد. وابستگی متقابل میان این اقتصادها نیز به طور قابل توجهی افزایش یافته است. امروزه تقریباً نیمی از صادرات کالا از EMDE به سایر EMDE می‌رود، در حالی که این سهم در سال ۲۰۰۰ حدود یک‌چهارم بود. با تقویت ارتباطات فرامرزی، چرخه‌های تجاری میان EMDEها و بین EMDEها و اقتصادهای پیشرفته هماهنگ‌تر شده و یک چرخه تجاری مشخص برای EMDEها شکل گرفته است. اثرات چرخه‌های تجاری فرامرزی از EM۳ به سایر EMDEها قابل توجه است و تقریباً نیمی از اندازه اثرات چرخه‌ای از بزرگ‌ترین اقتصادهای پیشرفته (ایالات متحده، منطقه یورو و ژاپن) را تشکیل می‌دهد.

پیشرفت در اجرای اصلاحات ساختاری در بسیاری از این اقتصادها متوقف شده است. در کل جهان، اقدامات حمایت‌گرایانه و تجزیه ژئوپلیتیکی به شدت افزایش یافته است. بدهی‌های سنگین، تغییرات جمعیتی و هزینه‌های فزاینده تغییرات اقلیمی چشم‌اندازهای اقتصادی را تحت تأثیر قرار داده است. یک رویکرد سیاستی موفق برای تسریع رشد و توسعه باید بر افزایش سرمایه‌گذاری و بهره‌وری، مدیریت محیط خارجی دشوار و تقویت ثبات اقتصاد کلان تمرکز کند.<sup>۱</sup>

نمودار ۱: نرخ رشد GDP (%) و پیش‌بینی آن



Source : IMF, Jan 2025

تورم جهانی همچنان در حال کاهش است، اما نشانه‌هایی وجود دارد که پیشرفت در برخی کشورها



در برخی مناطق، باعث افزایش فشارهای قیمتی در این قاره خواهد شد.

از زمانی که دونالد ترامپ در ماه نوامبر دوباره به عنوان رئیس‌جمهور ایالات متحده انتخاب شد، تعرفه‌ها به یکی از موضوعات اصلی مورد توجه اقتصاددانان تبدیل شده‌اند و به عنوان بزرگ‌ترین ریسک افزایشی برای تورم جهانی در سال ۲۰۲۵ مطرح هستند. ترامپ پیش از پیروزی در انتخابات، تهدید کرده بود که تعرفه‌های بالاتری بر تمام واردات ایالات متحده، در حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد، اعمال کند و حتی تعرفه‌هایی تا ۶۰ درصد بر واردات از چین وضع نماید. از زمان انتخاب مجدد او، وی تهدید کرده است که به محض آغاز به کار در ماه ژانویه، تعرفه‌هایی بر کانادا، مکزیک و چین اعمال خواهد کرد.

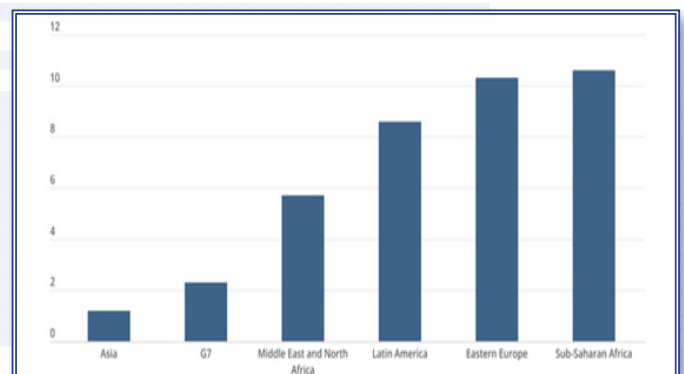
در اینجا دو نکته نامشخص وجود دارد. نخست اینکه ترامپ تا چه میزان و در چه بازه زمانی و بر روی کدام کشورها تعرفه‌ها را افزایش خواهد داد. برخی از تهدیدهایی که او در هفته‌های اخیر مطرح کرده است - مانند اعمال تعرفه کلی بر کشور شریک اصلی کانادا - ممکن است صرفاً تاکتیک‌های مذاکره‌ای برای گرفتن امتیازات از سایر کشورها باشند. نکته دوم این است که سایر کشورها چگونه به این اقدامات واکنش نشان خواهند داد؛ اگر کشورهای دیگر به تعرفه‌های ایالات متحده با اعمال محدودیت‌های شدید تجاری پاسخ دهند، این موضوع می‌تواند به یک چرخه تعرفه‌ای منجر شود که تورم جهانی را به طور قابل توجهی افزایش دهد.

تهدید محدودیت‌های تجاری تنها از سوی ایالات متحده نیست. سایر اقتصادهای بزرگ نیز ممکن است به اعمال محدودیت‌های بیشتر بر واردات برخی از کالاهای چینی-مانند خودروهای برقی (EV)، باتری‌ها یا پنل‌های خورشیدی- برای حمایت از زنجیره‌های تأمین داخلی خود ادامه دهند. در سال ۲۰۲۴، اتحادیه اروپا و کانادا نیز بر خودروهای برقی چینی تعرفه‌هایی اعمال کردند.<sup>۱</sup>

حالی که افزایش تولید غیر اوپک و افزایش احتمالی تولید اوپک، فشار بیشتری بر کاهش قیمت نفت وارد خواهد کرد. علاوه بر این، قیمت اورانیوم پس از یک سال موفق در ۲۰۲۴ کاهش خواهد یافت. در مقابل، پیش‌بینی می‌شود قیمت گاز در آمریکا و اروپا بالاتر باشد، زیرا صادرات قوی LNG (گاز طبیعی مایع) باعث افزایش قیمت‌ها در آمریکا خواهد شد.

در مورد مناطق، انتظار می‌رود که آسیا در سال ۲۰۲۵ کمترین نرخ تورم را داشته باشد. فشارهای قیمتی در آسیا به دلیل ظرفیت عظیم تولیدی این منطقه و تقاضای ضعیف در چین کاهش خواهد یافت. اقتصادهای گروه G۷ دومین نرخ پایین تورم را تجربه خواهند کرد که به طور کلی با هدف ۲٪ درصدی بانک‌های مرکزی این کشورها هماهنگ است. پس از آن، اقتصادهای خاورمیانه و شمال آفریقا قرار دارند، جایی که فشارهای قیمتی به دلیل وابستگی ارزهای این کشورها به دلار آمریکا و یارانه‌های سنگین قیمت در اقتصادهای خلیج فارس کنترل خواهد شد. اقتصادهای آمریکای لاتین و اروپای شرقی تورم نسبتاً بالایی را تجربه خواهند کرد، زیرا کاهش قابل توجه نرخ بهره باعث تضعیف ارز خواهد شد. در نهایت، انتظار می‌رود که جنوب صحرای آفریقا بالاترین نرخ تورم را در میان مناطق جهان در سال ۲۰۲۵ ثبت کند. نبود سیاست‌های پولی مستقل در برخی کشورها، همراه با کاهش ارزش ارز و مدیریت ضعیف اقتصادی

نمودار ۳: متوسط تورم به تفکیک مناطق



Source: Global Inflation in 2025: Key Trends and Projections, Focus Economics, Jan 2025

1. Global Inflation in 2025: Key Trends and Projections, Focus Economics, Jan 2025





جدول ۱: رشد تولید ناخالص داخلی واقعی در کشورها و مناطق منتخب

۲۰۲۶ف	۲۰۲۵ف	۲۰۲۴ف	۲۰۲۳	Real GDP
۳٫۳	۳٫۳	۳٫۲	۳٫۳	جهان
۱٫۸	۱٫۹	۱٫۷	۱٫۷	اقتصادهای پیشرفته
۲٫۱	۲٫۷	۲٫۸	۲٫۹	ایالات متحده آمریکا
۱٫۴	۱	۰٫۸	۰٫۴	منطقه یورو
۰٫۸	۱٫۱	-۰٫۲	۱٫۵	ژاپن
۴٫۵	۴٫۶	۴٫۸	۵٫۲	چین
۶٫۵	۶٫۵	۶٫۵	۸٫۲	هند
۱٫۲	۱٫۴	۳٫۸	۳٫۶	روسیه
۳٫۲	۲٫۶	۲٫۸	۵٫۱	ترکیه
۲٫۲	۲٫۲	۳٫۷	۳٫۲	برزیل
۴٫۱	۳٫۳	۱٫۴	-۰٫۸	عربستان سعودی
۲٫۸	۳٫۱	۳٫۷	۵	ایران
۴	۳	۲٫۵	-۰٫۲	پاکستان
۳	۳٫۲	۳٫۱	۲٫۹	نیجریه
۴٫۱	۵٫۵	۴	۵٫۱	قزاقستان

Source : World Economic Outlook, World Bank, Jan 2025

## ۲.۱. بررسی اقتصادهای توسعه یافته

### ۱.۲.۱. آمریکا

که رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۶ کاهش یابد. دفتر بودجه کنگره (CBO) رشد GDP را برای سال ۲۰۲۵ برابر با ۱.۹ درصد و برای سال ۲۰۲۶ برابر با ۱.۸ درصد تخمین زده است. دانشگاه میشیگان<sup>۱</sup> رشد اقتصادی را برای سال ۲۰۲۵ معادل ۱.۹ درصد و برای سال ۲۰۲۶ برابر با ۲.۲ درصد پیش‌بینی می‌کند. دانشگاه میشیگان پیش‌بینی کرده که تورم مخارج مصرف شخصی (PCE) در سال ۲۰۲۵ به حدود ۲.۱ درصد تثبیت می‌شود و تا پایان سال ۲۰۲۶ به ۲.۳ درصد افزایش می‌یابد. هیئت کنفرانس (The Conference Board) بر این باور است که تورم به سمت هدف ۲ درصدی فدرال رزرو حرکت کرده و احتمالاً تا اواسط سال ۲۰۲۶ تثبیت خواهد شد. این پیش‌بینی‌ها نشان‌دهنده رشد پایدار اقتصادی و بازگشت تدریجی به سطوح هدف تورم است که به

درمیان اقتصادهای پیشرفته، بازبینی‌های پیش‌بینی رشد در جهات مختلف حرکت می‌کنند. در ایالات متحده، تقاضای بنیادی همچنان قوی باقی مانده است که این امر بازتاب‌دهنده تأثیرات قوی ثروت، سیاست پولی کمتر محدودکننده و شرایط مالی حمایتی است. رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۵ به میزان ۲.۷ درصد پیش‌بینی می‌شود. این رقم ۰.۵ واحد درصد بالاتر از پیش‌بینی اکتبر است که بخشی از آن منعکس‌کننده تأثیرات انتقالی از سال ۲۰۲۴ و همچنین بازارهای کار قوی و سرمایه‌گذاری‌های رو به رشد، در کنار دیگر نشانه‌های قدرت اقتصادی است. پیش‌بینی می‌شود

1. The U.S. Economic Outlook for 2026–2025, University of Michigan, Ann Arbor Department of Economics, Nov 2024



جدول ۲: پیش بینی اقتصادی دفتر بودجه کنگره

۲۰۲۷	۲۰۲۶	۲۰۲۵	۲۰۲۴	فصل چهارم ۲۰۲۵	فصل سوم ۲۰۲۵	فصل دوم ۲۰۲۵	فصل اول ۲۰۲۵	فصل چهارم ۲۰۲۴	
									تولید خالص داخلی
تغییر به نسبت فصل قبلی									واقعی
۱,۸	۱,۸	۱,۹	۲,۳	۱,۷	۱,۹	۲	۲	۱,۹	اسمی
۳,۸	۳,۹	۴,۱	۴,۹	۳,۹	۴,۱	۴,۲	۴,۳	۴,۴	تورم
تغییر از فصل چهارم به فصل چهارم									شاخص قیمت مخارج مصرف شخصی
۲	۲,۱	۲,۲	۲,۵	۲,۲	۲,۲	۲,۱	۲,۳	۲,۴	شاخص قیمت مصرف-کننده
۲,۳	۲,۴	۲,۳	۲,۶	۲,۶	۲,۵	۲,۱	۲,۲	۲,۶	شاخص هزینه استخدام
۳,۲	۳,۳	۳,۵	۳,۷	۳,۴	۳,۵	۳,۴	۳,۵	۳,۸	نرخ بیکاری
۴,۴	۴,۴	۴,۳	۴,۲	۴,۳	۴,۳	۴,۳	۴,۲	۴,۲	نرخ بهره
نرخ موثر فدرال رزرو									نرخ موثر فدرال رزرو
۳,۴	۳,۴	۳,۷	۴,۶	۳,۷	۳,۹	۴,۱	۴,۳	۴,۶	اسناد ۱۰ ساله خزانه
۳,۹	۳,۹	۴	۴,۲	۴	۴	۴,۱	۴,۲	۴,۲	

Source : CBO's Current View of the Economy From 2025 to 2027, Congressional Budget Office, Congressional Budget Office, Dec 2024

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی کشور ایالات متحده آمریکا نشان داده شده است

جدول ۳: مقادیر ماهانه شاخصهای اقتصادی آمریکا

تراز تجاری (میلیارد دلار آمریکا)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره صندوق فدرال (مؤثر) (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	آمریکا
-۸۴,۳	۴,۱	۴,۷۵-۵	۲,۴	۵۵,۴	۴۷	سپتامبر ۲۰۲۴
-۷۳,۸	۴,۱	۴,۷۶	۲,۶	۵۵,۳	۴۷,۸	اکتبر ۲۰۲۴
-۷۸,۱۹	۴,۲	۴,۳۶	۲,۷	۵۷	۴۸,۸	نوامبر ۲۰۲۴
-	۴,۱	۴,۳۳	۲,۹	۵۸,۵	۴۸,۳	دسامبر ۲۰۲۴
-	-	۴,۳۳	-	۵۶,۸	۴۹,۴	ژانویه ۲۰۲۵

Source: 1- PMI, Trading Economics, Investing

4- Balance of Trade, Trading Economics, Investing

2- United States Inflation Rate, Trading Economics.

5- Trade Balance, ceicdata & Trading Economics.

3- fred.stlouisfed.org/release/tables

می‌دهند که بخش تولید همچنان در حال رکود است و رشد بخش خدمات کاهش یافته است، چرا که قیمت‌های بالای انرژی، هزینه‌های نظارتی و اثرات با تأخیر سیاست‌های پولی قبلی همچنان اثرات منفی خود را می‌گذارند. شرکت‌ها در سرمایه‌گذاری‌ها احتیاط می‌کنند و صادرات ضعیف باقی مانده است، به‌ویژه برخی از صنایع اروپا در تلاش هستند تا رقابتی باقی بمانند. بازار کار همچنان مقاوم است، با افزایش اشتغال در سه‌ماهه سوم سال ۲۰۲۴ که بیشتر از حد انتظار بوده است و نرخ بیکاری در اکتبر ۲۰۲۴ در سطح تاریخی پایین ۶٫۳٪ باقی مانده است. به‌طور کلی، پیش‌بینی‌های دسامبر رشد ۰٫۷٪ را برای سال ۲۰۲۴ نشان می‌دهند.

نگاه به آینده نشان می‌دهد که شرایط برای تقویت رشد در افق پیش‌بینی هرچند کمتر از پیش‌بینی‌های قبلی فراهم است. با ادامه افزایش دستمزدها و کاهش تورم، افزایش دستمزدهای واقعی باید منجر به تقویت مصرف خانگی شود. اعتبار ارزان‌تر نیز می‌تواند مصرف و سرمایه‌گذاری را تقویت کند. مشروط بر اینکه تنش‌های تجاری تشدید نشود، صادرات نیز باید از احیای اقتصاد حمایت کند، زیرا تقاضای جهانی افزایش می‌یابد. پیش‌بینی می‌شود رشد در سال ۲۰۲۵ کمی بیشتر از ۱٪ باشد و در سال‌های ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ به سطوح ملایم‌تری برسد. با این حال، ریسک‌های مربوط به رشد اقتصادی

سیاست‌های داخلی و شرایط اقتصادی جهانی وابسته است.<sup>۱</sup>

### ۲.۲.۱. منطقه یورو

در منطقه یورو، پیش‌بینی می‌شود که رشد اقتصادی افزایش یابد اما با سرعتی کمتر از آنچه که در ماه اکتبر پیش‌بینی شده بود، زیرا تنش‌های ژئوپولیتیکی همچنان بر احساسات تأثیر می‌گذارند. رشد ضعیف‌تر از حد انتظار در پایان سال ۲۰۲۴، به‌ویژه در بخش تولید، و افزایش عدم قطعیت‌های سیاسی و سیاستی، منجر به کاهش پیش‌بینی رشد ۲۰۲۵ به ۱٫۰ درصد شده است که میزان ۰٫۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال ۲۰۲۶، رشد اقتصادی به ۱٫۴ درصد خواهد رسید که ناشی از تقاضای داخلی قوی‌تر است، زیرا شرایط مالی تسهیل می‌شود، اعتماد به نفس افزایش می‌یابد و عدم قطعیت‌ها تا حدی کاهش می‌یابند. با این حال، چشم‌انداز اقتصاد منطقه یورو همچنان ضعیف و تحت تأثیر عدم قطعیت‌های قابل توجه قرار دارد. تولید در سه‌ماهه سوم سال ۲۰۲۴ بالاتر از انتظارات رشد کرد. این امر عمدتاً ناشی از افزایش مصرف بوده است که بخشی از آن به عوامل یک‌باره‌ای که گردشگری در تابستان را تقویت کرده‌اند و همچنین به دلیل انباشته‌سازی موجودی‌ها توسط شرکت‌ها است. آخرین اطلاعات نشان می‌دهند که اقتصاد در حال از دست دادن شتاب است. نظرسنجی‌ها نشان

در جدول زیر مهمترین شاخص‌های اقتصادی منطقه یورو نشان داده شده است.

جدول ۴: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی منطقه یورو

منطقه یورو	PMI (manufacturing)	PMI (service)	تورم (%)	نرخ بهره (%)	نرخ بیکاری (%)	تراز تجاری (میلیون یورو)
سپتامبر ۲۰۲۴	۴۴٫۸	۵۰٫۵	۱٫۷	۳٫۶۵	۶٫۳	۱۱۶۰۰
اکتبر ۲۰۲۴	۴۵٫۹	۵۱٫۲	۲	۳٫۴	۶٫۳	۸۶۱۰
نوامبر ۲۰۲۴	۴۵٫۳	۴۹٫۲	۲٫۲	۳٫۴	۶٫۳	۱۶۴۰۰
دسامبر ۲۰۲۴	۴۵٫۲	۵۱٫۴	۲٫۴	۳٫۱۵	-	-
ژانویه ۲۰۲۵	۴۵٫۱	۵۱٫۶	-	-	-	-

1. CBO's Current View of the Economy From 2025 to 2027, Congressional Budget Office, Congressional Budget Office, Dec 2024





بود. تورم هسته‌ای نیز در طی دو سال گذشته کاهش یافت و از ۵ درصد در ۲۰۲۳ به ۲٫۸ درصد در ۲۰۲۴ رسید.

بیشتر شاخص‌های اساسی تورم همچنان نشان می‌دهند که تورم به طور پایدار به هدف میان‌مدت ۲ درصدی ما خواهد رسید. یکی از این شاخص‌ها، مولفه مشترک و مداوم تورم که بهترین توان پیش‌بینی تورم کلی را برای افق زمانی یک تا دو ساله دارد، بیش از یک سال است که حدود ۲ درصد بوده است. تورم داخلی که به طور نزدیک با تورم خدمات هم‌راستا است، کاهش یافته است، اما همچنان بالا (بیش از ۴ درصد) باقی مانده است، عمدتاً به این دلیل که دستمزدها و قیمت‌ها در برخی بخش‌ها همچنان در حال تنظیم شدن با تورم گذشته با تأخیر هستند. رشد دستمزدها نیز در حال کاهش است.

### ۳.۲.۱. ژاپن

پیش‌بینی می‌شود اقتصاد ژاپن در ژانویه ۲۰۲۵ رشد متعادلی را تجربه کند. بر اساس گزارش صندوق بین‌المللی پول (IMF)، تولید ناخالص داخلی (GDP) ژاپن در سال ۲۰۲۵ حدود ۱.۱٪ افزایش خواهد یافت و این رشد در سال ۲۰۲۶ به ۰.۸٪ کاهش خواهد یافت. همچنین بانک جهانی رشد اقتصادی ۱.۲٪ برای سال ۲۰۲۵ و ۰.۹٪ برای سال ۲۰۲۶ پیش‌بینی کرده است.<sup>۲</sup> این پیش‌بینی‌ها نشان‌دهنده گسترش اقتصادی پایدار است که ناشی از عواملی مانند افزایش واقعی دستمزدها و افزایش مصرف خصوصی است.<sup>۳</sup>

از نظر سیاست‌های پولی، صندوق بین‌المللی پول انتظار دارد که بانک ژاپن در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ دو بار نرخ بهره را افزایش دهد. این سیاست تدریجی به منظور مقابله با فشارهای تورمی و حمایت از اقتصاد برای دستیابی به اهداف ثبات قیمتی انجام می‌شود. لازم به ذکر است که در حالی که این پیش‌بینی‌ها رشد مثبت را نشان می‌دهند، عملکرد اقتصادی ژاپن

همچنان به سمت کاهش تمایل دارد. خطر افزایش تنش‌ها در تجارت جهانی می‌تواند با کاهش صادرات و ضعیف کردن اقتصاد جهانی، بر رشد منطقه یورو تأثیر بگذارد. به‌ویژه، چشم‌انداز با عدم قطعیت بالایی در مورد سیاست‌های تجاری آینده در ایالات متحده، عدم قطعیت‌های سیاسی و مالی در برخی کشورهای بزرگ منطقه یورو و همچنین خطرات ژئوپولیتیکی جهانی مواجه است. در واقع، در طول سال گذشته، شاخص عدم قطعیت کمیسیون اروپا به بالاترین سطح خود رسیده است. علاوه بر این، با توجه به اینکه ارائه پیشنهادات بودجه‌ای رسمی از سوی برخی کشورهای منطقه یورو هنوز در حال انجام است، پیش‌بینی وضعیت سیاست مالی آینده دشوار است.

این محیط با عدم قطعیت بسیار بالا می‌تواند اعتماد به آینده را کاهش دهد و به بهبود مصرف و سرمایه‌گذاری آسیب برساند. این بدبینی، برای مثال، در انتظارات مصرف‌کننده‌ها قابل مشاهده است. در حالی که درآمد واقعی خانوارها در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ طبق حساب‌های ملی افزایش یافته است، تنها کمی بیشتر از یک سوم از پاسخ‌دهندگان به آخرین نظرسنجی انتظارات مصرف‌کننده اعلام کرده‌اند که درآمد واقعی آن‌ها افزایش یافته یا حداقل ثابت باقی مانده است. در حالی که تنها حدود ۱۰٪ از خانوارها افزایش در درآمد واقعی خود را نشان می‌دهند، در واقع بیش از نیمی از خانوارهای مورد بررسی افزایش در درآمد واقعی خود را تجربه کرده‌اند، زمانی که تورم از درآمد اسمی گزارش شده آن‌ها کسر می‌شود. تورم کلی در سال ۲۰۲۳ به سرعت از ارقام دو رقمی که در پایان سال ۲۰۲۲ مشاهده کردیم کاهش یافت، زیرا تأثیر شوک‌های انرژی و عرضه کاهش پیدا کرد. کاهش تورم در سال ۲۰۲۴ تدریجی‌تر بود، اما به وضوح در جهت صحیح قرار داشت و تورم در این سال به طور میانگین ۲٫۴ درصد بود. افزایش اندک تورم در دسامبر به دلیل اثرات پایه‌ای مربوط به انرژی پیش‌بینی شده

1. IMF Jan 2025

2. Japan Likely to See «Healthy Growth» through 2026: World Bank Exec..Nippon, 19 Jan 2025

3. IMF cuts Japan's growth forecast, projects rebound in 2025, Reuters, October 2024

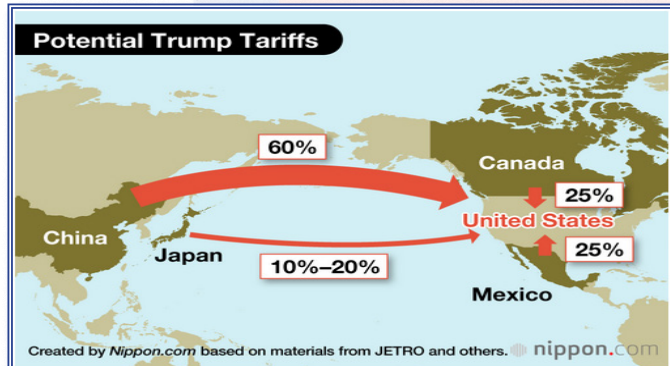


تنها دلیل نیست، اما سودآوری تولیدکنندگان ژاپنی چندان رشد نکرده است. اگر دولت ترامپ تعرفه‌ای ۶۰ درصدی بر چین اعمال کند، احتمالاً محصولات چینی که بازار آمریکا را از دست می‌دهند، با شدت بیشتری وارد بازارهای دیگر خواهند شد.

چه چیزی حمایت از سیاست «اول آمریکا» ترامپ را توضیح می‌دهد؟ ایالات متحده تا اوایل دهه ۲۰۰۰ جهانی‌شدن اقتصادی را مطلوب می‌دانست. ورود چین به بازارهای جهانی تعادل اقتصادی در حال گسترشی را ممکن ساخت. شرکت‌های آمریکایی توانستند تولید انبوه کم‌هزینه را در سطح جهانی انجام دهند و همه از این موضوع سود بردند.

با این حال، از اوایل دهه ۲۰۱۰، ایالات متحده به‌طور فزاینده‌ای متوجه شد که جهانی‌شدن به نفع این کشور نیست. بهبود اقتصاد آمریکا از بحران سال ۲۰۰۸ به کندی صورت گرفت، نابرابری‌های درآمدی افزایش یافت، کارمندان اداری شغل خود را از دست

شکل ۱: تعرفه‌های بالقوه ترامپ



همچنان تحت تأثیر شرایط اقتصادی جهانی، تقاضای داخلی و تصمیمات سیاست‌گذاری قرار دارد. رصد این عوامل برای ارزیابی مسیر اقتصادی این کشور در سال‌های آینده بسیار مهم خواهد بود.

دونالد ترامپ در سال ۲۰۲۵ به کاخ سفید بازخواهد گشت. اگر او طبق وعده‌های خود تعرفه‌ای بین ۱۰ تا ۲۰ درصد بر تمامی کشورها اعمال کند، این اقدام باعث جنگ تجاری جهانی خواهد شد، زیرا کشورهای دیگر احتمالاً با تعرفه‌های تلافی‌جویانه پاسخ خواهند داد. صندوق بین‌المللی پول هشدار داده است که تأثیرات منفی این اقدام بر اقتصاد جهانی قابل‌توجه خواهد بود. طبیعی است که اقتصاد ژاپن نیز از این وضعیت آسیب خواهد دید. ترامپ همچنین قصد دارد تعرفه‌ای ۲۵ درصدی بر مکزیکی و کانادا اعمال کند، کشورهایی که پایگاه‌های تولید قطعات خودرو و وسایل نقلیه ژاپن برای بازار ایالات متحده محسوب می‌شوند. اعمال چنین تعرفه‌هایی تأثیرات گسترده‌ای خواهد داشت. این چشم‌انداز نگران‌کننده است زیرا صنعت خودرو یک صنعت کلیدی برای ژاپن است.

صرف‌نظر از ترامپ، چین در وضعیت وخیمی به دلیل فروپاشی حباب بازار املاک قرار دارد و صادرات ژاپن به چین قبلاً کاهش یافته است. با بدتر شدن اقتصاد چین، این کشور صادرات تولیدات مازاد خود را افزایش داده است. در بازارهایی همچون آسیای جنوب شرقی، خاورمیانه و آفریقا، شرکت‌های ژاپنی تحت فشار محصولات چینی قرار دارند. اگرچه این

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی ژاپن نشان داده شده است.

جدول ۵: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی ژاپن

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	ژاپن
-۱۹۰۲	۲٫۴	۰٫۱۱۲	۲٫۵	۵۳٫۹	۴۹٫۶	سپتامبر ۲۰۲۴
-۲۹۸۳	۲٫۵	۰٫۱۲	۲٫۳	۴۹٫۳	۴۹	اکتبر ۲۰۲۴
-۷۴۴	۲٫۵	۰٫۱۲	۲٫۹	۵۰٫۲	۴۹	نوامبر ۲۰۲۴
-	-	۰٫۱۲	-	۵۱٫۴	۴۹٫۵	دسامبر ۲۰۲۴
-	-	۰٫۱۲	-	۵۰٫۹	۴۹٫۶	ژانویه ۲۰۲۵

صنعتی و صادراتی به مصرف‌کنندگان با مشکل مواجه بود. این عدم تعادل نگرانی‌هایی را ایجاد می‌کند که مشکلات ساختاری ممکن است در سال ۲۰۲۵ عمیق‌تر شود؛ سالی که چین برنامه دارد عملکرد رشد مشابهی را با بدهی بیشتر دنبال کند تا اثر افزایش احتمالی تعرفه‌های ایالات متحده را که ممکن است از روز دوشنبه ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ و همزمان با مراسم تحلیف دونالد ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور آغاز شود، جبران کند.

داده‌های ماه دسامبر نشان داد که تولید صنعتی با سرعتی بسیار بیشتر از فروش خرده‌فروشی رشد کرده و نرخ بیکاری نیز افزایش یافته است که بر قدرت سمت عرضه در اقتصادی با مازاد تجاری هزار میلیارد دلاری تأکید می‌کند، اما همچنین ضعف داخلی آن را برجسته می‌سازد. رشد مبتنی بر صادرات تا حدی با کاهش قیمت‌ها در کارخانه‌ها حمایت شده است که کالاهای چینی را در بازارهای جهانی رقابتی‌تر می‌کند، اما پکن را در معرض درگیری‌های بیشتری قرار می‌دهد، زیرا شکاف‌های تجاری با دیگر کشورها گسترش می‌یابد. در داخل کشور، کاهش قیمت‌ها ضربه ای به سود شرکت‌ها و درآمد کارگران وارد کرده است.

صندوق بین‌المللی پول (IMF) پیش‌بینی رشد اقتصادی چین در سال ۲۰۲۵ را از ۴٫۵ درصد به ۴٫۶ درصد افزایش داده است، زیرا اقدامات محرک اقتصادی شروع به تأثیرگذاری در دومین اقتصاد بزرگ جهان

دادند و طبقه متوسط ضعیف شد. این دیدگاه که این تغییرات نتیجه جهانی‌شدن است، رواج یافت. انتظار می‌رود نرخ بهره در ایالات متحده تحت دولت ترامپ کاهش یابد. سیاست‌های حمایتی باعث افزایش قیمت‌ها خواهند شد و مصرف‌کنندگان قدرت خرید خود را از دست خواهند داد. سیاست‌هایی برای کاهش هزینه‌های دولتی و محدود کردن ورود مهاجران نیز به تضعیف اقتصاد منجر خواهند شد. این چشم‌اندازها نشان می‌دهند که فدرال رزرو احتمالاً نرخ بهره را در آینده کاهش خواهد داد.

با کاهش نرخ بهره در ایالات متحده، احتمالاً ارزش ین به ۱۴۰ تا ۱۵۰ در برابر دلار افزایش خواهد یافت. در حالی که مشخص نیست ترامپ تا چه حد به سیاست‌های ارزی خارجی توجه دارد، تضعیف دلار به نفع صنایع آمریکایی خواهد بود.<sup>۱</sup>

### ۳.۱. بررسی اقتصاد سه کشور چین، روسیه و هند به عنوان کشورهای نوظهور

#### ۱.۳.۱. چین

اقتصاد چین در سال گذشته ۵ درصد رشد کرد و با هدف تعیین‌شده دولت مطابقت داشت، اما این رشد به شکلی نامتوازن رخ داد، به طوری که بسیاری از مردم از بدتر شدن استانداردهای زندگی شکایت داشتند، در حالی که پکن برای انتقال دستاوردهای

در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی چین نشان داده شده است.

جدول ۶: مقادیر ماهانه شاخص‌های اقتصادی چین

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	چین
۸۱,۷۱	۵,۱	۳,۵	۰,۴	۵۰,۳	۴۹,۸	سپتامبر ۲۰۲۴
۹۵,۲۷	۵	۳,۵	۰,۳	-	۵۰,۱	اکتبر ۲۰۲۴
۹۷,۴۴	۵	۳,۵	۰,۲	۵۲	۵۰,۱	نوامبر ۲۰۲۴
۱۰۴,۸۴	۵,۱	۳,۵	۰,۱	۵۱,۵	۵۰,۳	دسامبر ۲۰۲۴
-	-	۳,۵	-	۵۲,۲	۵۰,۱	ژانویه ۲۰۲۵

1. The Japanese Economy in 2025: Dark Skies Ahead? Nippon, 8 Jan 2025





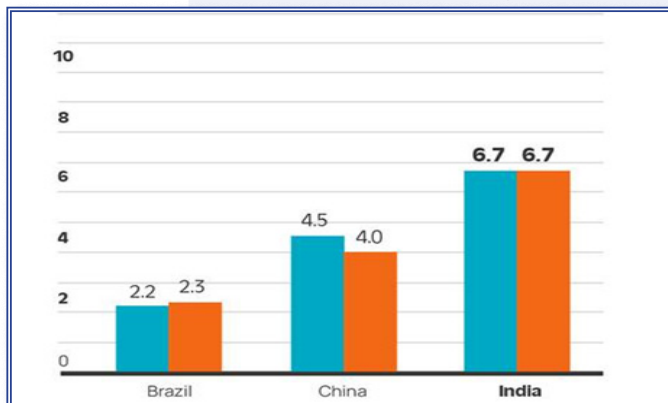
### ۲.۳.۱. هند

هند آماده است تا بر چشم‌انداز اقتصادی جهانی تسلط یابد و جایگاه خود را به‌عنوان سریع‌ترین اقتصاد بزرگ در حال رشد برای دو سال مالی آینده حفظ کند. نسخه ژانویه ۲۰۲۵ گزارش «چشم‌انداز اقتصادی جهانی» (GEP) بانک جهانی پیش‌بینی می‌کند که اقتصاد هند با نرخ ثابت ۶٫۷ درصد در سال‌های مالی ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ رشد خواهد کرد، که به‌طور قابل توجهی از همتایان جهانی و منطقه‌ای پیشی می‌گیرد. در زمانی که انتظار می‌رود رشد جهانی در سال‌های ۲۰۲۵-۲۰۲۶ به ۲٫۷ درصد برسد، این عملکرد قابل توجه انعطاف‌پذیری هند و اهمیت روزافزون آن در شکل‌دهی به مسیر اقتصادی جهان را برجسته می‌کند.

گزارش اقتصاد جهانی این حرکت فوق‌العاده را به یک بخش خدماتی پویا و یک بخش تولیدی احیاء شده نسبت می‌دهد که با ابتکارات تحول‌آفرین دولت هدایت می‌شوند. از مدرن‌سازی زیرساخت‌ها تا ساده‌سازی مالیات‌ها، این اقدامات رشد داخلی را تقویت کرده و هند را به‌عنوان یک ستون اساسی ثبات اقتصادی جهانی معرفی می‌کند. با کاهش رشد نزدیک‌ترین رقیب خود، چین، به ۴ درصد در سال آینده، صعود هند تنها یک آمار نیست. این یک داستان قدرتمند از بلندپروازی، نوآوری و پتانسیل بی‌نظیر است.

در تکمیل گزارش بانک جهانی، آخرین به‌روزرسانی چشم‌انداز اقتصادی جهانی (WEO) صندوق بین‌المللی

نمودار ۴: پیش‌بینی رشد GDP کشورهای بزرگ نوظهور



Source: World Bank

1. IMF raises China's 2025 GDP forecast by a hair, cites stimulus effects, 18 Jan 2025

کرده‌اند. این بازنگری بازتابی از اثر انتقالی سال ۲۰۲۴ و بسته مالی اعلام‌شده در ماه نوامبر است که تا حد زیادی اثر منفی ناشی از عدم اطمینان سیاست‌های تجاری و فشار بازار املاک بر سرمایه‌گذاری را جبران می‌کند، این موضوع را صندوق بین‌المللی پول روز ۱۷ ژانویه ۲۰۲۵ در گزارش چشم‌انداز اقتصادی جهان خود اعلام کرد.

برای چین، اقدامات محرک اقتصادی از ماه سپتامبر شامل کاهش نرخ بهره، تلاش‌های کاهش بدهی و بسته‌ای به ارزش ۱۰ تریلیون یوان (۱٫۳۶ تریلیون دلار آمریکا) برای کاهش فشارهای مالی بر دولت‌های محلی بدهکار بوده است.

۱۷ ژانویه ۲۰۲۵ یعنی سه روز قبل از مراسم تحلیف رئیس‌جمهور منتخب ایالات متحده، دونالد ترامپ، چین اعلام کرد که به هدف رشد ۵ درصدی تولید ناخالص داخلی تعیین‌شده توسط رهبری کشور دست یافته است. ترامپ در طول کمپین انتخاباتی خود وعده وضع تعرفه‌های جدید علیه چین با حداقل ۶۰ درصد را داده بود.

جهت‌گیری اقتصادی چین در سال جاری به سرعت، قدرت و اثربخشی اجرای سیاست‌های مالی و همچنین به سرعت کاهش نرخ بهره بستگی دارد. تغییر هرگونه تعرفه‌ها تحت ریاست ترامپ، از جمله اینکه آیا او کشورهای دیگر را برای هماهنگی اقدامات علیه چین متقاعد می‌کند یا کانال‌های "صادرات مجدد" فراساحلی برای تولیدکنندگان چینی را می‌بندد، رشد اقتصادی را بیشتر تحت تأثیر قرار خواهد داد.

صندوق بین‌المللی پول (IMF)، یک سازمان مالی جهانی با ۱۹۱ کشور عضو، روز جمعه پیش‌بینی کرد که رشد اقتصادی چین در سال ۲۰۲۶ به طور "پایدار" در سطح ۴٫۵ درصد باقی خواهد ماند، زیرا "اثرات عدم اطمینان سیاست‌های تجاری کاهش می‌یابد" و افزایش سن بازنشستگی در چین کاهش عرضه نیروی کار را کندتر می‌کند.<sup>۱</sup>



در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی هند نشان داده شده است.  
جدول ۷: مقادیر ماهانه شاخصهای اقتصادی هند

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	هند
-۲۰۸۰۰	۷٫۸	۶٫۵	۵٫۴۹	۵۸٫۹	۵۶٫۷	سپتامبر ۲۰۲۴
-۲۷۱۰۰	۱۰٫۱	۶٫۵	۶٫۲۱	۵۷٫۹	۵۷٫۴	اکتبر ۲۰۲۴
-۳۷۸۴۰	۸	۶٫۵	۵٫۴۸	۵۹٫۲	۵۷٫۳	نوامبر ۲۰۲۴
-۲۱۹۴۰	-	۶٫۵	۵٫۲۲	۶۰٫۸	۵۷٫۴	دسامبر ۲۰۲۴
-	-	۶٫۵	-	۵۹٫۳	۵۶٫۴	ژانویه ۲۰۲۵

و طرح مشوقهای مرتبط با تولید که کارآفرینی و تولید را تقویت می‌کند، این کشور در حال ساختن اقتصادی پویا و قوی است. با این حرکت، هند آماده است آینده اقتصاد جهانی را شکل دهد و قدرت بلندپروازی، تاب‌آوری و حکمرانی استراتژیک را در دستیابی به پیشرفتی بی‌نظیر به نمایش بگذارد.<sup>۱</sup>

### ۱.۳.۳. روسیه

صندوق بین‌المللی پول (IMF) پیش‌بینی رشد تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۲۵ را از ۱.۳٪ به ۱.۴٪ افزایش داده و برآورد رشد برای سال ۲۰۲۴ را از ۳.۶٪ به ۳.۸٪ رسانده است. این موارد در گزارش ژانویه این صندوق درباره اقتصاد جهانی<sup>۲</sup> منتشر شد، آمده است.

صندوق بین‌المللی پول همچنین پیش‌بینی رشد اقتصاد جهانی برای سال جاری را ۰.۱ درصد افزایش داده و به ۳.۳٪ رسانده است، در حالی که این رقم قبلاً ۳.۲٪ بود. پیش‌بینی رشد برای سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ همچنان ۳.۳٪ و ۳.۲٪ باقی مانده است. در اکتبر ۲۰۲۴، IMF پیش‌بینی خود را برای رشد جهانی و روسیه به ترتیب ۰.۱ و ۰.۲ درصد کاهش داده بود. با وجود این افزایش جزئی، آخرین پیش‌بینی صندوق بین‌المللی پول برای رشد تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۲۵ همچنان به طور قابل توجهی کمتر از

پول (IMF) نیز بر مسیر قوی اقتصادی هند تأکید می‌کند. صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی می‌کند که رشد هند در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ قوی و پایدار در سطح ۶٫۵ درصد باقی بماند که با پیش‌بینی‌های قبلی از اکتبر همخوانی دارد. این چشم‌انداز رشد پایدار منعکس‌کننده اصول بنیادی باثبات اقتصادی هند و توانایی آن برای حفظ شتاب در برابر عدم قطعیت‌های جهانی است. استمرار قدرت عملکرد اقتصادی هند، همان‌طور که توسط بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول پیش‌بینی شده است، انعطاف‌پذیری این کشور را برجسته کرده و بر قدرت پایدار اصول اقتصادی آن تأکید می‌کند و هند را به یک بازیگر کلیدی در چشم‌انداز اقتصادی جهانی تبدیل می‌نماید.

مسیر چشمگیر اقتصادی هند گواهی بر چشم‌انداز آن در رشد فراگیر و توسعه مبتنی بر نوآوری است. با اجرای سیاست‌های آینده‌نگر، ایجاد زیرساخت‌های قوی و پذیرش تحول دیجیتال، این کشور در حال بازتعریف جایگاه جهانی خود است. به‌عنوان سریع‌ترین اقتصاد بزرگ در حال رشد، با نرخ رشد ثابت پیش‌بینی‌شده ۶٫۷ درصد در دو سال مالی آینده، هند همچنان از رقابای جهانی پیشی می‌گیرد و موقعیت خود را به‌عنوان رهبر در تاب‌آوری و پیشرفت اقتصادی تقویت می‌کند. از مالیات بر کالاها و خدمات که بازار را یکپارچه کرده است تا ابتکاراتی مانند Startup India

1. India: World's Fastest-Growing Major Economy, PIB Research Unit, 18 Jan 2025

2. Global Growth: Divergent and Uncertain, IMF, Jan 2025



در جدول زیر مهمترین شاخصهای اقتصادی روسیه نشان داده شده است.

جدول ۸: مقادیر ماهانه شاخصهای اقتصادی روسیه

تراز تجاری (میلیون دلار)	نرخ بیکاری (%)	نرخ بهره (%)	تورم (%)	PMI (service)	PMI (manufacturing)	روسیه
۱۲۶۰۰	۲٫۴	۱۷٫۵۹	۸٫۶	۵۲٫۳	۵۲٫۱	سپتامبر ۲۰۲۴
۹۲۰۰	۲٫۳	۱۸٫۹۶	۸٫۵	۵۰٫۵	۴۹٫۵	اکتبر ۲۰۲۴
-	۲٫۳	۲۱	۸٫۹	۵۱٫۶	۵۰٫۶	نوامبر ۲۰۲۴
-	-	۲۱	۹٫۵	۵۱٫۲	۵۰٫۸	دسامبر ۲۰۲۴
-	-	-	-	-	-	ژانویه ۲۰۲۵

### نتیجه گیری و جمع بندی:

اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۵ به رشد متعادلی با تفاوت‌های منطقه‌ای و چالش‌های نوظهور مواجه است. صندوق بین‌المللی پول (IMF) پیش‌بینی می‌کند که رشد جهانی در سال‌های ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ به ۳٫۳٪ برسد که هم‌راستا با پیش‌بینی‌های گذشته از اکتبر ۲۰۲۴ است. این میزان رشد پایین‌تر از میانگین تاریخی ۳٫۷٪ در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۹ است. سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) نیز پیش‌بینی می‌کند که رشد تولید ناخالص داخلی جهانی در سال ۲۰۲۵ به ۳٫۳٪ برسد و در سال ۲۰۲۶ نیز همین میزان را حفظ کند.<sup>۱</sup>

اقتصاد ایالات متحده نشان‌دهنده تاب‌آوری است و رشد آن در حال شتاب گرفتن است. این رشد به عواملی مانند افزایش بهره‌وری نیروی کار و رشد در تعداد کارگران مربوط می‌شود. با این حال، ریسک‌های سیاستی نوظهور مانند تعرفه‌های تجاری و سیاست‌های مهاجرتی سخت‌گیرانه می‌توانند این پیشرفت‌ها را تحت تاثیر قرار دهند. فعالیت‌های تجاری در اروپا نشانه‌هایی از انقباض دارند. شاخص مدیران خرید ترکیبی (PMI) برای اروپا در ژانویه به ۴۹٫۷ پیش‌بینی شده است که نشان‌دهنده بهبود اندکی است اما هنوز زیر حد رشد قرار دارد. بانک مرکزی اروپا با تصمیم‌گیری‌های خود در خصوص نرخ‌های بهره، در

پیش‌بینی پایه وزارت توسعه اقتصادی روسیه است که رشد ۲٫۵٪ را انتظار دارد. همچنین، این رقم پایین‌تر از برآورد ۲٫۰ تا ۲٫۵ درصدی معاون نخست‌وزیر روسیه، الکساندر نواک، در پایان دسامبر است. با این حال، این پیش‌بینی در محدوده پیش‌بینی کنونی بانک مرکزی روسیه (CBR) که بین ۰٫۵٪ تا ۱٫۵٪ است، قرار می‌گیرد. وزیر توسعه اقتصادی روسیه، ماکسیم رشتنیکوف، پیش‌بینی‌های IMF برای سال ۲۰۲۵ را در اکتبر گذشته بیش از حد بدبینانه خواند و تأکید کرد که این پیش‌بینی‌ها اقدامات مقامات روسیه را در نظر نگرفته است. IMF پیش‌بینی کرده است که رشد تولید ناخالص داخلی روسیه در سال ۲۰۲۶ به ۱٫۲٪ کاهش یابد، در حالی که رشد جهانی همچنان در سطح ۳٫۳٪ باقی خواهد ماند.

صندوق بین‌المللی پول اکنون برآورد کرده است که اقتصاد روسیه در سال ۲۰۲۴ به میزان ۳٫۸٪ رشد کرده است، در حالی که در اکتبر رشد ۳٫۶٪ پیش‌بینی شده بود. پیش‌بینی وزارت توسعه اقتصادی و بانک مرکزی روسیه برای سال ۲۰۲۴ به ترتیب ۳٫۹٪ و ۳٫۵-۴٫۰٪ است.

1. Economic Outlook: Global growth to remain resilient in 2025 and 2026 despite significant risks, OECD, Dec 2024





### || منابع و مأخذ:

- 1- CBO's Current View of the Economy From 2025 to 2027, Congressional Budget Office, Congressional Budget Office, Dec 2024
- 2- CEIC Data
- 3- China Central Bank Benchmark Interest Rate: Loan to FI: 1 Year, ceicdata
- 4- Economic Outlook: Global growth to remain resilient in 2025 and 2026 despite significant risks, OECD, Dec 2024
- 5- Global Growth: Divergent and Uncertain, IMF, Jan 2025
- 6- Global Inflation in 2025: Key Trends and Projections, Focus Economics, Jan 2025
- 7- IMF cuts Japan's growth forecast, projects rebound in 2025, Reuters, October 2024
- 8- IMF raises China's 2025 GDP forecast by a hair, cites stimulus effects, 18 Jan 2025
- 9- India: World's Fastest-Growing Major Economy, PIB Research Unit, 18 Jan 2025
- 10- Japan Likely to See "Healthy Growth" through 2026: World Bank Exec..Nippon , 19 Jan 2025
- 11- Our investment and economic outlook, September 2024, Vanguard, 20 SEP 2024
- 12- The Japanese Economy in 2025: Dark Skies Ahead?Nippon, 8 Jan 2025
- 13- The U.S. Economic Outlook for 2025-2026, University of Michigan, Ann Arbor Department of Economics, Nov 2024
- 14- Trading Economics
- 15- World Economic Outlook Update, IMF
- 16- World Economic Outlook, World Bank, Jan 2025

برابر کاهش تورم و احتمال رکود اقتصادی قرار دارد. رشد اقتصادی چین به دلیل عواملی مانند قرنطینه‌های مرتبط با سیاست صفر کووید کاهش یافته است. پیش‌بینی می‌شود که چین تا سال ۲۰۲۸ از ایالات متحده به عنوان بزرگ‌ترین اقتصاد جهان پیشی بگیرد. تورم جهانی در دو سال گذشته به طور قابل توجهی کاهش یافته و به هدف ۲٪ نزدیک شده است. با این حال، مسیر کاهش تورم در کشورهای مختلف متفاوت است. در کشورهای پیشرفته، سیاست‌های پولی محدودکننده تأثیر زیادی در کاهش تورم داشته‌اند. در مقابل، ایالات متحده رشد اقتصادی و اشتغال کامل را با حداقل تأثیر از سیاست‌های محدودکننده پولی تجربه کرده است. بازگشت رئیس‌جمهور دونالد ترامپ موجب تغییرات قابل توجهی در سیاست‌ها از جمله مالیات‌ها، تعرفه‌ها و توافقات تجاری می‌شود که این تحولات موجب نوسانات و عدم اطمینان در بازارها می‌شود. علاوه بر این، تقویت دلار آمریکا که ناشی از استثنائات اقتصادی ایالات متحده و تصمیمات سیاستی است، چالش‌هایی برای تجارت جهانی به ویژه برای کشورهای با کسری‌های خارجی ایجاد می‌کند. در حالی که پیش‌بینی می‌شود اقتصاد جهانی رشد ثابتی داشته باشد، ریسک‌های زمین‌های مانند عدم اطمینان از سیاست‌ها، تنش‌های تجاری و تفاوت‌های منطقه‌ای نیازمند نظارت دقیق هستند. تصمیم‌گیرندگان و سرمایه‌گذاران باید برای سازگاری با چشم‌انداز اقتصادی در حال تغییر آماده باشند.



## بررسی وضعیت تولید جهانی نفت (ماه دسامبر ۲۰۲۴)

مهدی یوسفی

متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

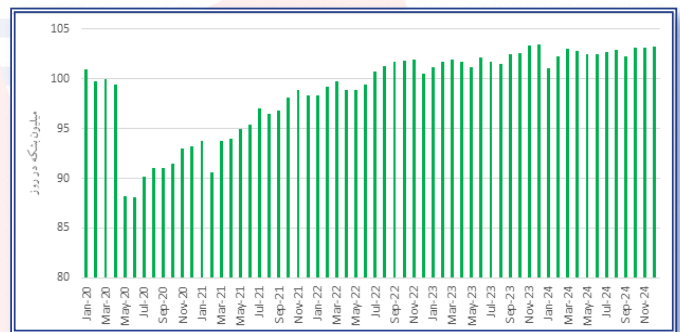
### ۱. روند تولید جهانی

#### ۱-۲. تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی

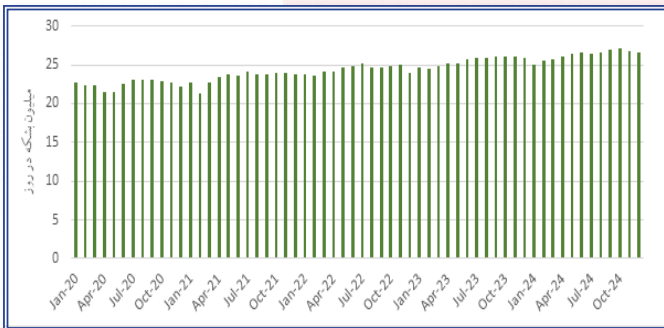
در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی به ۱۰۳/۲۵ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۹۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط کل تولید جهانی به مقدار ۱۰۲/۵۹ میلیون بشکه در روز بوده است که ۵۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی سوختهای مایع شامل نفت خام، میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی به ۱۰۳/۲۵ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۹۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط کل تولید جهانی به مقدار ۱۰۲/۵۹ میلیون بشکه در روز بوده است که ۵۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

نمودار ۱: روند ماهانه کل تولید جهانی سوختهای مایع



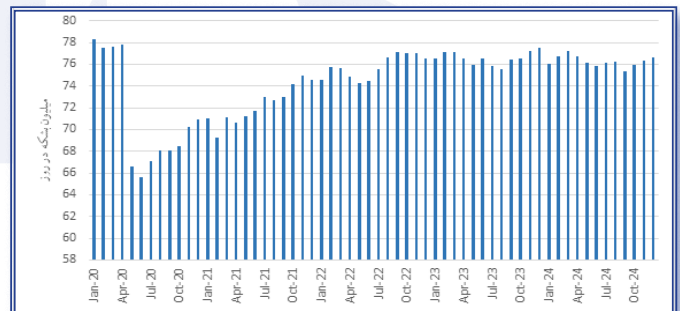
نمودار ۳: روند ماهانه تولید جهانی میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی



#### ۱-۱. تولید جهانی نفت خام

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی نفت خام به ۷۶/۶۷ میلیون بشکه در روز رسید که ۳۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید جهانی نفت خام ۷۶/۲۸ میلیون بشکه در روز بوده است که ۲۹۰ هزار بشکه در روز کمتر از

نمودار ۲: روند ماهانه تولید جهانی نفت خام

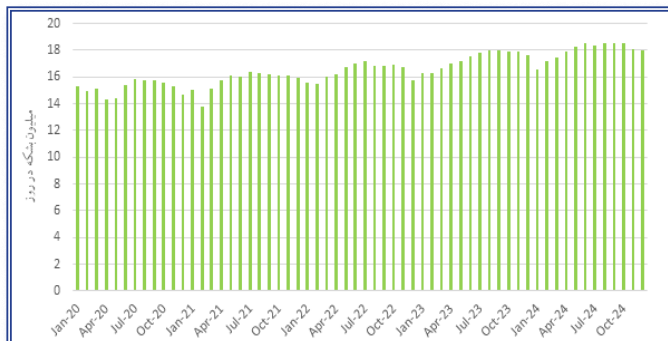


#### ۲. روند تولید غیر اوپک پلاس

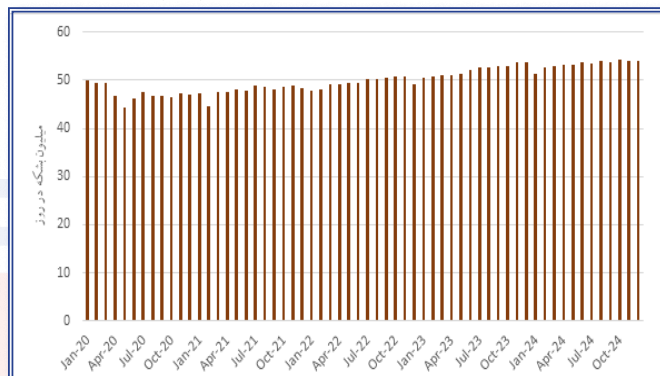
در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید غیر اوپک پلاس به ۵۴/۰۶ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۶۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. همچنین در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید غیر اوپک پلاس ۵۳/۳۷ میلیون بشکه در روز بود که ۱/۲۹ میلیون بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ است.



نمودار ۶: روند تولید میعانات و مایعات گازی و سوخته‌های زیستی غیر اوپک پلاس



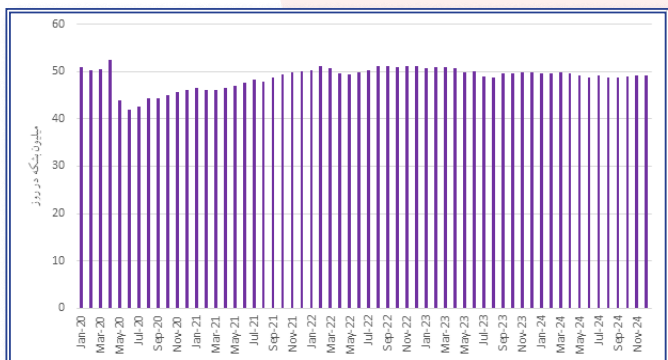
نمودار ۴: روند ماهانه کل تولید غیر اوپک پلاس



### ۳. روند تولید اوپک پلاس

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید اوپک پلاس به ۴۹/۱۹ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید اوپک پلاس مقدار ۴۹/۲۳ میلیون بشکه در روز بوده است که ۰/۷۶۰ میلیون بشکه در روز کمتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد.

نمودار ۷: روند ماهانه کل تولید اوپک پلاس



### ۲-۱. تولید نفت خام غیر اوپک پلاس

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید نفت خام غیر اوپک پلاس به ۳۶/۱۰ میلیون بشکه در روز رسید که ۳۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید نفت خام غیر اوپک پلاس به مقدار ۳۵/۳۷ میلیون بشکه در روز بوده است که ۶۵۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد.

نمودار ۵: روند تولید نفت خام غیر اوپک پلاس



### ۳-۱. تولید نفت خام اوپک پلاس

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید نفت خام اوپک پلاس به ۴۰/۵۸ میلیون بشکه در روز رسید که ۳۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید نفت خام اوپک پلاس ۴۰/۹۱ میلیون بشکه در روز بود که ۹۵۰ هزار بشکه در روز کمتر از متوسط سال ۲۰۲۳ است.

### ۲-۲. تولید میعانات و مایعات گازی و سوخته‌های زیستی غیر اوپک پلاس

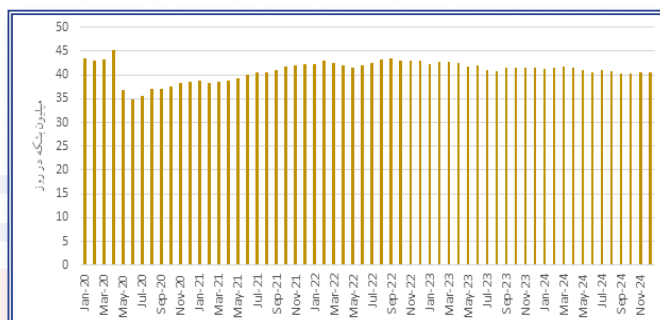
در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید میعانات و مایعات گازی و سوخته‌های زیستی غیر اوپک پلاس به ۱۷/۹۷ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۴۰ هزار بشکه در روز کمتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید میعانات و مایعات گازی و سوخته‌های زیستی غیر اوپک پلاس بالغ بر ۱۷/۹۹ میلیون بشکه در روز بود که ۶۴۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می‌باشد.





و نیجریه بیشترین سهم را در افزایش تولید اوپک پلاس داشتند و تولید آنها به ترتیب ۹۰ و ۸۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت، این در حالیست که تولید عربستان سعودی و امارات به ترتیب ۱۲۰ و ۷۰ هزار بشکه در روز کاهش یافت. در بین تولیدکنندگان غیر اوپک پلاس سه کشور آمریکا، کانادا و نروژ به ترتیب با ۱۹۰، ۱۲۰ و ۸۰ هزار بشکه در روز افزایش تولید، بیشترین سهم را در افزایش تولید غیر اوپک پلاس داشتند از طرفی تولید برزیل ۱۹۰ هزار بشکه در روز کاهش یافت.

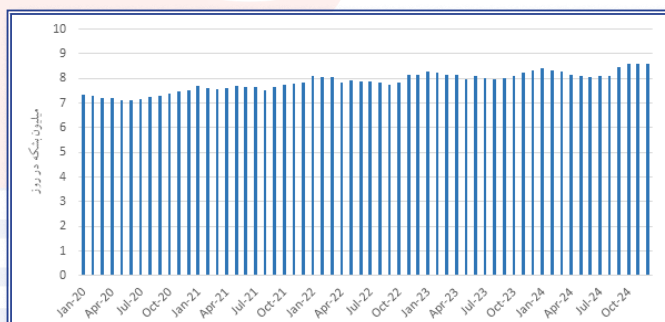
نمودار ۸: روند تولید نفت خام اوپک پلاس



### ۳-۲. تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس به ۸/۶۲ میلیون بشکه در روز رسید که ۱۰ هزار بشکه در روز بیشتر از ماه نوامبر ۲۰۲۴ بود. در سال ۲۰۲۴ متوسط تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس به مقدار ۸/۳۲ میلیون بشکه در روز بوده است که ۱۸۰ هزار بشکه در روز بیشتر از متوسط سال ۲۰۲۳ می باشد.

نمودار ۹: روند تولید میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی اوپک پلاس



### ۴. جمع‌بندی

در ماه دسامبر ۲۰۲۴ کل تولید جهانی سوختهای مایع شامل نفت خام، میعانات و مایعات گازی و سوختهای زیستی ۱۹۰ هزار بشکه در روز افزایش یافت. از این مقدار ۱۵۷ هزار بشکه در روز تولید غیر اوپک پلاس و ۳۶ هزار بشکه در روز تولید اوپک پلاس افزایش یافت. در بین تولیدکنندگان اوپک پلاس دو کشور لیبی

## تقاضا و ذخیره سازی های نفت

حسین پاککاری

۲۰۲۵ در حدود ۱۵۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت. تقاضای ژاپن در این سال در مقایسه با سال ۲۰۲۴ در حدود ۲۰ هزار بشکه در روز کاهش خواهد یافت. براساس برآورد گزارش ماه ژانویه دبیرخانه اوپک، تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۵ با افزایش حدود ۱/۴۵ م یل یون بشکه در روز به ۱۰۵/۲ م یل یون بشکه در روز خواهد رسد. این رقم در حدود ۱/۱ میلیون بشکه در روز بیشتر از برآورد اداره اطلاعات انرژی آمریکا است. بخش عمده افزایش تقاضای ژاپن متعلق به کشورهای غیر OECD خواهد بود. داده های اولیه ماه نوامبر ۲۰۲۴ نشان می دهد که کل ذخیره سازی های تجاری نفت OECD در حدود ۸/۴ میلیون بشکه نسبت به ماه اکتبر ۲۰۲۴ کاهش یافت و به سطح ۲۷۷۰ میلیون بشکه رسید. این ذخایر در

### ۱. وضعیت تقاضا

بر اساس گزارش ماه ژانویه ۲۰۲۵ اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۵ با افزایش ۱/۳۳ میلیون بشکه در روز در مقایسه با سال ۲۰۲۴ به حدود ۱۰۴ م یل یون بشکه در روز خواهد رسد. براساس این گزارش، در سال ۲۰۲۵ مصرف نفت کشورهای غیر OECD در حدود ۱/۱۲ میلیون بشکه در روز افزایش خواهد یافت. مصرف چین در سال ۲۰۲۵ در حدود ۲۵۰ هزار بشکه در روز و مصرف هند در حدود ۳۱۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد داشت. بیشترین رشد تقاضا در هند توسط بخش حمل و نقل و افزایش تقاضای آل پی جی حمایت شده است. همچنین تقاضای خاورمیانه در سال

جدول ۱: مقایسه آخرین پیش بینی (در ماه ژانویه) مراجع دوگانه از تقاضای جهانی نفت در سال های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ (میلیون بشکه در روز)

رشد نسبت به ۲۰۲۴	۲۰۲۵	رشد نسبت به ۲۰۲۳	۲۰۲۴	
۱/۳۳	۱۰۴/۱	۰/۸۹	۱۰۳/۰۳	اداره اطلاعات انرژی آمریکا
۱/۴۵	۱۰۵/۲	۱/۶۱	۱۰۳/۸۲	دبیرخانه اوپک

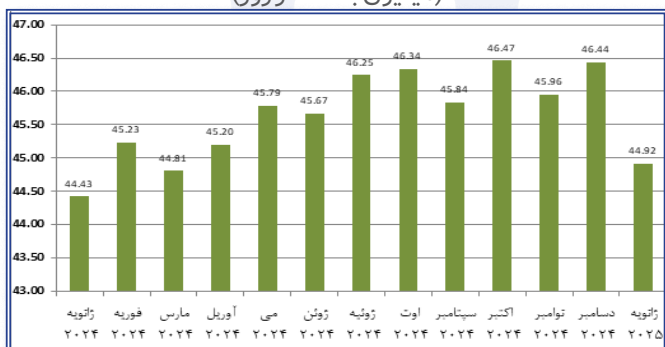


جدول ۲: تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۵ و پیش بینی سال ۲۰۲۶ (میلیون بشکه در روز)

سال ۲۰۲۶	سه ماهه چهارم ۲۰۲۶	سه ماهه سوم ۲۰۲۶	سه ماهه دوم ۲۰۲۶	سه ماهه اول ۲۰۲۶	سال ۲۰۲۵	سه ماهه چهارم ۲۰۲۵	سه ماهه سوم ۲۰۲۵	سه ماهه دوم ۲۰۲۵	سه ماهه اول ۲۰۲۵	
۲۵,۲	۲۵,۵	۲۵,۶	۲۵,۰	۲۴,۶	۲۵,۱	۲۵,۵	۲۵,۵	۲۵,۰	۲۴,۵	آمریکا
۲۰,۶	۲۰,۹	۲۰,۹	۲۰,۵	۲۰,۰	۲۰,۵	۲۰,۹	۲۰,۷	۲۰,۵	۲۰,۰	ایالات متحده امریکا
۱۳,۵	۱۳,۴	۱۴,۲	۱۳,۶	۱۲,۹	۱۳,۵	۱۳,۴	۱۴,۱	۱۳,۶	۱۲,۹	اروپا
۷,۳	۷,۵	۶,۹	۷,۰	۷,۶	۷,۳	۷,۵	۶,۹	۷,۰	۷,۵	آسیا پاسیفیک
۴۶,۰	۴۶,۵	۴۶,۷	۴۵,۷	۴۵,۱	۴۵,۹	۴۶,۵	۴۶,۵	۴۵,۶	۴۴,۹	OECD کل
۱۷,۳	۱۷,۴	۱۷,۴	۱۷,۲	۱۷,۲	۱۷,۰	۱۷,۲	۱۷,۱	۱۶,۹	۱۷,۰	چین
۶,۱	۶,۲	۵,۸	۶,۱	۶,۱	۵,۸	۵,۹	۵,۵	۵,۹	۵,۹	هند
۱۰,۲	۱۰,۱	۱۰,۱	۱۰,۳	۱۰,۳	۹,۹	۹,۸	۹,۷	۱۰,۱	۱۰,۰	سایر آسیا
۷,۱	۷,۱	۷,۱	۷,۱	۶,۹	۶,۹	۷,۰	۷,۰	۶,۹	۶,۸	آمریکای لاتین
۹,۱	۹,۲	۹,۴	۸,۸	۹,۰	۸,۹	۹,۱	۹,۲	۸,۶	۸,۸	خاورمیانه
۴,۷	۵,۰	۴,۵	۴,۵	۴,۷	۴,۶	۴,۹	۴,۴	۴,۳	۴,۶	افریقا
۴,۱	۴,۲	۴,۱	۴,۰	۴,۱	۴,۰	۴,۲	۴,۱	۳,۹	۴,۰	روسیه
۱,۳	۱,۳	۱,۲	۱,۳	۱,۴	۱,۳	۱,۳	۱,۱	۱,۳	۱,۴	سایر اوراسیا
۰,۸	۰,۹	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	۰,۸	سایر اروپا
۶۰,۶	۶۱,۵	۶۰,۴	۶۰,۱	۶۰,۵	۵۹,۳	۶۰,۲	۵۹,۰	۵۸,۷	۵۹,۳	کل غیر OECD
۱۰۶,۶	۱۰۸,۰	۱۰۷,۱	۱۰۵,۷	۱۰۵,۶	۱۰۵,۲	۱۰۶,۷	۱۰۵,۵	۱۰۴,۳	۱۰۴,۲	جهان
۱,۴	۱,۳	۱,۶	۱,۴	۱,۴	۱,۴	۱,۴	۱,۶	۱,۴	۱,۴	تغییرات تقاضا

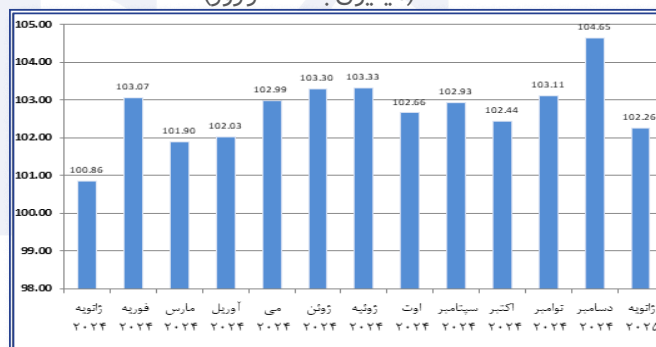
منبع: نشریه اوپک ژانویه ۲۰۲۵

نمودار ۲: تقاضای نفت کشورهای OECD ژانویه ۲۰۲۴ تا ژانویه ۲۰۲۵ (میلیون بشکه در روز)



منبع: EIA

نمودار ۱: روند ماهیانه تقاضای جهانی نفت ژانویه ۲۰۲۴ تا ژانویه ۲۰۲۵ (میلیون بشکه در روز)



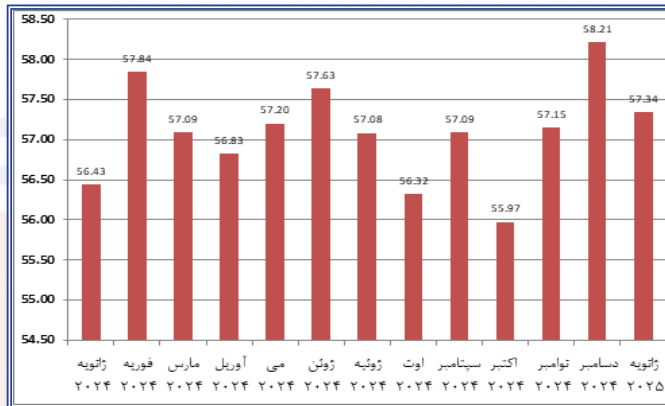
منبع: EIA





مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ در حدود ۱۹/۳ میلیون بشکه کاهش و در مقایسه با میانگین پنج ساله در حدود ۹۷/۷ میلیون بشکه کاهش یافته است. در ماه نوامبر ۲۰۲۴، ذخایر نفت خام OECD بیش از ۳ میلیون بشکه و ذخایر فرآورده ۵/۲ میلیون بشکه کاهش یافت. از نظر تعداد روزهای پوشش مصرف، ذخایر تجاری OECD در ماه نوامبر ۲۰۲۴ در مقایسه با ماه اکتبر با ۰/۱ روز افزایش به ۶۰/۹ روز رسید.

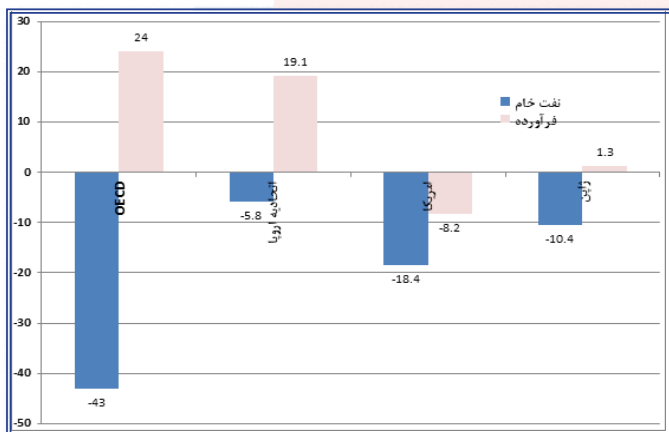
نمودار ۳: تقاضای نفت کشورهای غیر OECD، ژانویه ۲۰۲۴ تا ژانویه ۲۰۲۵ (میلیون بشکه در روز)



منبع: EIA

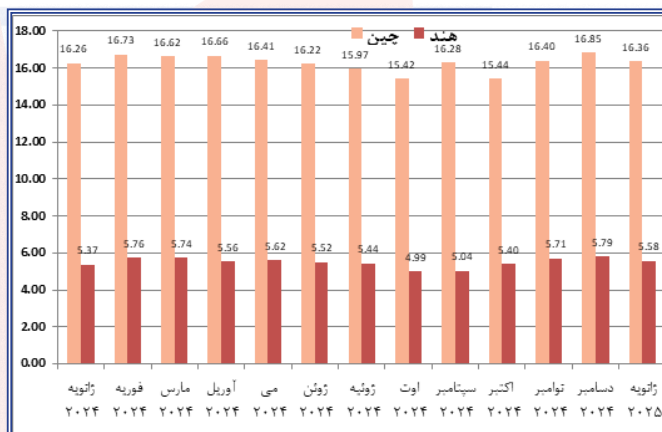
## ۲-۴. ذخیره سازی های نفتی

نمودار ۵: تغییرات حجم ذخیره سازی نفت در جهان، نوامبر ۲۰۲۴ نسبت به نوامبر ۲۰۲۳ (میلیون بشکه)



منبع: نشریه اوپک دسامبر ۲۰۲۴ و ژانویه ۲۰۲۵

نمودار ۴: تقاضای نفت چین و هند، ژانویه ۲۰۲۴ تا ژانویه ۲۰۲۵ (میلیون بشکه در روز)



منبع: EIA

جدول ۳: ذخیره سازی تجاری کشورهای عضو OECD، (میلیون بشکه)

تغییر نوامبر ۲۰۲۴ به نوامبر ۲۰۲۳	نوامبر ۲۰۲۳	تغییر نوامبر ۲۰۲۴ به اکتبر ۲۰۲۴	نوامبر ۲۰۲۴	اکتبر ۲۰۲۴	سپتامبر ۲۰۲۴	
-۴۳	۱,۳۵۶	-۳,۱	۱,۳۱۳	۱,۳۱۶	۱,۳۰۹	نفت خام
۲۴	۱,۴۳۳	-۵,۲	۱,۴۵۷	۱,۴۶۲	۱,۵۰۰	فرآورده های نفتی
-۱۹	۲,۷۸۹	-۸,۴	۲,۷۷۰	۲,۷۷۸	۲,۸۰۹	مجموع ذخایر تجاری
-۱	۶۱,۸	۰,۱	۶۰,۹	۶۰,۸	۶۰,۶	تعداد روزهای پوشش مصرف

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۵

جدول ۴: ذخایر تجاری و استراتژیک نفت آمریکا (میلیون بشکه)

تغییر نوامبر ۲۰۲۴ به نوامبر ۲۰۲۳	نوامبر ۲۰۲۳	تغییر نوامبر ۲۰۲۴ به اکتبر ۲۰۲۴	نوامبر ۲۰۲۴	اکتبر ۲۰۲۴	سپتامبر ۲۰۲۴	
-۱۸٫۴	۴۴۱٫۸	-۴٫۳	۴۲۳٫۴	۴۲۷٫۷	۴۱۵٫۹	نفت خام
-۶٫۹	۲۲۱٫۵	۳٫۳	۲۱۴٫۶	۲۱۱٫۳	۲۱۹٫۷	بنزین
۴٫۹	۱۱۳٫۲	۲٫۳	۱۱۸٫۱	۱۱۵٫۸	۱۲۴٫۳	فرآورده میان تقطیر
-۲٫۸	۲۵٫۸	-۰٫۶	۲۳٫۰	۲۳٫۶	۲۴٫۲	نفت کوره
۳٫۰	۳۸٫۷	-۱٫۳	۴۱٫۷	۴۲٫۹	۴۵٫۶	سوخت جت
-۸٫۲	۸۲۲٫۱	-۵٫۶	۸۱۳٫۹	۸۱۹٫۶	۸۵۳٫۶	مجموع ذخیره سازی فرآورده
-۲۶٫۷	۱٫۲۶۴٫۰	-۹٫۹	۱٫۲۳۷٫۳	۱٫۲۴۷٫۲	۱٫۲۶۹٫۵	مجموع فرآورده و نفت خام
۳۹٫۹	۳۵۱٫۹	۴٫۶	۳۹۱٫۸	۳۸۷٫۲	۳۸۲٫۹	ذخایر استراتژیک نفت خام

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۵

جدول ۵: ذخیره سازی نفت خام و فرآورده در ژاپن (میلیون بشکه)

تغییر نوامبر ۲۰۲۴ به نوامبر ۲۰۲۳	نوامبر ۲۰۲۳	تغییر نوامبر ۲۰۲۴ به اکتبر ۲۰۲۴	نوامبر ۲۰۲۴	اکتبر ۲۰۲۴	سپتامبر ۲۰۲۴	
-۱۰٫۴	۷۲٫۳	-۲٫۲	۶۱٫۹	۶۴٫۱	۶۹٫۹	نفت خام
۰٫۴	۱۰٫۴	۰٫۱	۱۰٫۸	۱۰٫۷	۱۰٫۰	بنزین
۱٫۰	۸٫۷	۱٫۰	۹٫۷	۸٫۷	۹٫۵	نفتا
۰٫۰	۳۱٫۰	-۰٫۷	۳۱٫۰	۳۱٫۸	۳۰٫۴	فرآورده میان تقطیر
-۰٫۱	۱۲٫۴	-۰٫۹	۱۲٫۳	۱۳٫۲	۱۲٫۲	نفت کوره
۱٫۳	۶۲٫۵	-۰٫۵	۶۳٫۸	۶۴٫۳	۶۲٫۱	مجموع ذخایر فرآورده
-۹٫۲	۱۳۴٫۹	-۲٫۷	۱۲۵٫۷	۱۲۸٫۴	۱۳۲٫۰	مجموع ذخایر فرآورده و نفت خام

منبع: نشریه اوپک ۲۰۲۵

### جمع بندی

توسط کشورهای خاورمیانه و آمریکای لاتین پشتیبانی می شود. علاوه بر این، انتظار می رود رشد امسال با تقاضای قوی بخش حمل و نقل هوایی و زمینی و همچنین فعالیت های صنعتی، ساختمانی و کشاورزی در کشورهای غیر OECD تقویت شود. به طور مشابه، انتظار می رود افزایش ظرفیت و حاشیه سود بخش پتروشیمی همچنان به رشد تقاضای نفت کمک کند. پیش بینی می شود که تقاضای جهانی نفت در سه

پیش بینی رشد تقاضای جهانی نفت برای سال ۲۰۲۵ در حدود ۱/۴ میلیون سال در روز است که نسبت به ارزیابی ماه قبل تغییری نداشته است. پیش بینی می شود تقاضا در کشورهای غیر OECD ۱/۳ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. افزایش تقاضای نفت در این کشورها بیشتر ناشی از نیازهای هند و چین است که





## منابع و مأخذ:

- 1- OPEC Monthly Oil Market Report, January 2025.
- 2- OPEC Monthly Oil Market Report, December 2024.
- 3- EIA, Short-Term Energy Outlook, January 2025.

ماهه اول سال ۲۰۲۵ به ۱۰۴/۲ میلیون بشکه در روز و متوسط سال ۲۰۲۵ به ۱۰۵/۲ میلیون بشکه در روز برسد.







## پیش بینی ماهیانه عرضه و تقاضای نفت

### کلیدی‌ترین یافته‌ها

۲۷۶۷ میلیون بشکه برسد. دلیل این روند تاحد زیادی تغییر در میزان برداشت‌ها از ذخایر به مثبت یا منفی شدن خالص برداشت‌ها، حفظ حاشیه امنیت عرضه (در شرایط جبران ذخایر از دست رفته)، اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به ماه‌های هر فصل که مرتبط با سوابق تاریخی زمان افزایش یا کاهش موجودی ذخایر تجاری آن بوده است.

همچنین در ماه‌های آتی تغییر در عوامل بنیادین بازار (بویژه تغییر در سطح ذخیره سازی‌ها و پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی و بازارکار و سرمایه و شاخص‌هایی نظیر PMI<sup>۳</sup> کشورهای OECD) و نیز عوامل غیر بنیادین بازار نظیر تحولات ژئوپلیتیک (همانند تأثیر ناشی از روی کارآمدن ترامپ و اثرات ناشی از شدت یا کاهش یافتن تنش‌ها در خاورمیانه و اوکراین) و همچنین میزان و شدت برودت هوا و ... از دیگر عواملی هستند که می‌توانند سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی و روند آن گردد.

### ۱- بررسی وضعیت تاریخی عرضه و تقاضای جهانی نفت (منتهی به ماه دسامبر)

بررسی تحولات عرضه و تقاضای نفت و پیش‌بینی روند آن در آینده مستلزم آگاهی از عوامل اثرگذار بر بازار است. در این پیش‌بینی برای متغیر عرضه نفت از داده

### چکیده

پیش‌بینی ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت برای سه ماهه منتهی به مارس ۲۰۲۵ ارائه می‌شود. در گزارش ماه قبل پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت (منتهی به فوریه ۲۰۲۵) همچنانکه پیش‌بینی شده بود در ماه دسامبر با مازاد تقاضای نفت نسبت به عرضه مواجه بودیم و بر اساس آمارهای منتشر شده، تقاضا در عدد ۱۰۴،۶۵ در مقابل ۱۰۳،۲۵ میلیون بشکه در روز عرضه و با ۱،۴ میلیون بشکه مازاد تقاضا مواجه شد. با مشخص شدن داده‌های عرضه و تقاضای نفت در ماه دسامبر و اضافه کردن آن به داده‌های مدل برای پیش‌بینی سه ماهه ژانویه تا مارس ۲۰۲۵ نتایج نشان می‌دهد که بر خلاف دسامبر با فروکش کردن هیجانات بازار، در ژانویه تقاضای نفت نیز کاهش خواهد یافت. در ماه فوریه با رونق دوباره بازار شاهد افزایش تقاضا در ماه مارس اندکی از شدت آن کاسته می‌شود. بر اساس نتایج مدل<sup>۲</sup> برای سه ماهه فوق بازار جهانی نفت به ترتیب با ۲۳۰ هزار بشکه در روز اضافه عرضه در ماه ژانویه، ۱۵۸۰ هزار بشکه در روز مازاد تقاضا در ماه فوریه و همچنین ۳۶۰ هزار بشکه در روز مازاد تقاضای نفت در ماه مارس ۲۰۲۵ مواجه خواهد بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه اول سال ۲۰۲۵ به ترتیب به ۲۷۹۷، ۲۷۸۳ و

۱. نتایج مبتنی بر خروجی مدل کوتاهمدت انرژی جهانی (IEM (IIES World Energy Model ارائه گردیده است

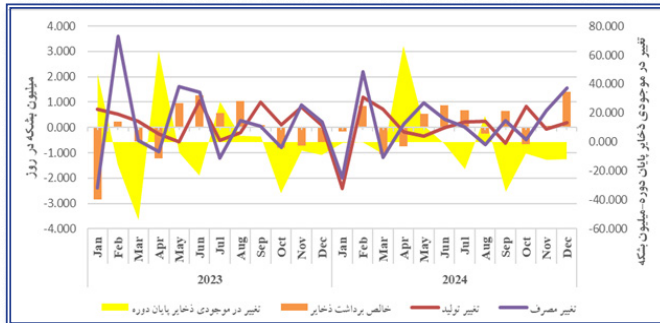
۲. در نظر داشته باشید مدل بخش زیادی از تأثیرات خود را از میانگین رفتارهای متغیر در ماه مشابه در سالهای قبل می‌گیرد. سایر اثرات خاص و محتمل نظیر تحولات ژئوپلیتیکی یا تحریم‌ها و سایر موضوعات اقتصادی با توجه به ضریب خالص تأثیر (مثبت یا منفی) آن در سالهای قبل در مدل اعمال می‌گردد.

### 3. Purchasing Managers Index

۴. در اینجا منظور از عرضه، تولید (production) در گزارش EIA است که شامل: نفت خام، میعانات، مایعات واحدهای گاز طبیعی، سایر مایعات، اختلاف حجم حاصل از فرآوری پالایشگاه و سایر مایعات حساب نشده است و منظور از تقاضای نفت هم مصرف نفت است با دو مفهوم: ۱- برای کشورهای OECD همان فرآوردهای نفتی عرضه شده و برای سایر کشورها مصرف داخلی و ظاهری نفت آنهاست که شامل مصرف داخلی، سوخت و تلفات پالایشگاه و ذخیره سازی است (عینا تعریف ارائه شده از (DOE/EIA-۰۹-۰۱). در این مقاله اختلاف تقاضا با عرضه بعنوان مازاد/کسری تقاضای بازار نفت در نظر گرفته شده است. بنابراین وقتی بعنوان مثال گفته می‌شود مازاد تقاضا منظور اضافه تقاضای حاصل از این اختلاف است.



نمودار ۲: وضعیت تغییرات عرضه و تقاضای نفت، برداشت از ذخایر و تغییر در ذخایر تجاری نفت خام در ماه‌های مختلف از ژانویه ۲۰۲۳ تا دسامبر ۲۰۲۴



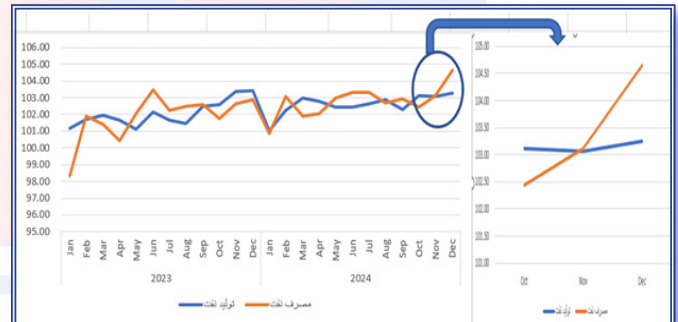
مأخذ: IWEQ (منبع اولیه آمار EIA)

طی سال‌های ۲۰۲۳ منتهی به دسامبر ۲۰۲۴ را نشان می‌دهد. همچنانکه ملاحظه می‌گردد، بازار نفت در ماه دسامبر ۲۰۲۴ با ۱۹۳ هزار بشکه در روز افزایش در عرضه نفت، ۱۵۴۶ هزار بشکه در روز افزایش در تقاضا و ۱۳۵۳ هزار بشکه در روز خالص برداشت از ذخایر و ۱۱۷۳۰ هزار بشکه کاهش در موجودی ذخایر تجاری نسبت به ماه قبل مواجه بوده است.

## ۲- پیش‌بینی کوتاه‌مدت عرضه و تقاضای نفت (مبتنی بر مدل IWEM)

هدف این گزارش ارائه چشم‌انداز ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت است. در این گزارش علاوه بر بهره‌گیری از نتایج مدل‌های  $Var^3$ ، واریانس شرطی (آرچ، گارچ و تارچ<sup>۴</sup>) و همچنین مدل‌های هموار سازی نمایی<sup>۵</sup> از تکنیک‌های ترکیبی با لحاظ تأثیرات ناپرامتربیک اثر متوسط ماه‌های مشابه سال‌های قبل نیز استفاده شده است و تلاش شده است تا حد امکان

های تولید ماهیانه EIA و برای تقاضای نفت از داده‌های ماهیانه مصرف (شامل میزان فرآورده عرضه شده به بازار) استفاده شده است همچنین از اختلاف مصرف با تولید نفت بعنوان کسری/مازاد تقاضا استفاده شده است<sup>۱</sup>. نمودار ۱ ذیل وضعیت عرضه و تقاضای جهانی نفت را طی دوره ابتدای ماه ژانویه ۲۰۲۳ تا انتهای ماه دسامبر ۲۰۲۴ نشان می‌دهد. در ماه دسامبر شاهد افزایش میزان عرضه و تقاضای نفت هستیم اما خالص افزایش تقاضا با عدد مثبت ۱/۴ مواجه بود. در نوامبر عرضه و تقاضای نفت به ترتیب ۱۰۳/۱ و ۱۰۳/۱ بود که از یک تعادل نسبی برخوردار بود و در ماه اکتبر هم با ۱۰۲/۴ م.ب.ر تقاضا و ۱۰۳/۱ م.ب.ر عرضه مواجه بود که خالص ۶۷۰ هزار بشکه مازاد عرضه را به دنبال داشت. در مقاطع کوتاه مدت دلیل تفاوت‌های میان عرضه و تقاضا اغلب به دلیل ناهمگونی انتظارات و تفاوت در سرعت تعدیل و واکنش تقاضا و بخصوص عرضه نسبت به یکدیگر و به عوامل بازار است. نمودار ۲ وضعیت تغییرات عرضه و تقاضای نفت، برداشت از ذخایر و تغییر در ذخایر تجاری نفت خام نمودار ۱: روند ماهیانه عرضه-تقاضای جهانی نفت-میلیون بشکه در روز



Source: IWEQ (EIA از اولیه)

۱. در تعریف ما عرضه فقط شامل تولید آنهم با تعریفی که در پاورقی ۶ ص ۱ ذکر شده است میشود. تولید در بعد ماهیانه هرچه باشد به بازار عرضه شده است، یا برای تقاضای نهایی و پالایشگاهی و یا برای تقاضای ذخیره سازی و بهر حال اثر خود را در بازار داشته است (کاهش یا افزایش قیمت). تغییر در ذخیره در آمارهای EIA در تقاضا/مصرف آمده است که نتیجه آن اختلاف حاصل میان این دو بوده است اگر در عرضه هم اضافه شود در واقع بازار در تراز خواهد بود. در حوزه تحلیل بازار نفت کاهش ذخیره زمانی اتفاق می‌افتد که بازار با «کمبود عرضه» مواجه باشد. در تئوری بازار نفت تخلیه ذخیره بازار نفت می‌تواند واکنش‌های معکوس با عرضه را در بازار به دنبال داشته باشد (بعنوان مثال افزایش قیمت نفت).

۲. میلیون بشکه متوسط روزانه

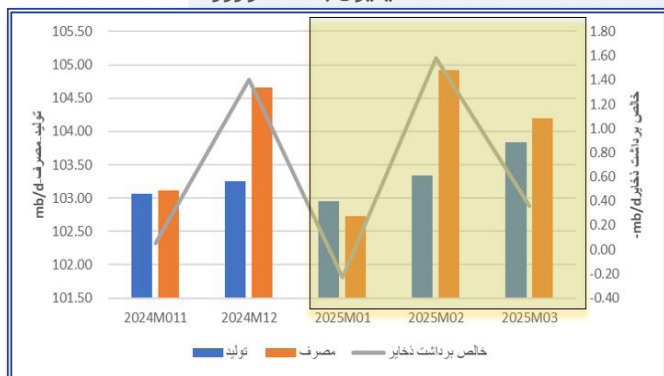
3. Vector Autoregressive

4. Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (ARCH), Generalized Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (GARCH), Threshold Autoregressive Conditional Heteroskedasticity (TARCH)

5. Exponential Smoothing Models

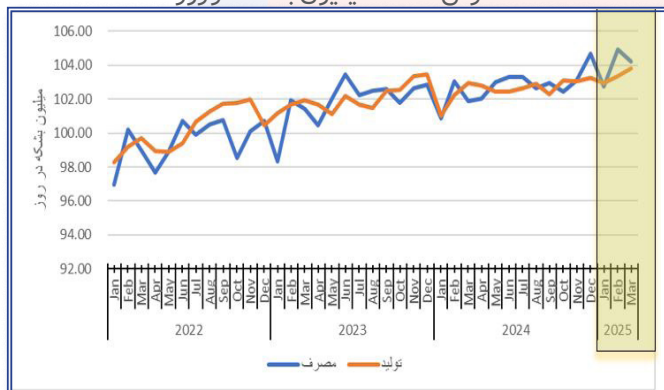


برداشت‌ها از ذخایر به دلیل عوامل پیش‌بینی نشده، حفظ حاشیه امنیت عرضه (در جبران ذخایر از دست رفته)، اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به ماه‌های نمودار ۳: پیش بینی بازار نفت و خالص برداشت ذخایر نوسانات بازار نفت-میلیون بشکه در روز



مأخذ: IWEQ

نمودار ۴: پیش‌بینی عرضه و تقاضای بازار نفت طی ماه‌های ژانویه تا مارس ۲۰۲۵-۲ میلیون بشکه در روز



مأخذ: IWEQ

پیش‌بینی‌ها از دقت لازم برخوردار باشند اما در هر حال با توجه به طیف وسیع عوامل اثر گذار بر بازار بویژه عوامل ناشناخته و غیر قابل پیش‌بینی بویژه در حوزه ژئوپلیتیک و علی‌الخصوص در منطقه خاورمیانه، اختلاف در پیش‌بینی امری طبیعی است.

در گزارش پیش‌بینی عرضه و تقاضای نفت در ماه قبل<sup>۱</sup> همچنانکه ذکر شد در ماه دسامبر شاهد فزونی تقاضا نسبت به عرضه بودیم. نتایج پیش‌بینی IWEM برای ماه دسامبر نوامبر نشان داد که اضافه تقاضای بازار در این ماه اتفاق افتاد و تقاضای نفت از عرضه آن به میزان ۱۴۰۰ هزار بشکه بالاتر بود.

پیش‌بینی عرضه و تقاضای جهانی نفت طی سه ماهه منتهی به مارس ۲۰۲۵ نیز در نمودار ۳ و ۴ و جداول ۱ ارائه گردیده است. پیش‌بینی‌ها حاکی از افت تقاضا و عرضه نفت در ماه ژانویه است. بطوری که تقاضا و عرضه در این ماه به ترتیب به ۱۰۲/۷ و ۱۰۳ م.ب.ر خواهد رسید و بدین ترتیب با ۲۲۸ هزار بشکه مازاد عرضه مواجه خواهد بود. در دو ماه فوریه و مارس ۲۰۲۵ شاهد بهبود تقاضای بازار و تفوق آن بر عرضه خواهیم بود. میزان مازاد تقاضای نفت بازار در این دو ماه به ترتیب ۱۵۸۰ و ۳۶۰ هزار بشکه در روز خواهد بود. همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه پایانی سال به ترتیب به ۲۷۹۷، ۲۷۸۳ و ۲۷۶۷ میلیون بشکه برسد. دلیل نوسان موجودی ذخایر تجاری نفت تا حد زیادی در ارتباط با میزان

جدول ۱: مقادیر پیش‌بینی عرضه، تقاضا، خالص برداشت ذخایر و موجودی ذخایر تجاری آخر دوره مبتنی بر مدل IWEM-میلیون بشکه در روز

ماه	عرضه	تقاضا	مازاد تقاضا برداشت از ذخایر	موجودی ذخایر تجاری در پایان دوره-میلیون بشکه
۲۰۲۴م۰۱۱	۱۰۳/۱	۱۰۳/۱	۰/۰۵	۲,۷۷۸
۲۰۲۴م۰۱۲	۱۰۳/۳	۱۰۴/۷	۱/۴۰	۲,۷۶۶
۲۰۲۵م۰۱	۱۰۳/۰	۱۰۲/۷	-۰/۲۳	۲,۷۹۸
۲۰۲۵م۰۲	۱۰۳/۳	۱۰۴/۹	۱/۵۸	۲,۷۸۳
۲۰۲۵م۰۳	۱۰۳/۸	۱۰۴/۲	۰/۳۶	۲,۷۶۷

مأخذ: IWEQ

۱. ماهنامه تحولات نفت و گاز شماره ۱۷۳





نفت نسبت به تقاضا در این ماه به میزان ۲۳۰ هزار بشکه در روز هستیم. در ماه فوریه نیز مجدد با اضافه تقاضای بازار نفت به میزان ۱۵۸۰ هزار بشکه در روز مواجه خواهیم بود که در ماه مارس با تداوم وضعیت این مازاد به ۳۶۰ هزار بشکه در روز خواهد رسید. همچنین پیش‌بینی می‌شود موجودی ذخایر تجاری در سه ماهه پایانی سال به ترتیب به ۲۷۹۸، ۲۷۸۳ و ۲۷۶۷ میلیون بشکه برسد. دلیل نوسان موجودی ذخایر همچنانکه ذکر شد بیشتر مربوط به میزان برداشت‌ها از ذخایر، حفظ حاشیه امنیت عرضه و اثرات فصلی و درون فصلی مربوط به هر ماه بوده است.

هر فصل که مرتبط با سوابق تاریخی زمان افزایش یا کاهش موجودی ذخایر تجاری آن بوده است. همچنین در ماه‌های آتی تغییر در عوامل بنیادین بازار (بویژه تغییر در سطح ذخیره سازی‌ها و پیش‌بینی‌های رشد اقتصادی و بازارکار و سرمایه و شاخص‌های نظیر PMI کشورهای OECD) و نیز عوامل غیر بنیادین بازار نظیر تأثیر ناشی از روی کارآمدن ترامپ و اثرات ناشی از شدت یا کاهش یافتن تنش‌ها در خاورمیانه و اوکراین و همچنین میزان و شدت برودت هوا و ... از دیگر عواملی هستند که می‌توانند سبب تغییر در نتایج پیش‌بینی و روند آن گردد.

### جمع بندی و نتیجه‌گیری

بررسی تحولات عرضه و تقاضای نفت و پیش‌بینی روند آن در آینده مستلزم آگاهی از عوامل اثرگذار بر بازار است. هدف این گزارش ارائه چشم‌انداز ماهیانه عرضه و تقاضای جهانی نفت است. نتایج حاکی از افت و خیزهای میزان تقاضای نفت نسبت به عرضه در این ماه‌ها است. پیش‌بینی‌ها حاکی از افت عرضه و تقاضا در ژانویه ۲۰۲۵ و بطور خالص مازاد عرضه



1. Purchasing Managers Index

## بازار جهانی فرآورده‌های نفتی و عملیات پالایشی (دسامبر ۲۰۲۴)

مطابق آشنوری

چکیده

«رشد تغییرات قیمت فرآورده‌ها»

### ۱- بازار آمریکا

کرک اسپرد بنزین در بازار آمریکا در ماه دسامبر کاهش یافت و منجر به افزایش موجودی بنزین گردید. میزان کاهش کرک اسپرد بنزین نسبت به سال گذشته در همین ماه ۴٫۲۵ دلار می باشد. کرک اسپرد سوخت جت در بازار آمریکا در ماه دسامبر به بالاترین سطح در پنج ماه اخیر رسید که ناشی از افزایش سفرهای هوایی در این ماه می باشد. البته نسبت به سال گذشته در همین ماه به میزان ۹٫۴۰ دلار کاهش داشته است. کرک اسپرد گازوئیل در بازار آمریکا در ماه دسامبر افت جزئی را شاهد بود و تقریباً بدون تغییر باقی ماند که این پایداری و عدم تغییر ناشی از افزایش تقاضا به علت کاهش چشمگیر دما بوده است. کرک اسپرد گازوئیل در این بازار نسبت به سال گذشته در همین ماه به میزان ۷٫۵۷ دلار افزایش داشته است. کرک اسپرد نفت کوره در ماه دسامبر نیز پس از دو ماه متوالی افزایش، به میزان قابل توجهی تضعیف شد و نسبت به سال گذشته در همین ماه به ۴٫۸۴ دلار کاهش داشت.

در ماه دسامبر، حاشیه سود پالایشگاه‌ها در خلیج مکزیک و سنگاپور کاهش یافت. این کاهش در تمام فرآورده‌ها به جز سوخت جت در خلیج مکزیک و بنزین در سنگاپور دیده شد. همچنین در این بازارها ظرفیت بالای پالایشگاه‌ها و صادرات ضعیف به افزایش موجودی فرآورده منجر شد. از طرفی، حاشیه سود پالایشگاه‌ها در روتردام با توجه به ازدیاد سفرها در تعطیلات پایان سال افزایش یافت، به طوری که بنزین، گازوئیل و به طور چشمگیرتر نفت کوره با ۱۰٪ افزایش سود ماهانه مواجه شدند. ورودی جهانی پالایشگاه‌ها به طور فزاینده‌ای افزایش یافت و به طور متوسط در ماه دسامبر به ۸۲٫۲ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به سال گذشته در همین ماه، ۱۰۰ هزار بشکه در روز، افزایش داشته است. اگرچه انتظار می‌رود کاهش حاشیه سود پالایشگاه‌ها، منجر به فشار بر عملیات پالایشگاه‌ها شود، اما همچنان نرخ‌های عملیات تقریباً پایدار هستند.

جدول ۱: قیمت فرآورده بازار خلیج مکزیک نوامبر و دسامبر ۲۰۲۴ و متوسط تغییرات سالانه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ / دلار بر هر بشکه

از ابتدای سال جاری (۲۴) تا کنون	متوسط سالانه ۲۰۲۳	تغییرات نوامبر / دسامبر	دسامبر ۲۴	نوامبر ۲۴	
۷۴٫۰۲	۷۲٫۵۱	-۱٫۶۹	۶۶٫۲۴	۶۷٫۹۳	نفتا
۱۰۶٫۲۱	۱۱۷٫۲۳	-۰٫۲۱	۸۸٫۵۷	۸۸٫۷۸	بنزین سوپر
۹۴٫۴۲	۱۰۴٫۵۹	-۰٫۵۲	۸۲٫۱۳	۸۲٫۶۵	بنزین معمولی
۹۸٫۸۱	۱۱۳٫۵۱	۱٫۴۰	۸۹٫۰۴	۸۷٫۶۴	سوخت جت
۸۴٫۱۳	۷۸٫۵۷	۰٫۱۵	۸۵٫۸۴	۸۵٫۶۹	گازوئیل
۶۹٫۰۵	۶۸٫۱۴	۰٫۶۸	۶۶٫۲۲	۶۵٫۵۴	نفت کوره

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 15 January 2025



## ۲- بازار اروپا

نسبت به سال گذشته در همین ماه به میزان ۱۰/۰۷ دلار کاهش داشته است. کرک اسپرد نفت کوره نیز نسبت به سال گذشته در همین ماه ۷/۳۹ دلار افزایش داشته است.

کرک اسپرد بنزین در ماه دسامبر در بازار روتردام علی‌رغم افزایش موجودی در مرکز ذخیره سازی آمستردام- روتردام-آنتورپ، و با وجود صادرات، اندکی افزایش داشته است. این افزایش به میزان ۱۸ سنت بود که نسبت به سال گذشته در همین ماه به میزان ۲۱/۵۲ دلار کاهش داشته است.

## ۳- بازار آسیا

کرک اسپرد بنزین در ماه دسامبر در بازار آسیای جنوب شرقی به بالاترین سطح در پنج ماه گذشته رسید. این افزایش ناشی از تغییرات سیاستی در چین بود که منجر به کاهش صادرات بنزین به سنگاپور گردید. کرک اسپرد نفتا در آسیا در ماه دسامبر همچنان نزولی بود و تحت تاثیر کاهش تقاضای بنزین قرار گرفت. کرک اسپرد گازوئیل در ماه دسامبر در بازار آسیا کاهش یافت. همچنین نسبت به سال گذشته در همین ماه ۴/۵۸ دلار کاهش داشته است.

کرک اسپرد سوخت جت در ماه دسامبر به علت مازاد عرضه نسبت به تقاضا کاهش یافت. میزان این کاهش ۱/۵۳ دلار نسبت به ماه قبل و ۱۴/۰۷ دلار نسبت به سال قبل در همین ماه می‌باشد. کرک اسپرد گازوئیل در ماه دسامبر در اروپا، با افزایش تقاضای سوخت‌های گرمایشی، اندکی افزایش یافت. این افزایش به میزان ۳۹ سنت بوده است. لیکن

جدول ۲: قیمت فرآورده در بازار روتردام نوامبر و دسامبر ۲۰۲۴ و متوسط تغییرات سالانه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴/دلار بر هر بشکه

از ابتدای سال جاری (۲۴) تا کنون	متوسط سالانه ۲۰۲۳	تغییرات نوامبر/ دسامبر	دسامبر ۲۴	نوامبر ۲۴	
۷۲،۵۲	۷۱،۰۶	-۱،۳۰	۶۷،۵۱	۶۸،۸۱	نفتا
۱۰۶،۱۴	۱۲۵،۹۶	-۰،۳۲	۸۶،۷۵	۸۷،۰۷	بنزین سوپر
۱۰۰،۶۱	۱۱۱،۷۴	-۲،۰۳	۸۸،۹۶	۹۰،۹۹	سوخت جت
۱۰۰،۷۰	۱۱۱،۱۹	-۰،۱۱	۹۱،۳۲	۹۱،۴۳	گازوئیل
۷۳،۷۸	۷۴،۲۹	۱،۸۶	۷۴،۱۱	۷۲،۲۵	نفت کوره

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 15 January 2025

جدول ۳: قیمت فرآورده بازار سنگاپور نوامبر و دسامبر ۲۰۲۴ و متوسط تغییرات سالانه ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴/دلار بر هر بشکه

از ابتدای سال جاری (۲۴) تا کنون	متوسط سالانه ۲۰۲۳	تغییرات نوامبر/ دسامبر	دسامبر ۲۴	نوامبر ۲۴	
۷۲،۷۳	۶۹،۵۳	-۰،۴۲	۶۹،۵۰	۶۹،۹۲	نفتا
۹۲،۹۸	۹۸،۶۲	۰،۲۹	۸۴،۸۸	۸۴،۵۹	بنزین سوپر
۸۸،۳۳	۹۴	۲،۳۶	۸۱،۳۲	۷۸،۹۶	بنزین معمولی
۹۵،۲۰	۱۰۴،۶۸	-۱،۵۹	۸۷،۸۱	۸۹،۴۰	سوخت جت
۹۵،۹۸	۱۰۵،۹۹	-۰،۳۵	۸۸،۷۷	۸۹،۱۲	گازوئیل
۹۴،۵۶	۱۰۲،۳۵	-۰،۶۲	۸۸،۳۲	۸۸،۹۴	نفت کوره

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 15 January 2025





### «نرخ بهره برداری پالایشگاه‌ها»

نرخ بهره‌برداری پالایشگاه‌های آمریکا در ماه دسامبر ۲٫۶ درصد افزایش یافت، که معادل تولید ۱۶٫۹۵ میلیون بشکه در روز است و همچنین نشان‌دهنده افزایش ۲۱۰ هزار بشکه در روز نسبت به ماه قبل است. در مقایسه با سال قبل نیز، نرخ بهره‌برداری پالایشگاه‌های آمریکا در دسامبر ۰٫۶ درصد کمتر بود و لذا، تولید ۱۲۶ هزار بشکه در روز کاهش یافته است. نرخ بهره‌برداری پالایشگاه‌های اتحادیه اروپا به همراه انگلیس و نروژ در دسامبر به طور متوسط ۸۶٫۵۱٪ بوده، که معادل تولید ۱۰٫۰۹ میلیون بشکه در روز است. همچنین در مقایسه با سال قبل، نرخ بهره‌برداری ۱٫۳ درصد افزایش و تولید ۷۶ هزار بشکه در روز بیشتر بوده است.

در آسیای منتخب (شامل ژاپن، چین، هند، سنگاپور و کره جنوبی) در ماه دسامبر نرخ بهره‌برداری پالایشگاه‌ها به طور متوسط به ۹۲٫۱۵٪ افزایش یافته، که معادل تولید ۲۶٫۷۶ میلیون بشکه در روز است. در مقایسه با ماه قبل، نرخ بهره‌برداری ۱٫۷ درصد افزایش و تولید ۵۱۰ هزار بشکه در روز بیشتر بوده است. همچنین در مقایسه با سال قبل، نرخ بهره‌برداری ۱٫۸ درصد و تولید ۱۴۵ هزار بشکه در روز کاهش داشته است.

### «حاشیه سود پالایشگاه‌ها»

حاشیه سود پالایشگاه‌های آمریکا پس از اینکه در ماه نوامبر به بالاترین سطح خود در شش ماه گذشته رسیده بودند، در دسامبر کاهش یافتند. به طور کلی بازار بیشتر فرآورده‌ها با ضعف روبرو بودند به جز سوخت جت که افزایش قابل توجهی داشت. بازار بنزین نیز عملکردهای متفاوتی داشتند به طوری که کرک اسپرد بنزین با اکتان ۹۲ در ماه دسامبر با افزایش روبرو بود و کرک اسپرد بنزین با اکتان ۹۵ در این ماه کاهش داشته است.

حاشیه سود در خلیج مکزیک برای نفت برنت در ماه دسامبر به طور متوسط ۱۳ دلار به ازای هر بشکه بوده که نسبت به ماه قبل ۱٫۴۹ دلار کاهش داشته است. همچنین نسبت به سال گذشته در همین ماه با ۵٫۰۳ دلار کاهش روبرو بوده است.

حاشیه سود پالایشگاه‌ها در بازار روتردام در ماه دسامبر به بالاترین سطح پنج ماهه ی اخیر رسید. بر اساس داده‌های اولیه، ورودی پالایشگاه‌های اروپا در ماه دسامبر نسبت به ماه قبل، ۲۳۰ هزار بشکه افزایش یافت و به طور میانگین به ۱۰٫۰۹ میلیون بشکه در روز رسید. حاشیه سود پالایشگاه‌های اروپا برای نفت برنت در ماه دسامبر به طور میانگین ۷٫۸۸

جدول ۴: نرخ بهره برداری و تولید فرآورده پالایشگاه‌ها در کشورهای منتخب عضو OECD

منطقه/کشور	تغییرات ماه دسامبر نسبت به ماه نوامبر	نرخ بهره برداری %			تولید (میلیون بشکه در روز)		
		اکتبر ۲۴	نوامبر ۲۴	دسامبر ۲۴	اکتبر ۲۴	نوامبر ۲۴	دسامبر ۲۴
امریکا	۲٫۶	۹۰٫۰	۸۹٫۸۷	۹۲٫۴۷	۱۶٫۵۱	۱۶٫۷۴	۱۶٫۹۵
EU-۱۴+UK & Norway	۲٫۰	۷۹٫۹۷	۸۴٫۵۵	۸۶٫۵۱	۹٫۳۳	۹٫۸۷	۱۰٫۰۹
فرانسه	۳٫۲	۸۳٫۸۵	۸۳٫۵۹	۸۶٫۸۲	۰٫۰۴	۰٫۹۶	۱٫۰۰
آلمان	۱٫۶	۸۳٫۱۱	۸۲٫۵۲	۸۴٫۱۲	۰٫۰۳	۱٫۶۹	۱٫۷۳
ایتالیا	۰٫۶	۶۳٫۵۵	۷۴٫۰۱	۷۴٫۶۱	۰٫۰۱	۱٫۳۴	۱٫۳۵
انگلیس	۲٫۲	۷۴٫۱۷	۸۰٫۵۸	۸۲٫۷۶	۰٫۰۳	۰٫۹۵	۰٫۹۷
آسیای منتخب	۱٫۷	۸۹٫۳۴	۹۰٫۴۱	۹۲٫۱۵	۰٫۵۱	۲۵٫۸۳	۲۶٫۷۶

Source: Opec Monthly Oil Market Report, 15 January 2025



جدول ۵: خوراک نفت خام پالایشگاه‌ها/ میلیون بشکه در روز

۲۰۲۴ Q۴	۲۰۲۴ Q۳	۲۰۲۴ Q۲	۲۰۲۴ Q۱	۲۰۲۳ Q۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	خوراک نفت خام پالایشگاه‌ها
۱۹,۱۹	۱۹,۴۴	۱۹,۱۷	۱۸,۱۹	۱۸,۴۷	۱۸,۷۱	۱۸,۶۸	۱۷,۷۹	OECD قاره امریکا
۱۶,۷۳	۱۶,۹۵	۱۶,۹۶	۱۵,۷۸	۱۶,۴۷	۱۶,۵۰	۱۶,۴۸	۱۵,۶۶	US
۱۱,۳۶	۱۱,۳۷	۱۱,۰۵	۱۱,۴۴	۱۱,۴۰	۱۱,۳۸	۱۱,۴۴	۱۰,۹۳	OECD قاره اروپا
۰,۹۸	۰,۹۸	۰,۸۹	۰,۸۳	۰,۹۵	۰,۹۳	۰,۸۴	۰,۶۹	فرانسه
۱,۷۱	۱,۷۴	۱,۷۹	۱,۷۶	۱,۵۹	۱,۶۲	۱,۸۳	۱,۷۲	آلمان
۱,۲۸	۱,۱۹	۱,۱۶	۱,۳۰	۱,۳۲	۱,۳۰	۱,۳۲	۱,۲۳	ایتالیا
۰,۹۳	۰,۹۵	۰,۹۸	۰,۹۷	۰,۸۹	۰,۹۷	۱,۰۴	۰,۹۲	انگلیس
۵,۶۲	۵,۴۷	۵,۶۱	۵,۹۰	۵,۸۹	۵,۸۳	۶,۰۸	۵,۷۹	OECD آسیا پاسفیک
۲,۳۵	۲,۱۹	۲,۲۷	۲,۵۵	۲,۵۴	۲,۵۶	۲,۷۱	۲,۴۹	ژاپن
۳۵,۹۸	۳۶,۱۳	۳۵,۸۳	۳۵,۵۴	۳۵,۷۶	۳۵,۹۲	۳۶,۲۱	۳۴,۵۱	کل OECD
۳,۶۴	۳,۵۸	۳,۵۸	۳,۴۶	۳,۵۳	۳,۴۸	۳,۳۷	۳,۵۰	امریکای لاتین
۸,۱۶	۸,۰۸	۸,۱۴	۷,۹۱	۷,۴۳	۷,۶۱	۷,۲۸	۶,۸۰	خاورمیانه
۲,۰۱	۱,۹۳	۱,۷۱	۱,۷۱	۱,۷۱	۱,۷۱	۱,۷۳	۱,۷۷	افریقا
۵,۱۷	۵,۱۳	۵,۳۱	۵,۳۰	۵,۱۰	۵,۱۸	۵,۰۰	۴,۷۳	هند
۱۴,۱۹	۱۴,۰۴	۱۴,۲۵	۱۴,۶۴	۱۴,۵۷	۱۴,۷۸	۱۳,۴۹	۱۴,۰۷	چین
۴,۸۹	۴,۸۰	۴,۹۰	۴,۹۵	۵,۱۴	۵,۰۲	۴,۹۴	۴,۷۲	سایر آسیا
۵,۳۲	۵,۴۷	۵,۲۸	۵,۳۳	۵,۴۳	۵,۵۰	۵,۴۶	۵,۶۱	روسیه
۱,۱۷	۱,۱۵	۱,۰۹	۱,۱۸	۱,۱۹	۱,۱۴	۱,۱۵	۱,۲۳	سایر اوراسیا
۰,۵۸	۰,۵۷	۰,۴۷	۰,۴۳	۰,۴۷	۰,۴۷	۰,۵۰	۰,۴۴	سایر اروپا
۴۵,۱۲	۴۴,۷۵	۴۴,۷۴	۴۴,۷۴	۴۴,۵۶	۴۴,۸۸	۴۲,۹۱	۴۲,۸۸	کل Non-OECD
۸۱,۳۰	۸۱,۰۳	۸۰,۵۶	۸۰,۴۶	۸۰,۳۲	۸۰,۸۰	۷۹,۱۲	۷۷,۳۸	کل جهان

Source: OPEC Monthly Oil Market Report, 15 January 2025

بشکه در روز افزایش یافته است و به‌طور میانگین به ۲۶.۷۶ میلیون بشکه در روز رسید. همچنین حاشیه‌ها سودپالایشگاه‌های سنگاپور برای نفت عمان در دسامبر نسبت به ماه گذشته، ۸۳ سنت کاهش یافته است و به‌طور میانگین به ۵.۸۲ دلار به ازای هر بشکه رسید.

دلار به ازای هر بشکه بود که نسبت به ماه قبل ۱۸ سنت افزایش یافت. در حالیکه نسبت به سال گذشته در همین ماه ۴/۵۱ دلار کاهش نشان می‌دهد. حاشیه سود پالایشگاه‌های سنگاپور برای نفت عمان در دسامبر کاهش یافتند. بر اساس داده‌های اولیه، ورودی‌های مجموع پالایشگاه‌های ژاپن، چین، هند، سنگاپور و کره جنوبی نسبت به ماه قبل ۵۱۰ هزار





|| منابع و مأخذ:

1- OPEC Monthly Oil Market Report 15 January 2025

2- [www.IEA.org](http://www.IEA.org)



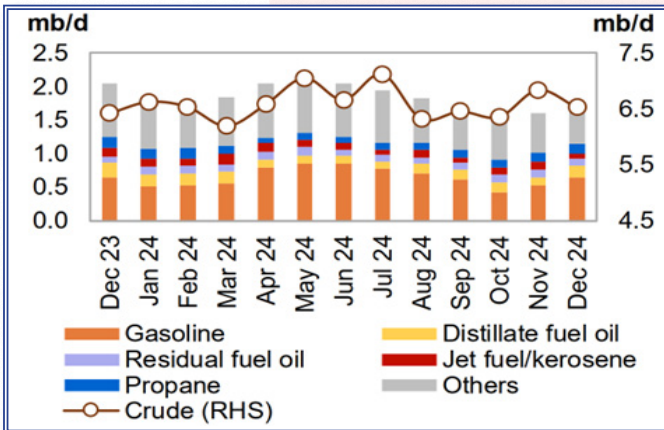


## بررسی تحولات تجارت نفت خام و فرآورده

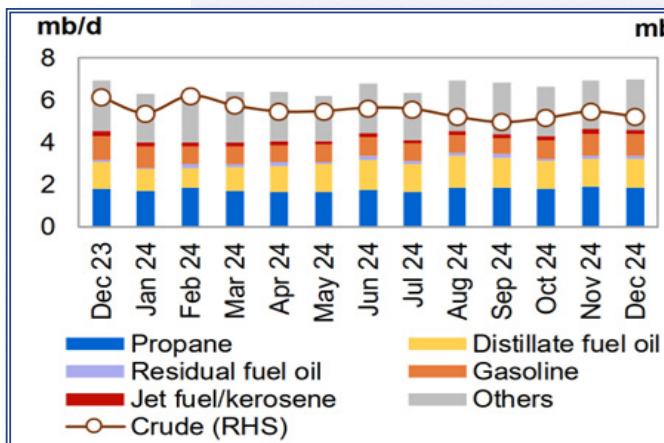
### کمیابا سادات ناصر آبادی مطابق

رسید که نسبت به ۲/۷ میلیون بشکه در روز در نوامبر کاهش داشت. در همین ماه در سال گذشته، خالص واردات نفت خام ایالات متحده به طور متوسط ۱/۸ میلیون بشکه در روز بود. در ماه دسامبر واردات فرآورده‌های نفتی ایالات متحده با افزایش ۷۰ هزار بشکه در روز (معادل ۴ درصد نسبت به ماه قبل) به بالاترین سطح خود در هفت ماه گذشته یعنی ۱/۷ میلیون بشکه در روز رسید. بیشترین افزایش مربوط به بنزین بود که بیش از ۰/۱ میلیون بشکه در روز افزایش یافت و کاهش ۴۷ هزار

نمودار ۱: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی ایالات متحده



نمودار ۲: صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی ایالات متحده



### مقدمه

در این گزارش تجارت نفت خام و فرآورده‌های نفتی در ایالات متحده، OECD اروپا، ژاپن، چین، هند و اوراسیا با استفاده از ماهنامه بازار نفت سازمان اوپک (ژانویه ۲۰۲۵) بررسی شده است.

### « ایالات متحده

در ماه دسامبر واردات نفت خام ایالات متحده بخشی از افزایش ماه قبل را خنثی کرد و با کاهش ۰/۳ میلیون بشکه در روز (حدود ۵ درصد نسبت به ماه قبل) به طور متوسط به ۶/۵ میلیون بشکه در روز رسید. بر اساس داده‌های اولیه هفتگی (EIA)، این کاهش به دلیل کاهش جریان واردات از عربستان سعودی و اکوادور بود که تا حدی با افزایش واردات از مکزیک و کانادا جبران شد. در مقایسه با دسامبر سال گذشته، واردات نفت خام ۰/۱ میلیون بشکه در روز (حدود ۲ درصد) افزایش داشته است.

صادرات نفت خام ایالات متحده در ماه دسامبر به کمتر از ۴ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. بر اساس برآوردهای اولیه مبتنی بر داده‌های هفتگی، صادرات نفت خام آمریکا به طور متوسط ۳/۹ میلیون بشکه در روز بود که نشان‌دهنده کاهش ۰/۲ میلیون بشکه‌ای در روز (حدود ۴ درصد نسبت به ماه قبل) است. بر اساس داده‌های ردیابی شده از نفتکش‌ها، افزایش صادرات به آسیا - به ویژه چین و هند - بوده است، در حالی که صادرات به اروپا همچنان در سطح بالایی ثابت باقی مانده است. نسبت به سال گذشته، صادرات نفت خام ۰/۷ میلیون بشکه در روز (حدود ۱۵ درصد) کاهش یافت.

در دسامبر ۲۰۲۴، خالص واردات نفت خام ایالات متحده به طور متوسط به ۲/۶ میلیون بشکه در روز

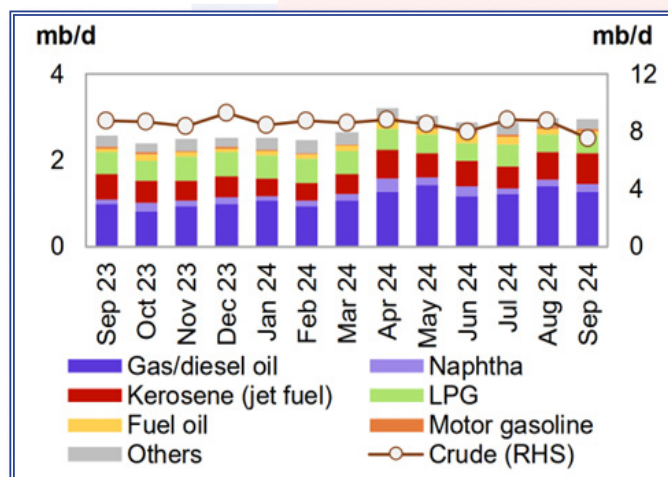


گذشته نیز ۱٫۲ میلیون بشکه در روز (۱۴٪) کاهش داشته است.

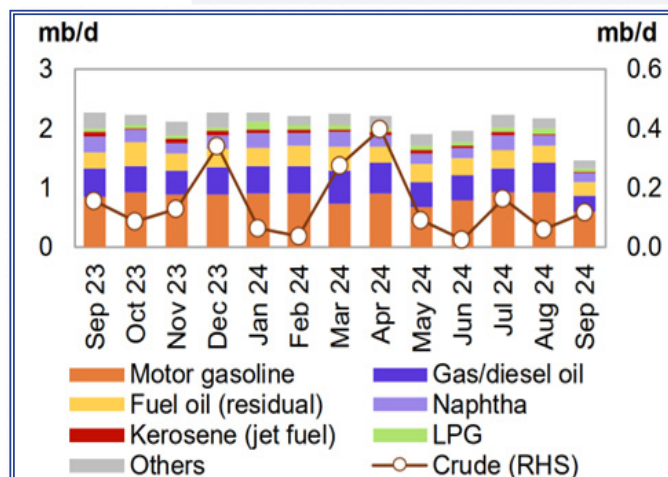
از نظر منابع وارداتی، در ماه سپتامبر ایالات متحده بیشترین سهم را در میان منابع خارج از منطقه داشت و ۱٫۷ میلیون بشکه در روز نفت خام به اروپا صادر کرد، در حالی که ماه قبل این رقم ۱٫۶ میلیون بشکه در روز بود. پس از آن، قزاقستان با ۰٫۹ میلیون بشکه در روز در رتبه دوم و عراق با ۰٫۵ میلیون بشکه در روز در رتبه سوم قرار گرفتند.

در ماه سپتامبر صادرات نفت خام اروپا به طور میانگین به ۱۱۹ هزار بشکه در روز رسید که نسبت به ماه قبل (۶۰ هزار بشکه در روز) افزایش داشت. در حالی که در سپتامبر سال گذشته، صادرات نفت خام اروپا به طور

نمودار ۳: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی OECD اروپا



نمودار ۴: صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی OECD اروپا



بشکه‌ای واردات سوخت جت را جبران کرد. در مقایسه با دسامبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌های نفتی ۰٫۴ میلیون بشکه در روز (حدود ۱۸ درصد) کاهش یافت. در ماه دسامبر صادرات فرآورده‌های نفتی ایالات متحده اندکی افزایش یافت و به رکورد جدیدی رسید. بر اساس برآوردهای موجود مبتنی بر داده‌های هفتگی، صادرات فرآورده‌ها به طور متوسط ۷٫۰ میلیون بشکه در روز بود که نشان‌دهنده افزایش ۵۴ هزار بشکه‌ای در روز (کمتر از ۱ درصد نسبت به ماه قبل) است. افزایش در صادرات سوخت‌های تقطیری با کاهش صادرات پروپان/، نفت کوره و سوخت جت جبران شد. در مقایسه با دسامبر سال گذشته، صادرات فرآورده‌های نفتی ۶۷ هزار بشکه در روز (حدود ۱ درصد) افزایش داشت.

در نتیجه، در دسامبر خالص صادرات فرآورده‌های نفتی ایالات متحده به طور متوسط ۵٫۳ میلیون بشکه در روز بود، در حالی که این مقدار در ماه قبل ۵٫۴ میلیون بشکه در روز و در دسامبر ۲۰۲۳ برابر با ۴٫۹ میلیون بشکه در روز بود. خالص صادرات فرآورده‌ها از آگوست ۲۰۲۴ تاکنون بالای ۵٫۱ میلیون بشکه در روز باقی مانده است.

مجموع خالص صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی در دسامبر به طور متوسط ۲٫۷ میلیون بشکه در روز بود، در حالی که این مقدار در ماه قبل ۲٫۶ میلیون بشکه در روز و در دسامبر ۲۰۲۳ برابر با ۳٫۱ میلیون بشکه در روز بود.

### « OECD اروپا

بر اساس آخرین داده‌های رسمی برای اروپا (OECD) واردات نفت خام در ماه سپتامبر به دلیل فصل سنگین تعمیرات، به شدت کاهش یافته است. واردات نفت خام اروپا در این ماه به طور میانگین به ۷٫۵ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به ماه قبل ۱٫۲ میلیون بشکه در روز (تقریباً ۱۴٪) کاهش داشته که این کمترین سطح از ژوئن ۲۰۲۰ تاکنون بوده است. همچنین، واردات نفت خام نسبت به سپتامبر سال

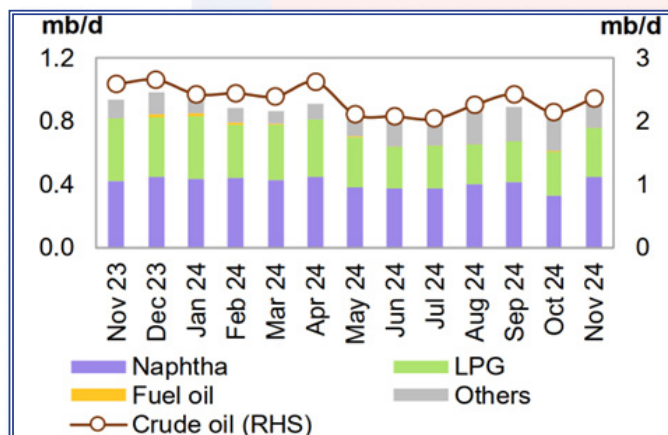


۲۲۳ هزار بشکه در روز (تقریباً ۹ درصد) کاهش داشته است.

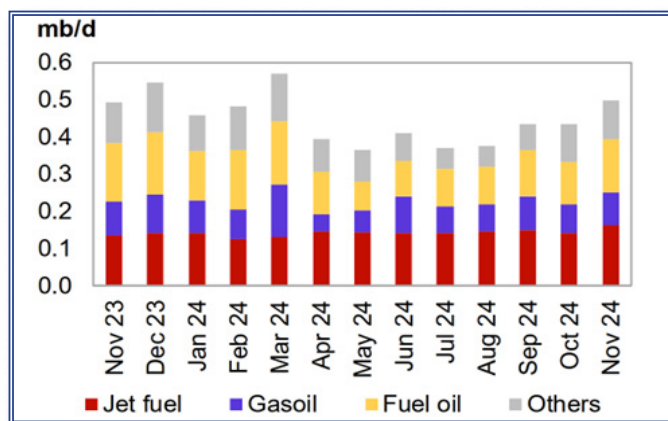
از نظر منابع وارداتی نفت خام، عربستان سعودی در نوامبر به جایگاه نخست رسید و سهم آن به ۴۴ درصد افزایش یافت که نسبت به ۴۲ درصد ماه قبل بیشتر است. امارات متحده عربی با سهمی حدود ۳۸ درصد در جایگاه دوم قرار گرفت و کویت با ۷ درصد در رتبه سوم بود.

در ماه نوامبر واردات فرآورده‌های نفتی، از جمله (LPG)، نسبت به ماه قبل افزایش یافت و با رشد ۱۰۳ هزار بشکه در روز (حدود ۱۲ درصد) به طور میانگین به ۹۳۳ هزار بشکه در روز رسید. افزایش واردات نفتا، نفت سفید و LPG کاهش اندک در واردات بنزین را جبران کرد که این افزایش در واردات ناشی از مصرف بیشتر فرآورده‌های نفتی با تغییر فصل و آغاز زمستان

نمودار ۵: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی ژاپن



نمودار ۶: صادرات فرآورده‌های پالایش شده ژاپن



میانگین ۳۰ هزار بشکه در روز بود. چین با دریافت حدود ۶۷ هزار بشکه در روز مقصد اصلی صادرات نفت خام اروپا در سپتامبر بود و پس از آن ترکیه با ۵۸ هزار بشکه در روز در رتبه دوم قرار داشت.

میانگین خالص واردات نفت خام در ماه سپتامبر به ۷/۴ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به ۸/۶ میلیون بشکه در روز ماه قبل کاهش یافته است. این در حالی است که میانگین خالص واردات نفت خام در سپتامبر ۲۰۲۳، ۸/۶ میلیون بشکه در روز بود.

واردات فرآورده‌های نفتی در ماه سپتامبر تقریباً بدون تغییر نسبت به ماه قبل باقی ماند و همچنان به طور میانگین کمتر از ۳ میلیون بشکه در روز بود. در مقایسه با سپتامبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌های نفتی ۳۸۲ هزار بشکه در روز (۱۵٪) افزایش داشت.

در ماه سپتامبر صادرات فرآورده‌های نفتی به طور میانگین ۱/۵ میلیون بشکه در روز بوده است که نشان‌دهنده کاهش ۷۰۹ هزار بشکه در روز (۳۳٪) نسبت به ماه قبل است. همچنین، در مقایسه با سپتامبر سال گذشته، صادرات فرآورده‌های نفتی ۸۰۳ هزار بشکه در روز (۳۵٪) کاهش داشته است.

خالص واردات فرآورده‌های نفتی در سپتامبر به طور میانگین ۱/۵ میلیون بشکه در روز بود، در حالی که در ماه قبل ۸۱۸ هزار بشکه در روز و در سپتامبر ۲۰۲۳، ۳۱۲ هزار بشکه در روز بود.

در مجموع، خالص واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی در سپتامبر به ۸/۹ میلیون بشکه در روز رسید که نسبت به ماه قبل (۹/۵ میلیون بشکه در روز) کاهش یافت اما با سپتامبر ۲۰۲۳ برابر بوده است.

### « ژاپن »

واردات نفت خام ژاپن در ماه نوامبر پس از عملکرد ضعیف ماه قبل افزایش یافت. در نوامبر، میانگین واردات نفت خام به ۲/۴ میلیون بشکه در روز رسید که نشان‌دهنده افزایش ۲۲۶ هزار بشکه در روز (تقریباً ۱۱ درصد) نسبت به ماه قبل است. با این حال، در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته، واردات نفت خام

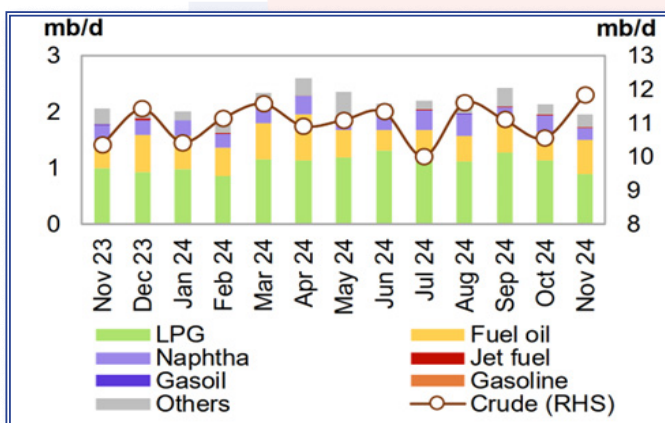




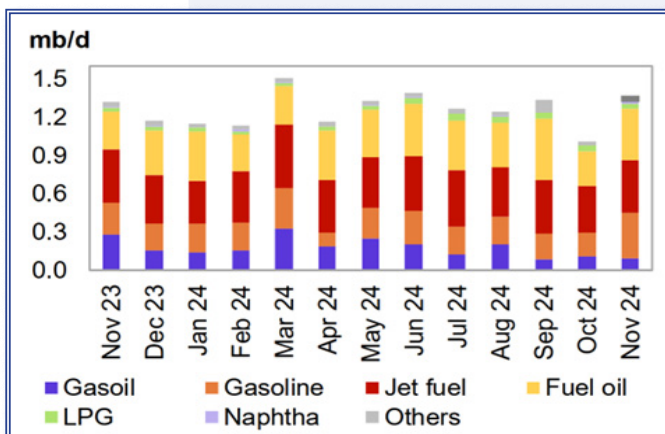
برای اولین بار در ۹ ماه گذشته به کمتر از ۲ میلیون بشکه در روز رسید و به‌طور متوسط ۱٫۹۵ میلیون بشکه در روز ثبت شد که این میزان نشان‌دهنده کاهش ۱۷۱ هزار بشکه در روز یا ۸ درصدی نسبت به ماه قبل است. کاهش‌ها عمدتاً در LPG و دسته‌بندی "سایر فرآورده‌ها" مشاهده شد، که افزایش واردات نفت کوره را خنثی کرد. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌های نفتی ۱۰۵ هزار بشکه در روز یا ۵ درصد کاهش داشت.

در ماه نوامبر صادرات فرآورده‌های نفتی، از جمله LPG، ۳۵۴ هزار بشکه در روز یا حدود ۳۵ درصد افزایش یافت و به‌طور متوسط به ۱٫۴ میلیون بشکه در روز رسید، که بهبودی نسبت به عملکرد ضعیف ماه گذشته را نشان می‌دهد. صادرات بنزین تقریباً دو برابر شد و صادرات نفت کوره نیز به شدت افزایش یافت.

نمودار ۷: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی چین



نمودار ۸: صادرات فرآورده‌های نفتی چین



بود. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌های نفتی تقریباً بدون تغییر باقی ماند و کمتر از ۱ درصد کاهش یافت.

صادرات فرآورده‌های نفتی، از جمله LPG، نیز در نوامبر نسبت به ماه قبل افزایش یافت و به طور میانگین به ۴۹۶ هزار بشکه در روز رسید. این افزایش عمدتاً به دلیل رشد در صادرات نفت کوره، سوخت جت، بنزین و گازوئیل بود. صادرات فرآورده‌های نفتی نسبت به نوامبر سال گذشته تقریباً بدون تغییر باقی ماند و کمتر از ۱ درصد افزایش داشت.

در نتیجه، به طور میانگین خالص واردات فرآورده‌های نفتی ژاپن، از جمله LPG، در ماه نوامبر به ۴۳۶ هزار بشکه در روز رسید که در مقایسه با ۳۹۶ هزار بشکه در روز ماه قبل و ۴۴۸ هزار بشکه در روز نوامبر ۲۰۲۳ افزایش یافته است.

### « چین »

واردات نفت خام چین در ماه نوامبر با روندی قوی به‌طور متوسط به ۱۱٫۸ میلیون بشکه در روز رسید که این میزان نشان‌دهنده افزایش ۱٫۳ میلیون بشکه در روز یا ۱۲ درصد نسبت به ماه قبل است. در مقایسه با همان ماه در سال گذشته، واردات نفت خام چین ۱٫۵ میلیون بشکه در روز یا بیش از ۱۴ درصد افزایش یافته است.

از نظر منابع واردات نفت خام، روسیه در ماه نوامبر نیز همچنان در جایگاه نخست قرار دارد و حدود ۱۸ درصد از کل واردات را به خود اختصاص داده است، اگرچه این رقم نسبت به ماه گذشته ۲۲ درصد کاهش یافته است. با وجود افزایش کلی واردات، جریان نفت از روسیه نسبت به ماه قبل ۹ درصد کاهش یافته است. عربستان سعودی با سهم ۱۴ درصدی در رتبه دوم قرار داشت که نسبت به ماه گذشته بیش از ۲۴ درصد افزایش یافته است. مالزی نیز با سهم تقریبی ۱۴ درصدی در رتبه سوم قرار داشت، اما این میزان نسبت به ۱۷ درصد ماه اکتبر کاهش یافته است. در ماه نوامبر واردات فرآورده‌های نفتی، از جمله LPG،



صادرات سوخت جت نیز رشد داشت. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، صادرات فرآورده‌های نفتی ۴۴ هزار بشکه در روز یا ۳ درصد افزایش یافت. در ماه نوامبر خالص واردات فرآورده‌های نفتی به‌طور متوسط ۵۸۵ هزار بشکه در روز بود که نسبت به میانگین ماه گذشته (۱٫۱ میلیون بشکه در روز) کاهش شدیدی را نشان می‌دهد. خالص واردات فرآورده‌های نفتی در همان ماه در سال گذشته، به‌طور متوسط ۷۳۴ هزار بشکه در روز بود.

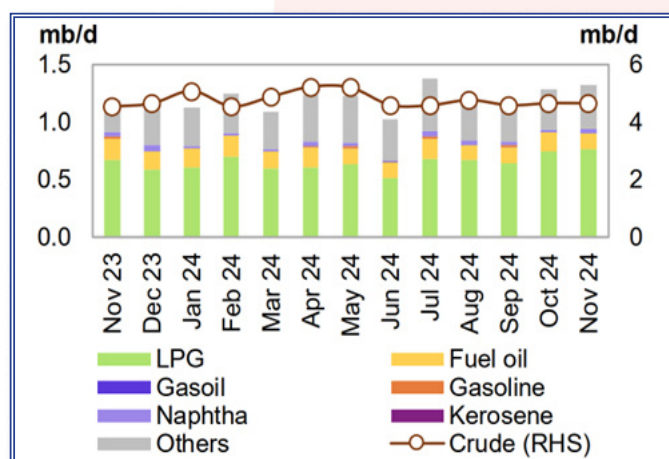
صادرات سوخت جت نیز رشد داشت. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، صادرات فرآورده‌های نفتی ۴۴ هزار بشکه در روز یا ۳ درصد افزایش یافت. در ماه نوامبر خالص واردات فرآورده‌های نفتی به‌طور متوسط ۵۸۵ هزار بشکه در روز بود که نسبت به میانگین ماه گذشته (۱٫۱ میلیون بشکه در روز) کاهش شدیدی را نشان می‌دهد. خالص واردات فرآورده‌های نفتی در همان ماه در سال گذشته، به‌طور متوسط ۷۳۴ هزار بشکه در روز بود.

### « هند

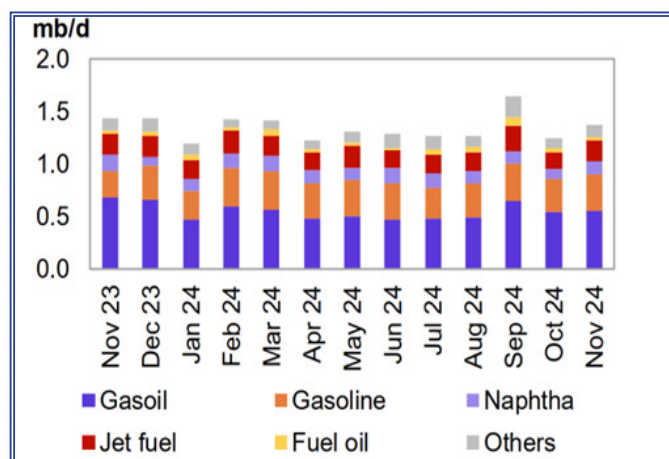
در ماه نوامبر واردات نفت خام هند به‌طور متوسط ۴٫۷ میلیون بشکه در روز بود که برای دومین ماه متوالی نسبت به ماه اکتبر بدون تغییر باقی ماند. در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته، واردات نفت خام ۱۱۷ هزار بشکه در روز یا حدود ۳ درصد افزایش یافت. از نظر منابع واردات نفت خام، در ماه نوامبر روسیه با سهم ۳۸ درصدی از کل واردات نفت خام هند در جایگاه نخست قرار داشت، که نسبت به ۴۰ درصد در ماه گذشته کاهش داشت. عراق با ۱۹ درصد در رتبه دوم و عربستان سعودی با ۱۳ درصد در رتبه سوم قرار گرفتند.

در ماه نوامبر واردات فرآورده‌های نفتی با ۴۲ هزار بشکه در روز یا حدود ۳ درصد افزایش نسبت به ماه قبل به ۱٫۳ میلیون بشکه در روز رسید. این افزایش عمدتاً ناشی از افزایش واردات سایر فرآورده‌ها - که معمولاً شامل قیر برای هند است - و نشان‌دهنده ازسرگیری پروژه‌های جاده‌سازی پس از پایان فصل باران‌های موسمی بود. واردات LPG و نفتا نیز افزایش یافت. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، واردات فرآورده‌های نفتی ۱۳۶ هزار بشکه در روز یا ۱۱ درصد بیشتر بود. در ماه نوامبر صادرات فرآورده‌های نفتی برای دومین ماه متوالی افزایش یافت. صادرات با رشد ۱۲۳ هزار بشکه در روز یا حدود ۱۰ درصد نسبت به ماه قبل به‌طور متوسط به ۱٫۴ میلیون بشکه در روز رسید، که بالاترین میزان در هشت ماه گذشته بود. افزایش

نمودار ۹: واردات نفت خام و فرآورده‌های نفتی هند



نمودار ۱۰: صادرات فرآورده‌های نفتی هند



## « اوراسیا

در ماه نوامبر در سیستم لوک‌اویل، صادرات از طریق سکوی فراساحلی وارانندی در دریای بارنتس کاهش یافت. این صادرات با افت ۱۱ هزار بشکه در روز یا ۱۱ درصد به‌طور میانگین ۹۲ هزار بشکه در روز رسید که نسبت به سال گذشته ۱۳ هزار بشکه در روز یا ۱۲ درصد کاهش داشته است.

در سایر مسیرها، در ماه نوامبر، صادرات از بندر آنیوا بی در شرق دور روسیه ۲ هزار بشکه در روز یا ۳ درصد کاهش یافت، در حالی که بندر دکاستری با افزایش ۷ هزار بشکه در روز یا ۴ درصد همراه بود. به‌طور کلی، این دو بندر به‌طور میانگین ۲۴۰ هزار بشکه در روز نفت صادر کردند.

صادرات نفت خام از آسیای مرکزی در ماه نوامبر به‌طور میانگین ۲۳۲ هزار بشکه در روز بود که نسبت به ماه قبل ۴ هزار بشکه در روز یا ۲ درصد افزایش داشت و در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، ۱۱ هزار بشکه در روز یا ۵ درصد افزایش داشته است.

در منطقه دریای سیاه، در ماه نوامبر مجموع صادرات از پایانه CPC پس از کاهش در اکتبر، با ۱۴۰ هزار بشکه در روز یا ۱۲ درصد افزایش همراه بود، اما همچنان ۴۶ هزار بشکه در روز یا ۳ درصد کمتر از سال گذشته بود. صادرات از طریق خط لوله باکو-تفلیس-جیحان BTC در نوامبر با ۶۲ هزار بشکه در روز یا ۱۰ درصد افزایش به‌طور میانگین به ۶۵۶ هزار بشکه در روز رسید که نسبت به سال گذشته ۴۵ هزار بشکه در روز یا ۷ درصد افزایش داشت.

مجموع صادرات فرآورده‌های نفتی از روسیه و آسیای مرکزی در نوامبر با ۴۲ هزار بشکه در روز یا ۲ درصد افزایش به‌طور میانگین ۲/۲ میلیون بشکه در روز رسید. این افزایش عمدتاً به دلیل افزایش صادرات گازوئیل بود که کاهش شدید صادرات نفت کوره را جبران کرد. در مقایسه با همان ماه در سال گذشته، صادرات فرآورده‌ها ۳۶۵ هزار بشکه در روز یا ۱۴ درصد کاهش داشت که ناشی از افت صادرات گازوئیل و بنزین بوده است.

مجموع صادرات نفت خام از روسیه و آسیای مرکزی در ماه نوامبر به‌طور میانگین ۶/۴ میلیون بشکه در روز بود که نسبت به ماه قبل ۷۸ هزار بشکه در روز یا ۱ درصد کاهش داشت. کاهش صادرات نفت خام از طریق سیستم ترانس‌نفت تا حدی با افزایش جریان نفت از خطوط لوله CPC و BTC جبران شد. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، صادرات حدود ۴۵ هزار بشکه در روز یا ۷ درصد کاهش یافته است.

صادرات نفت خام از طریق سیستم ترانس‌نفت در ماه نوامبر با کاهش ۲۷۷ هزار بشکه در روز یا ۷ درصد به‌طور میانگین به ۳/۸ میلیون بشکه در روز رسید. این میزان تقریباً مشابه نوامبر ۲۰۲۳ بود. صادرات از طریق بندر نوروسیبسک ۴۲ هزار بشکه در روز یا ۸ درصد کاهش یافت و به ۴۸۸ هزار بشکه در روز رسید. صادرات نفت خام از بنادر دریای بالتیک نیز ۱۳۸ هزار بشکه در روز یا بیش از ۸ درصد کاهش یافت و به‌طور میانگین ۱/۵ میلیون بشکه در روز شد. در منطقه بالتیک، جریان نفت از بندر پری‌مورسک با ۱۸۰ هزار بشکه در روز یا ۱۸ درصد کاهش به‌طور میانگین ۸۰۳ هزار بشکه در روز رسید، در حالی که صادرات از اوست-لوگا ۴۲ هزار بشکه در روز یا حدود ۶ درصد افزایش یافت و به‌طور میانگین به ۷۳۸ هزار بشکه در روز رسید.

در ماه نوامبر صادرات نفت از طریق خط لوله دروژبا با کاهش ۷ هزار بشکه در روز به‌طور میانگین ۳۱۳ هزار بشکه در روز بود. در مقایسه با نوامبر ۲۰۲۳، صادرات از طریق این خط لوله ۱۵ هزار بشکه در روز یا ۵ درصد افزایش داشت. در نوامبر صادرات به چین از طریق خط لوله ESPO به‌طور میانگین حدود ۶۳۰ هزار بشکه در روز باقی ماند که ۳۶ هزار بشکه در روز یا ۶ درصد بیشتر از نوامبر ۲۰۲۳ بود. صادرات از بندر کوزیمینو در اقیانوس آرام با کاهش ۹۲ هزار بشکه در روز یا ۱۰ درصد به ۸۶۳ هزار بشکه در روز رسید، در حالی که نسبت به سال قبل، صادرات این بندر ۱ درصد افزایش یافته است.





### «جمع بندی»

نسبت به ماه قبل همراه بود. این افزایش بیشتر به دلیل رشد واردات نفتا و LPG بود که کاهش واردات بنزین را جبران کرد.

واردات نفت خام چین در ماه دسامبر با جهشی قابل توجه به بالاترین سطح در ۱۳ ماه گذشته رسید و به ۱۱/۸ میلیون بشکه در روز افزایش یافت. با این حال، آمار سالانه نشان‌دهنده عملکرد ضعیف در سال ۲۰۲۴ بود. واردات فرآورده‌های نفتی چین به پایین‌ترین سطح در ۹ ماه اخیر کاهش یافت، در حالی که صادرات فرآورده‌ها پس از افت شدید ماه قبل، به بالاترین سطح در پنج ماه اخیر رسید.

واردات نفت خام هند در ماه دسامبر نسبت به ماه قبل تغییری نداشت و به طور متوسط ۴/۷ میلیون بشکه در روز باقی ماند، که نسبت به سال گذشته ۳ درصد افزایش را نشان می‌دهد. صادرات فرآورده‌های نفتی هند پس از افت ماه گذشته، در ماه دسامبر تقریباً ۹ درصد افزایش یافت. واردات فرآورده‌های نفتی نیز ۳ درصد رشد داشت.

داده‌های هفتگی اولیه موجود نشان می‌دهند که در دسامبر ۲۰۲۴، واردات نفت خام ایالات متحده نسبت به ماه قبل کاهش یافته است و به طور متوسط به ۶/۵ میلیون بشکه در روز رسید. صادرات نفت خام ایالات متحده نیز به کمتر از ۴ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. واردات فرآورده‌های نفتی ایالات متحده به کمتر از ۱/۷ میلیون بشکه در روز رسید، در حالی که صادرات این فرآورده‌ها با رکوردی جدید به ۷ میلیون بشکه در روز افزایش یافت.

برآوردهای اولیه نشان می‌دهند که واردات نفت خام کشورهای OECD اروپا در ماه دسامبر، هم نسبت به ماه قبل و هم نسبت به سال قبل، کاهش یافته است. واردات فرآورده‌های نفتی اروپا نیز نسبت به ماه قبل کاهش یافته است و در تمامی فرآورده‌های اصلی افت داشت. در ماه دسامبر، واردات نفت خام ژاپن ۱۱ درصد نسبت به ماه قبل افزایش یافت و از عملکرد ضعیف ماه گذشته بهبود پیدا کرد. واردات فرآورده‌های نفتی ژاپن به بالاترین سطح خود در ۱۰ ماه اخیر رسید و با افزایش ۱۲ درصدی



## بررسی و تحلیل ماهانه بازار جهانی گاز طبیعی (در دوره ۱ ژانویه تا ۳۱ ژانویه ۲۰۲۵)

ژانویه و حیمی  
مهدیه ایزدکنی چیمه  
حیمه رضا مصطفایی

که مصرف در بخش مسکونی و تجاری ۵۱٫۱ درصد (۱۶٫۸ میلیارد فوت مکعب در روز) افزایش یافت و به ۴۹٫۷ میلیارد فوت مکعب رسید.

میزان متوسط واردات گاز طبیعی آمریکا از طریق خط لوله از کانادا، طی دوره ۲۳ تا ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به دوره ۲۶ دسامبر ۲۰۲۴ تا ۱ ژانویه ۲۰۲۵، ۱٫۳ میلیارد فوت مکعب افزایش یافته و در سطح ۶٫۷ میلیارد فوت مکعب در روز قرار گرفت. واردات گاز طبیعی از کانادا در مقایسه با زمان مشابه سال قبل معادل ۰٫۳ میلیارد فوت مکعب در روز افزایش یافت. تولید بازاری گاز طبیعی آمریکا طی دوره مذکور نسبت به هفته پایانی ماه دسامبر معادل ۲٫۲ میلیارد فوت مکعب در روز کاهش یافته و در سطح ۱۰۳٫۵ میلیارد فوت مکعب در روز قرار گرفت که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته ۰٫۶ میلیارد فوت مکعب بیشتر می‌باشد.

بر اساس برآوردهای اداره اطلاعات انرژی آمریکا میزان ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره منتهی به ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ در حدود ۲۵۷۱ میلیارد فوت مکعب بود که نسبت به هفته پایانی ماه دسامبر ۸۴۲ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته است. این ذخایر به میزان ۱۴۴ میلیارد فوت مکعب (۵٫۳ درصد) کمتر از دوره مشابه سال گذشته در تاریخ ۲۴ ژانویه ۲۰۲۴ بوده و به میزان ۱۱۱ میلیارد فوت مکعب (۴٫۱ درصد) کمتر از متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۲۰-۲۰۲۴) است، میزان متوسط ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی آمریکا طی جدول ۱: روند تغییرات قیمت های تک محموله گاز طبیعی بازار آمریکا طی دوره ۳۱ دسامبر ۲۰۲۴ الی ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ (دلار در هر میلیون بی.تی.یو)

در طی دوره منتهی به ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ قیمت‌های تک محموله گاز طبیعی در بازار آمریکا (هنری هاب) از حدود ۳٫۳۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۴، تا ۳٫۲۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ کاهش یافت. از سوی دیگر، قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار نیویورک طی دوره مذکور از یک روند صعودی همراه با نوسان برخوردار بوده و از حدود ۳٫۳۷ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۴ تا ۳٫۵۷ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ افزایش یافت. قیمت تک محموله گاز طبیعی در بازار شیکاگو از یک روند نزولی همراه با نوسان برخوردار بوده و از حدود ۳٫۱۰ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۴، تا ۲٫۹۹ دلار در هر میلیون بی.تی.یو در تاریخ ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ کاهش یافت.

بر اساس داده‌های S&P Global Commodity Insights، تقاضای کل گاز طبیعی آمریکا در هفته منتهی به ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به هفته پایانی ماه دسامبر به میزان ۲۱٫۳ درصد (۲۴٫۶ میلیارد فوت مکعب در روز) افزایش یافته و معادل ۱۴۰٫۱ میلیارد فوت مکعب بود. در این میان مصرف گاز طبیعی برای تولید برق با ۱۸٫۱ درصد (۵٫۵ میلیارد فوت مکعب در روز) افزایش به ۳۵٫۹ میلیارد فوت مکعب رسید. مصرف در بخش صنعت ۱٫۷ میلیارد فوت مکعب افزایش یافت و به طور متوسط ۲۶٫۱ میلیارد فوت مکعب در روز بود، در حالی

۲۹ ژانویه	۲۲ ژانویه	۱۵ ژانویه	۸ ژانویه	۳۱ دسامبر	
۳٫۲۹	۳٫۸۹	۴٫۴۳	۳٫۷۶	۳٫۳۹	هنری هاب
۳٫۵۷	۱۷٫۵۴	۶٫۵۰	۱۱٫۵۰	۳٫۳۷	نیویورک
۲٫۹۹	۳٫۸۱	۴٫۱۷	۳٫۵۵	۳٫۱۰	شیکاگو



جدول ۲: وضعیت عرضه و تقاضای گاز طبیعی آمریکا طی دوره ۲۶ دسامبر ۲۰۲۴ الی ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵

سال گذشته	متوسط حجم روزانه (میلیارد فوت مکعب)					کل تقاضا
	۲۳ ژانویه تا ۲۹ ژانویه ۲۰۲۵	۱۶ ژانویه تا ۲۲ ژانویه ۲۰۲۵	۹ ژانویه تا ۱۵ ژانویه ۲۰۲۵	۲ ژانویه تا ۸ ژانویه ۲۰۲۵	۲۶ دسامبر ۲۰۲۴ تا ۱ ژانویه ۲۰۲۵	
۱۱۵,۵	۱۱۷,۲	۱۱۴,۱	۱۱۵,۹	۱۱۷,۱	۱۱۹,۷	تولید ناخالص
۱۰۲,۹	۱۰۳,۵	۱۰۰,۹	۱۰۲,۴	۱۰۳,۴	۱۰۵,۷	تولید بازاری
۶,۴	۶,۷	۸,۷	۸,۰	۷,۹	۵,۴	واردات از کانادا
۰,۱	۰,۲	۰,۶	۰,۱	۰,۱	۰,۰	واردات LNG
۱۰۹,۴	۱۱۰,۴	۱۱۰,۲	۱۱۰,۵	۱۱۱,۴	۱۱۱,۱	کل عرضه
۹۱,۸	۱۱۱,۷	۱۲۷,۱	۱۱۷,۴	۱۱۵,۸	۸۷,۷	مصرف آمریکا
۳۳,۰	۳۵,۹	۳۹,۸	۳۶,۵	۳۶,۶	۳۰,۴	بخش نیروگاهی
۲۴,۴	۲۶,۱	۲۷,۳	۲۶,۶	۲۶,۶	۲۴,۴	بخش صنعت
۳۴,۴	۴۹,۷	۶۰,۰	۵۴,۳	۵۲,۷	۳۲,۹	بخش خانگی و تجاری
۶,۳	۶,۵	۶,۷	۶,۸	۶,۲	۵,۲	صادرات به مکزیک
۷,۷	۸,۲	۸,۶	۸,۳	۸,۳	۷,۵	خود مصرفی/تلفات
۱۴,۰	۱۳,۷	۱۴,۷	۱۵,۴	۱۵,۲	۱۵,۱	صادرات LNG
۱۱۹,۷	۱۴۰,۱	۱۵۷,۱	۱۴۷,۹	۱۴۵,۵	۱۱۵,۵	کل تقاضا

۵ سال گذشته در حدود ۲۶۸۲ میلیارد فوت مکعب بود. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به هفته منتهی به ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴ به میزان ۱۹۳ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته و در سطح ۵۵۲ میلیارد فوت مکعب قرار گرفته است و به میزان ۶۰ میلیارد فوت مکعب (۹/۸ درصد) کمتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه است. ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) به میزان ۲۰ میلیارد فوت مکعب بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بوده و نسبت به هفته پایانی ماه دسامبر ۲۰۲۴ معادل ۳۹۵ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته و در سطح ۱۳۵۹ میلیارد فوت مکعب قرار گرفته است. سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا طی هفته منتهی به ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به هفته

پایانی ماه دسامبر ۲۰۲۴ به میزان ۲۵۳ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته و در سطح ۶۶۱ میلیارد فوت مکعب قرار گرفته است که معادل ۷۱ میلیارد فوت مکعب کمتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه می باشد. قیمت آتی‌های گاز طبیعی در بازار بورس آمریکا (آتی‌های ماه اول برای تحویل در ماه فوریه ۲۰۲۵) طی دوره ۶ ژانویه الی ۳۱ ژانویه ۲۰۲۵ از یک روند کاهشی همراه با نوسان برخوردار بود. بر این اساس قیمت آتی‌های گاز طبیعی در بازار بورس نایمکس از حدود ۳,۶۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در تاریخ ۶ ژانویه تا حدود ۳,۰۴ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در تاریخ ۶ ژانویه ۲۰۲۵ کاهش یافت. قیمت گاز طبیعی در بازار اروپا طی یک ماه گذشته از یک روند صعودی همراه با نوسان برخوردار بود و از حدود ۱۴,۷۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در تاریخ ۶ ژانویه ۲۰۲۵ تا حدود ۱۶,۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو

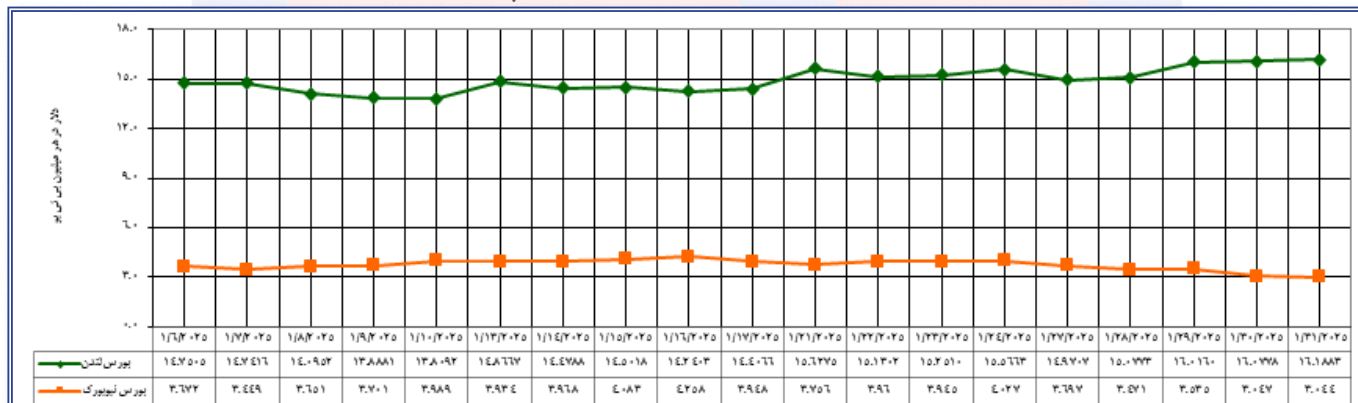
۵ سال گذشته در حدود ۲۶۸۲ میلیارد فوت مکعب بود. در منطقه شرق، میزان ذخایر طی هفته منتهی به ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به هفته منتهی به ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴ به میزان ۱۹۳ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته و در سطح ۵۵۲ میلیارد فوت مکعب قرار گرفته است و به میزان ۶۰ میلیارد فوت مکعب (۹/۸ درصد) کمتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه است. ذخایر در منطقه تولیدی (آلاباما، آرکانزاس، کانزاس، لوئیزیانا و...) به میزان ۲۰ میلیارد فوت مکعب بیشتر از متوسط ۵ سال گذشته این منطقه بوده و نسبت به هفته پایانی ماه دسامبر ۲۰۲۴ معادل ۳۹۵ میلیارد فوت مکعب کاهش یافته و در سطح ۱۳۵۹ میلیارد فوت مکعب قرار گرفته است. سطح ذخایر زیر زمینی گاز طبیعی منطقه غرب آمریکا طی هفته منتهی به ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به هفته



جدول ۳: روند تغییرات سطح ذخایر زیر زمینی عملیاتی گاز طبیعی آمریکا طی دوره منتهی به ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵

مقایسه روند تاریخی		میزان ذخایر بر حسب میلیارد فوت مکعب								منطقه
متوسط ۵ سال گذشته (۲۰۲۰-۲۰۲۴)		۲۴ ژانویه ۲۰۲۴		میزان تغییر ذخایر ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴		۲۴ ژانویه ۲۰۲۵	۱۷ ژانویه ۲۰۲۵	۱۰ ژانویه ۲۰۲۵	۳ ژانویه ۲۰۲۵	
تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	تغییر (درصد)	ذخایر (میلیارد فوت مکعب)	میزان تغییر ذخایر ۲۴ ژانویه ۲۰۲۵ نسبت به ۲۷ دسامبر ۲۰۲۴	۲۴ ژانویه ۲۰۲۵	۱۷ ژانویه ۲۰۲۵	۱۰ ژانویه ۲۰۲۵	۳ ژانویه ۲۰۲۵	۲۷ دسامبر ۲۰۲۴	
-۹,۸	۶۱۲	-۱۱	۶۲۰	-۱۹۳	۵۵۲	۶۱۳	۶۶۹	۷۳۷	۷۴۵	شرق
-۹,۷	۷۳۲	-۱۱,۲	۷۴۴	-۲۵۳	۶۶۱	۷۴۴	۸۰۸	۸۸۱	۹۱۴	غرب
۱,۵	۱۳۳۹	-۰,۶	۱۳۵۱	-۳۹۵	۱۳۵۹	۱۵۳۵	۱۶۳۷	۱۷۵۵	۱۷۵۴	تولید
-۴,۱	۲۶۸۲	-۵,۳	۲۷۱۵	-۸۴۲	۲۵۷۱	۲۸۹۲	۳۱۱۵	۳۳۷۳	۳۴۱۳	مجموع

نمودار ۱: روند تغییرات قیمت آتی‌های گاز طبیعی در بازارهای آمریکا و اروپا طی دوره ۶ ژانویه تا ۳۱ ژانویه ۲۰۲۵



جدول ۴: آتی‌های ژاپن/کره (Platts) برای LNG

ماه	۱ ژانویه	۲ ژانویه	۳ ژانویه	۴ ژانویه	۵ ژانویه	۶ ژانویه	۷ ژانویه	۸ ژانویه	۹ ژانویه	۱۰ ژانویه	۱۱ ژانویه	۱۲ ژانویه	۱۳ ژانویه	۱۴ ژانویه	۱۵ ژانویه	۱۶ ژانویه	۱۷ ژانویه
فوریه ۲۵	۱۴,۳۸۰	۱۴,۳۶۰	۱۴,۲۸۵	۱۴,۲۷۰	۱۴,۲۲۵	۱۴,۱۹۰	۱۴,۱۵۵	۱۴,۱۴۰	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹	۱۴,۱۲۹
مارس ۲۵	۱۵,۰۵۵	۱۴,۹۴۵	۱۴,۶۰۵	۱۴,۴۹۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۶۱۰	۱۳,۶۹۵	۱۴,۱۳۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵	۱۳,۷۴۵
ماه	۲۱ ژانویه	۲۲ ژانویه	۲۳ ژانویه	۲۴ ژانویه	۲۵ ژانویه	۲۶ ژانویه	۲۷ ژانویه	۲۸ ژانویه	۲۹ ژانویه	۳۰ ژانویه	۳۱ ژانویه	-	-	-	-	-	-
مارس ۲۵	۱۴,۴۱۰	۱۴,۱۱۵	۱۳,۹۷۵	۱۴,۱۱۰	۱۴,۰۲۰	۱۳,۹۸۵	۱۴,۲۹۵	۱۴,۲۲۵	۱۴,۴۴۰	-	-	-	-	-	-	-	-
آوریل ۲۵	۱۴,۸۲۵	۱۴,۴۰۰	۱۴,۱۹۵	۱۴,۵۶۰	۱۴,۴۰۰	۱۴,۳۴۰	۱۴,۸۰۵	۱۴,۷۸۰	۱۵,۳۰۰	-	-	-	-	-	-	-	-

در تاریخ ۳۱ ژانویه افزایش یافت.

### عمده عوامل تقویت کننده قیمت گاز طی ماه گذشته در بازار اروپا عبارتند از:

۲۰۲۴ است در حالی که از دست دادن جریان گاز روسیه از طریق اوکراین ۱۵ میلیارد متر مکعب در سال از عرضه را حذف کرده است)؛

۶. بر اساس اعلام رویترز اروپا ممکن است مجبور شود در تابستان امسال حداقل ۱۰۰ محموله گاز اضافی (LNG) به ارزش حدود ۶ میلیارد دلار به قیمت امروز بخرد تا ذخایر برداشت شده را جایگزین نماید؛

۷. پیش‌بینی تحلیلگران مبنی بر تشدید رقابت در بازار LNG میان اروپا و آسیا با افزایش تقاضای LNG اروپا (پیش‌بینی می‌شود که تقاضای LNG اروپا در سال ۲۰۲۵ با بیش از ۱۴ میلیون تن افزایش به ۱۰۱ میلیون تن برسد، زیرا این قاره تأسیسات ذخیره‌سازی گاز را دوباره پر می‌کند و منابع از دست رفته را پس از پایان قرارداد ترانزیت گاز روسیه و اوکراین در پایان این سال جایگزین می‌کند)؛

۸. اعلام برنامه ایتالیا برای پر کردن مجدد ذخایر گاز از فوریه ۲۰۲۵ (گیلبرت، وزیر امنیت انرژی ایتالیا، ایتالیا، سومین اقتصاد بزرگ اتحادیه اروپا و کشوری که دومین فضای ذخیره‌سازی گاز طبیعی در این بلوک را در اختیار دارد، قصد دارد از فوریه به منظور جلوگیری از افزایش قیمت‌ها در اواخر سال، دوباره پر کردن سایت‌های خود را آغاز کند)؛

۹. اعلام برنامه‌های آلمان برای پر کردن تأسیسات ذخیره سازی گاز در تابستان ۲۰۲۵ و افزایش تقاضای LNG در بازار اروپا؛

۱۰. افزایش احتمال تحریم LNG روسیه توسط اروپا (اتحادیه اروپا بزرگترین خریدار LNG روسیه در جهان است و سهم بالاتری از چین، ژاپن و کره جنوبی دارد. افزایش سهم بازار روسیه به انتقاد مجدد از سوی فعالان منجر شده است که می‌گویند زمان آن است که اتحادیه اروپا یا حجم واردات خود را کاهش دهد یا به طور کلی واردات را متوقف کند در حالی که اتحادیه اروپا هرگز به طور رسمی هیچ تحریمی را علیه گاز روسیه اعمال نکرد، در روزهای اخیر گزارش‌هایی مبنی بر اینکه بروکسل در حال بررسی اقداماتی علیه LNG در دور بعدی تحریم‌های خود است، منتشر شده

۱. توقف جریان گاز روسیه از طریق اوکراین به بازار اروپا در پایان سال ۲۰۲۴ تا قبل از بحران روسیه و اوکراین جریان سالانه گاز روسیه از طریق اوکراین به اروپا بیش از ۱۳۰ میلیارد متر مکعب بود (کشورهای اروپای مرکزی، به ویژه مجارستان و اسلواکی، با وجود داشتن مسیرهای جایگزین، بیشترین آسیب را نسبت به از دست دادن گاز روسیه از طریق اوکراین دارند)؛

۲. پایان دادن به جریان گاز روسیه از طریق اوکراین منجر به افزایش تقاضای اروپا برای LNG پرهزینه و پیامدهای هزینه انرژی خواهد شد. این امر منجر به زیان ۶٫۵ میلیارد دلاری در سال برای روسیه خواهد شد، اما همچنین یک ضربه مالی برای اوکراین خواهد بود که حدود ۱ میلیارد دلار در سال هزینه ترانزیت گاز به دست آورده است؛

۳. انتظار می‌رود تقاضای اروپا برای LNG در سال ۲۰۲۵ به شدت افزایش یابد، زیرا LNG همچنان نقش مهمی در ترکیب انرژی این قاره دارد (طبق پیش‌بینی گروه تحلیلی Independent Commodity Intelligence Services (ICIS)، واردات LNG به اروپا در سال جاری ۱۳ درصد افزایش خواهد یافت. این پس از کاهش در سال ۲۰۲۴ اتفاق می‌افتد، زمانی که حجم در مقایسه با اوج‌هایی که بلافاصله پس از تهاجم گسترده روسیه به اوکراین در سال ۲۰۲۲ مشاهده شد، کاهش یافت)؛

۴. توقف جریان گاز روسیه نگرانی‌ها در مورد برداشت سریع‌تر ذخیره‌سازی را تشدید کرده است، به طوری که ذخایر گاز اروپا در حال حاضر با سریع‌ترین سرعت از سال ۲۰۲۱ کاهش یافته است؛

۵. ذخیره سازی اتحادیه اروپا اکنون حدود ۵۵ درصد پر است که نسبت به ۷۲ درصد سال گذشته و کمتر از میانگین پنج ساله ۶۲ درصد است (تأسیسات ذخیره سازی اروپا حدود ۱۷ میلیارد متر مکعب کمتر از سال



۱۹. کاهش تولید برق هسته ای در آسیا به دلیل شروع عملیات تعمیر و نگهداری در تاسیسات هسته ای کره جنوبی و ژاپن (کره جنوبی در حال حاضر ظرفیت هسته ای خود را از واحد ۱/۴ گیگاواتی سائول کاهش داده است که انتظار می رود تا اوایل ماه مارس ادامه داشته باشد. در ژاپن، واحد ۲ نیروگاه اتمی تاکاهاما ۸۲۶ مگاواتی کانسای الکتریک و واحد ۴ اوهی با ظرفیت ۱/۱۸ گیگاوات، به دلیل تعمیر و نگهداری برنامه ریزی شده، تا ماه مارس آفلاین هستند. واحدهای بعدی در ژاپن که تعمیر و نگهداری برنامه ریزی شده را انجام می دهند واحد تاکاهاما ۲ هستند که از ۱۰ فوریه تا اوایل مارس تحت تعمیر و نگهداری قرار می گیرند و واحد تاکاهاما ۳ که تعمیر و نگهداری را از ۲۲ فوریه تا اوایل ژوئن انجام می دهد)؛

۲۰. تحلیلگران Engie EnergyScan پیش بینی می کنند قیمت های گاز LNG اروپا و آسیا در سال ۲۰۲۵ می تواند از قیمت های سال ۲۰۲۴ پیشی بگیرد، که ناشی از افزایش نیاز اروپا به تزریق گاز و از دست دادن صادرات روسیه است که از رشد مورد انتظار عرضه LNG جهانی پیشی گرفته است؛

۲۱. ادعاهای روسیه در ۱۳ ژانویه مبنی بر تلاش برای حمله هواپیماهای بدون سرنشین اوکراینی به یک ایستگاه کلیدی تقویت فشار در جنوب روسیه که خط لوله ترک استریم را سرویس می دهد، خطر از دست دادن بخش مشابهی از واردات گاز اروپا را برجسته می کند (خط لوله ترک استریم که از ترکیه می گذرد، کشورهای اروپای مرکزی و بالکان، به ویژه مجارستان را تغذیه می کند - تنها کشور اتحادیه اروپا که قراردادهای قابل توجهی را برای گاز روسیه پس از تهاجم تمام عیار مسکو به اوکراین حفظ کرده است. این تنها مسیر باقی مانده به اروپا است، پس از اینکه دو هفته پیش جریان گاز روسیه از طریق اوکراین متوقف شد)؛

است. ممنوعیت ال ان جی روسیه می تواند خریداران اروپایی را مجبور کند سریع تر از آنچه انتظار می رفت تامین کنندگان جدید پیدا کنند)؛

۱۱. پیش بینی اداره اطلاعات انرژی آمریکا مبنی بر پایان دوران گاز طبیعی ارزان در ایالات متحده با افزایش سهم گاز در تولید برق این کشور و چشم انداز افزایش صادرات LNG و در نتیجه کاهش عرضه داخلی گاز و برآورد قیمت های حدود ۴/۵-۴/۶ دلار در هر میلیون بی تی یو در بازار آمریکا؛

۱۲. حمایت افزایش قیمت کربن از رشد صعودی قیمت گاز در بازار اروپا؛

۱۳. کاهش جریان صادرات LNG نروژ به بازار اروپا در پی توقف برنامه ریزی نشده تاسیسات مایع سازی Hammerfest نروژ تا ۱۹ ژانویه ۲۰۲۵ به دلیل خرابی کمپرسور؛

۱۴. اخلال در عرضه گاز نروژ به بازار اروپا در پی قطعی ها در میادین گلفاکس، ترول و آسگارد نروژ و کاهش ۵ میلیون متر مکعبی عرضه گاز نروژ و رسیدن آن به سطح ۳۱۳ میلیون متر مکعب در روز در ۲۹ ژانویه؛

۱۵. پایداری هوای سردتر از نرمال در نیمکره شمالی و افزایش تقاضای گاز (انتظار می رود میانگین دما در نیمکره شمالی از جمله اروپا، چین و ژاپن در سال جاری کمتر از میانگین باشد و احتمالاً منجر به افزایش تقاضای گرمایش شود)؛

۱۶. ژانویه بسیار سرد در آمریکا و افزایش مصرف گاز در این کشور و در نتیجه تاثیر بر صادرات LNG به اروپا (مورگان استنلی پیش بینی متوسط قیمت گاز در هنری هاب را از ۳/۷۵ دلار در هر میلیون بی تی یو به بیش از ۴/۱۵ دلار افزایش داده است)؛

۱۷. اختلال در تاسیسات Freeport LNG در ایالات متحده و نگرانی از عرضه LNG به اروپا؛

۱۸. برقراری هوای ابری و آرام در اروپا و در نتیجه کاهش تولید برق بادی و افزایش تقاضای برق گازی در این منطقه؛





## از سوی دیگر، عوامل ذیل از افزایش بیشتر قیمت گاز طی ماه گذشته جلوگیری کرد:

۹. افزایش تغییر مسیر محموله‌های LNG از بازار آسیا به اروپا در پی افزایش قیمت‌های گاز در بازار اروپا (حداقل ۶ محموله LNG بارگیری شده در ایالات متحده و در ابتدا در مسیر آسیا به اروپا منتقل شده‌اند زیرا قیمت گاز طبیعی اروپا در هفته‌های اخیر افزایش یافته است در حالی که قیمت‌های آسیایی با تقاضای ضعیف تر و ذخایر بالا کاهش یافته است. بر این اساس طبق داده‌های شرکت تحلیلی Kpler که به نقل از رویترز منتشر شد، ۶ محموله LNG در اقیانوس اطلس منحرف شدند و بین ۸ تا ۱۴ ژانویه به سمت اروپا حرکت کردند)؛

۱۰. افزایش سهم انرژی خورشیدی در سبد انرژی اروپا و پیشی گرفتن آن از زغال سنگ در پایان سال ۲۰۲۴؛

۱۱. اعلام بلومبرگ مبنی بر کاهش شدید هزینه‌های حمل و نقل LNG به دنبال افزایش تعداد کشتی‌های انتقال LNG در بازار جهانی که می‌تواند به واردکنندگان گاز و بازرگانان کمک کند (بر اساس داده‌های Spark Commodities، هزینه کرایه یک نفتکش مدرن با ظرفیت ۱۷۴۰۰۰ متر مکعب در حوضه اقیانوس اطلس در روز پنجشنبه ۲۳ ژانویه ۲۰۲۵ به ۹۷۵۰ دلار در روز کاهش یافت که حدود ۵۹ درصد نسبت به ماه قبل کمتر است)؛

۱۲. پیش‌بینی Energy Aspects مبنی بر کاهش رشد تقاضای LNG آسیا از ۶ درصد در سال ۲۰۲۴ به کمتر از ۲ درصد در سال ۲۰۲۵ در پی افزایش قیمت‌های تک محوله در بازار و عدم توانایی کشورهای با اقتصاد ضعیف برای خرید محموله‌های اضافی (پیش‌بینی می‌شود میانگین قیمت LNG در آسیا در سال جاری ۱۲.۶۵ دلار به ازای هر میلیون بی تی یو باشد که از ۱۱.۹۷ دلار در سال ۲۰۲۴ بیشتر است)؛

۱۳. افزایش عرضه LNG به بازار اروپا در پی تغییر مسیر محموله‌های LNG از بازار آسیا به اروپا در نتیجه افزایش شکاف قیمتی در این دو بازار؛

۱۴. اعلام فایننشیال تایمز مبنی بر مذاکرات مقامات اتحادیه اروپا درباره راه اندازی مجدد واردات گاز روسیه به عنوان بخشی از توافق صلح اوکراین

۱. تداوم عرضه کافی گاز از طریق خط لوله و LNG به بازار اروپا به رغم توقف جریان اوکراین؛

۲. پیش‌بینی افزایش قابل توجه تولید LNG تا سال ۲۰۲۶ و بروز مازاد عرضه در بازار جهانی LNG؛

۳. اعلام رویترز مبنی بر تضمین عرضه LNG آمریکا به بازار اروپا توسط ترامپ در پنجاه و پنجمین نشست سالانه مجمع جهانی اقتصاد (WEF) در داووس و در نتیجه کاهش نگرانی‌ها از روند عرضه گاز به این بازار؛

۴. دستور ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا در روز دوشنبه ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵ به وزارت انرژی ایالات متحده مبنی بر از سرگیری بررسی درخواست‌های صادرات LNG پس از توقف دولت قبلی بایدن که می‌تواند روند عرضه LNG به بازار جهانی را در سالهای آتی افزایش دهد؛

۵. پیش‌بینی اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده مبنی بر افزایش ظرفیت صادرات LNG آمریکای شمالی تا سال ۲۰۲۸ به بیش از ۱۸۵ میلیون تن در سال؛

۶. پیش‌بینی کمسیون اروپا مبنی بر تاثیر اندک توقف ترانزیت گاز روسیه از مسیر اوکراین به بازار اروپا بر قیمت‌های گاز در این منطقه با توجه به سهم اندک آن (۱۴ میلیارد متر مکعب در سال) در تقاضای گازی اروپا و وجود جایگزین‌های قابل توجه نظیر ظرفیت تولید جهانی LNG (در حدود ۵۰۰ میلیارد متر مکعب در سال) و بهره برداری از برخی پروژه‌های جدید LNG در آمریکا جهت عرضه به بازار اروپا و نیز امکان تداوم عرضه گاز روسیه به بازارهایی نظیر اسلواکی و مجارستان از طریق تبادل گازی میان روسیه و آذربایجان پس از توقف ترانزیت از خاک اوکراین؛

۷. افزایش ۲ میلیون تنی واردات LNG روسیه توسط بازار اروپا در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال ۲۰۲۳ و رسیدن آن به سطح ۱۷٫۸ میلیون تن بر اساس برآورد رایستاد انرژی؛

۸. کاهش پیش‌بینی‌ها مربوط به مصرف گاز در اروپا نسبت به برآوردهای قبلی؛



## «پیش بینی ماهانه قیمت گاز طبیعی در بازار ICE و Henry Hub»

مدل Prophet به دلیل سهولت استفاده، قابلیت تنظیم بالا، تفسیرپذیری مناسب و توانایی مقابله با داده‌های گم‌شده یا ناپیوسته، ابزاری بسیار مناسب برای تحلیل سری‌های زمانی به‌شمار می‌آید. این مدل با استفاده از پارامترهای بیزی و روش‌های بهینه‌سازی پیشرفته، پیش‌بینی‌هایی دقیق و سریع ارائه می‌دهد. ویژگی‌های منحصر به فرد Prophet، مانند مقاومت در برابر داده‌های ناقص، نقاط پرت و تغییرات ناگهانی در سری‌های زمانی، باعث می‌شود که این مدل حتی در شرایط دشوار نیز عملکرد مطلوبی داشته باشد و داده‌ها را به‌طور منطقی و قابل فهم تحلیل کند. Prophet به‌ویژه در تحلیل داده‌هایی که الگوهای فصلی و دوره‌ای دارند، بسیار مؤثر است و با تخمین پارامترهای بیزی و مدل‌سازی غیرخطی، نتایج دقیقی تولید می‌کند.

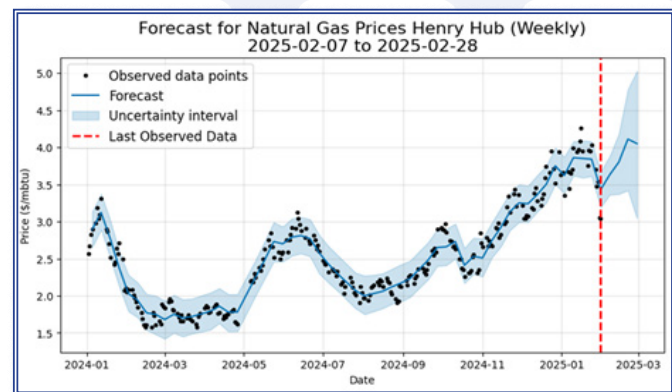
در ادامه، پیش‌بینی قیمت گاز در دو بازار Henry Hub و ICE با استفاده از مدل Prophet ارائه خواهد شد.

مدل سری زمانی Prophet، در سال ۲۰۱۷ توسط تیم پژوهشی فیسبوک به رهبری Sean J. Taylor و Ben Letham معرفی شد تا ابزار ساده و مؤثری برای پیش‌بینی سری‌های زمانی پیچیده و دارای عدم قطعیت فراهم آورد. این مدل با ترکیب روش‌های آماری و برنامه‌ریزی خطی به شناسایی و تحلیل روندها، الگوهای فصلی، و تأثیرات واقعی مانند تعطیلات و رویدادهای مهم در داده‌های سری زمانی می‌پردازد. Prophet از سه مؤلفه اصلی تشکیل شده است: روند (g)، فصلیت (s)، و تعطیلات (h). این مؤلفه‌ها به همراه عوامل خارجی (x) و خطاها (e)، ساختار کلی مدل را به شکل زیر تعریف می‌کنند:

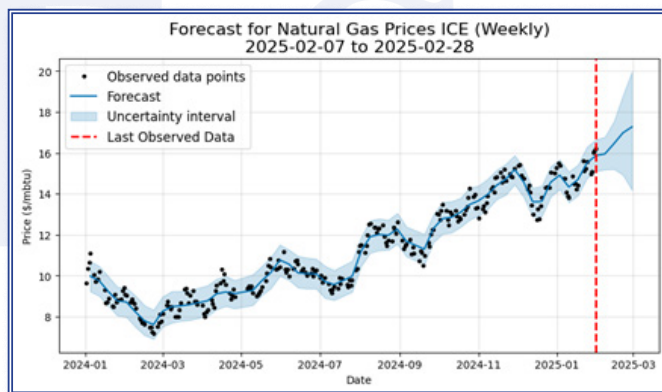
$$y(t) = g(t) + s(t) + h(t) + x(t) + e(t)$$

روند (g) تغییرات غیردوره‌ای را نشان می‌دهد و برای مدل‌سازی رشد در طول زمان به کار می‌رود. فصلیت (s) تغییرات دوره‌ای و فصلی مانند ماهانه، هفتگی و سالانه را به‌طور خودکار شناسایی می‌کند، و تعطیلات (h) به اثرات رویدادهای خاص مانند تعطیلات اشاره دارد. عوامل خارجی (x) شامل متغیرهای دیگری می‌شود که بر سری زمانی تأثیر دارند و خطا (e) تفاوت‌های غیرقابل پیش‌بینی را پوشش می‌دهد.

نمودار ۴: پیش‌بینی قیمت گاز (Henry Hub) در ۴ هفته آینده (\$/mbtu)



نمودار ۳: پیش‌بینی قیمت گاز در بازار (ICE) در ۴ هفته آینده (\$/mbtu)



جدول ۶: پیش بینی قیمت گاز در بازار (ICE) در ۴ هفته آینده

(\$/mbtu)	Friday 07-February	Friday 14-February	Friday 21-February	Friday 28-February
پیش بینی	۱۵,۹۵	۱۶,۴۵	۱۶,۹۸	۱۷,۲۷
کران پائین	۱۵,۱۸	۱۵,۲۱	۱۴,۹۲	۱۴,۱۸
کران بالا	۱۶,۷۸	۱۷,۵۴	۱۸,۸۱	۱۹,۹۷

جدول ۷: پیش بینی قیمت گاز در بازار (Henry Hub) در ۴ هفته آینده

(\$/mbtu)	Friday 07-February	Friday 14-February	Friday 21-February	Friday 28-February
پیش بینی	۳,۶۳	۳,۸	۴,۱۱	۴,۰۵
کران پائین	۳,۳۶	۳,۳۷	۳,۴۲	۳,۰۴
کران بالا	۳,۸۸	۴,۱۸	۴,۷۸	۵,۰۳

### || منابع و مأخذ:

- 1- <https://www.eia.gov/naturalgas/weekly/#tabs-storage-3>
- 2- <https://www.cmegroup.com/markets/energy/natural-gas/lng-japan-korea-marker-platts-swap.settlements.html#tradeDate=08%2F30%2F2024>
- 3- <https://ir.eia.gov/ngs/ngs.html>

IIES





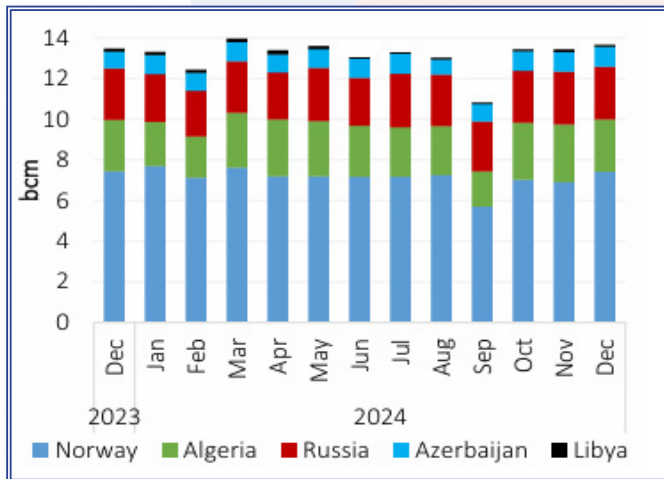
۱۵

## بررسی تحولات تجارت گاز

۱۵

### کمیابا سادات ناصر آبادی مطابق

درصد بیشتر از ماه قبل بود (نمودار ۱). این افزایش واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله (PNG) ناشی از رشد عرضه گاز از نروژ و آذربایجان بود، در حالی که واردات گاز از روسیه تقریباً بدون تغییر ماند (نمودار ۲).  
نمودار ۲: واردات ماهانه اتحادیه اروپا از طریق خط لوله توسط تامین کنندگان



در مجموع، واردات گاز طبیعی اتحادیه اروپا از طریق خط لوله در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال قبل ۳ درصد افزایش یافت. روسیه، نروژ و آذربایجان هر سه نسبت به سال گذشته حجم بیشتری گاز به اروپا صادر کردند. از ژوئیه ۲۰۲۴، واردات گاز طبیعی اتحادیه اروپا از طریق خط لوله کمترین تغییرات سالانه را داشته است که این نشان دهنده تثبیت بازار است.  
نمودار ۳ واردات گاز طبیعی اتحادیه اروپا از طریق خط لوله از مسیرهای اصلی عرضه در دسامبر ۲۰۲۴ را نشان می دهد. در دسامبر ۲۰۲۴، صادرات گاز از نروژ از طریق پنج مسیر اصلی افزایش یافت، اگرچه واردات به هلند ۴ درصد کاهش یافت. صادرات گاز روسیه از طریق خط لوله ترک استریم<sup>۱</sup> نسبت به ماه قبل ۳ درصد افزایش یافت و ۵۵ درصد از کل صادرات گاز طبیعی روسیه

1. TurkStream

### مقدمه

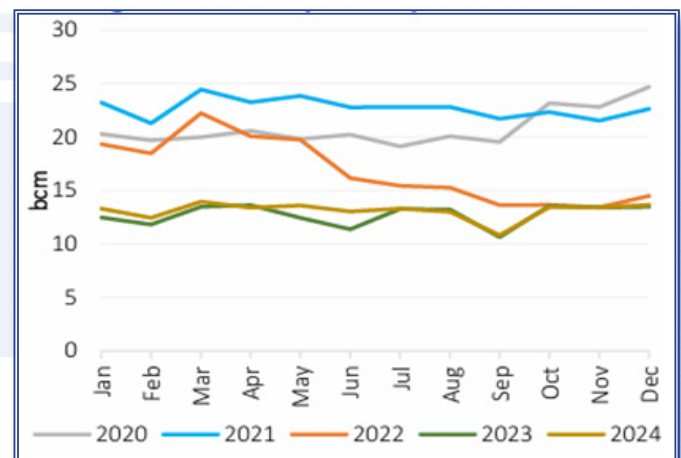
در این گزارش تحولات تجارت گاز با استفاده از آخرین گزارش ماهانه منتشر شده در ماه ژانویه سال ۲۰۲۵ توسط مجمع کشورهای صادرکننده گاز در دو بخش تجارت از طریق خط لوله و تجارت ال ان جی بررسی شده است.

### «تجارت گاز از طریق خط لوله PNG»

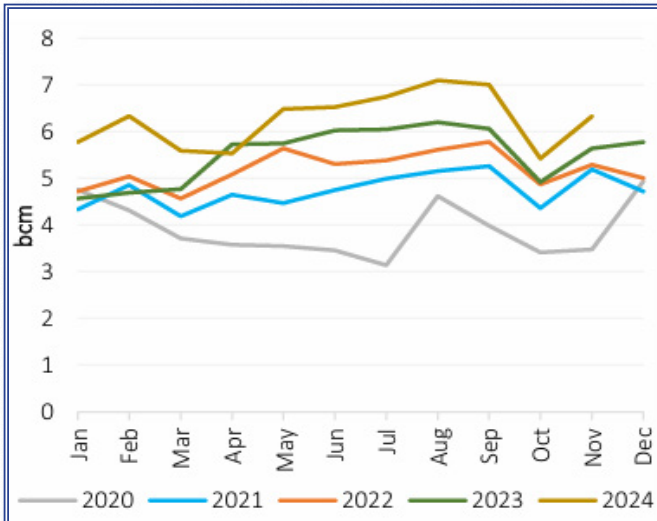
در دسامبر ۲۰۲۴، صادرات جهانی گاز طبیعی از طریق خط لوله (PNG) با کاهش ۳ درصدی سالانه مواجه شد، اگرچه نسبت به ماه قبل ۲ درصد افزایش یافت.

### «تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه اروپا»

در ماه دسامبر میزان گاز طبیعی وارداتی کشورهای اتحادیه اروپا از طریق خط لوله اروپا اندکی افزایش یافت که نشان دهنده ثبات عرضه گاز به این منطقه در طول سال بود. در این ماه اتحادیه اروپا در مجموع، ۱۳/۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله وارد کرد که ۱ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل و ۲ نمودار ۱: واردات ماهانه اتحادیه اروپا از طریق خط لوله

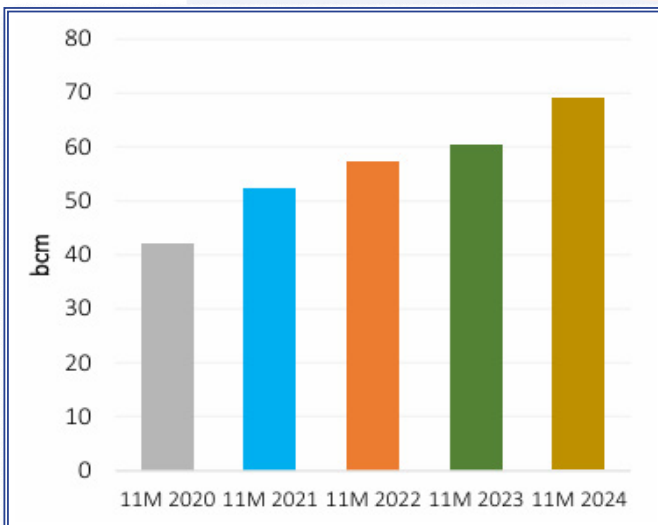


نمودار ۴: واردات ماهانه گاز چین از طریق خط لوله



کل واردات گاز چین در این ماه به ۴۳ درصد رسید. از ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، چین در مجموع ۶۹ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله وارد کرد که نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

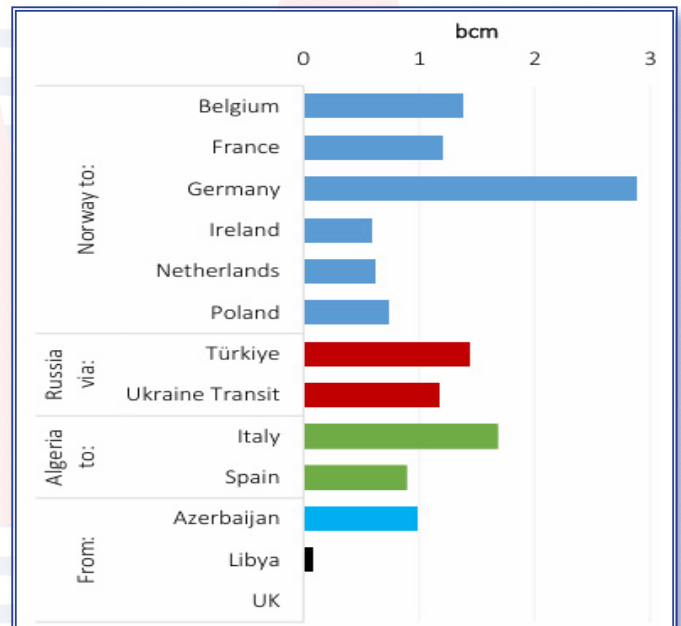
در سپتامبر ۲۰۲۴، سنگاپور ۰/۵۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله از اندونزی و مالزی وارد کرد که نسبت به سال قبل ۳ درصد کاهش داشت. واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله نسبت به ماه قبل نیز ۸ درصد کاهش یافت و به میانگین سطح مشاهده‌شده در دیگر ماه‌های سال بازگشت. همچنین، در همان ماه، تایلند ۰/۴۰ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از نمودار ۵: واردات چین از طریق خط لوله در دوره از ابتدا سال تا امروز هر سال



به اتحادیه اروپا از این مسیر انجام شد. همچنین، بازار ایتالیا ۶۵ درصد از صادرات گاز طبیعی الجزایر به اتحادیه اروپا را به خود اختصاص داد. مشابه ماه قبل، جریان‌های گازی از طریق اتصال‌دهنده‌های بین اتحادیه اروپا و بریتانیا تقریباً وجود نداشت.

در سال ۲۰۲۴، واردات گاز طبیعی اتحادیه اروپا از طریق خط لوله از روسیه و آذربایجان افزایش یافت. همچنین با وجود اینکه عرضه نروژ به آلمان کاهش یافت، این کاهش با افزایش عرضه به سایر بازارهای نروژ جبران شد. همچنین، میزان ال‌ان‌جی که مجدداً تبدیل به گاز شده و از طریق بریتانیا به اروپا تحویل داده می‌شود، ۴۸ درصد کاهش یافت.

نمودار ۳: واردات گاز اتحادیه اروپا توسط خط لوله از مسیرهای عرضه، در اکتبر ۲۰۲۴



### «تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه آسیا»

در سال ۲۰۲۴ واردات گاز طبیعی چین از طریق خط لوله (PNG) همچنان افزایش یافت. در نوامبر ۲۰۲۴، چین ۶/۳ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله وارد کرد که این میزان ۱۲ درصد بیشتر از مدت مشابه سال قبل بود (نمودار ۴).

پس از تعطیلات ماه گذشته، واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله ۱۷ درصد نسبت به ماه قبل افزایش یافت. در نتیجه، سهم گاز طبیعی از طریق خط لوله در

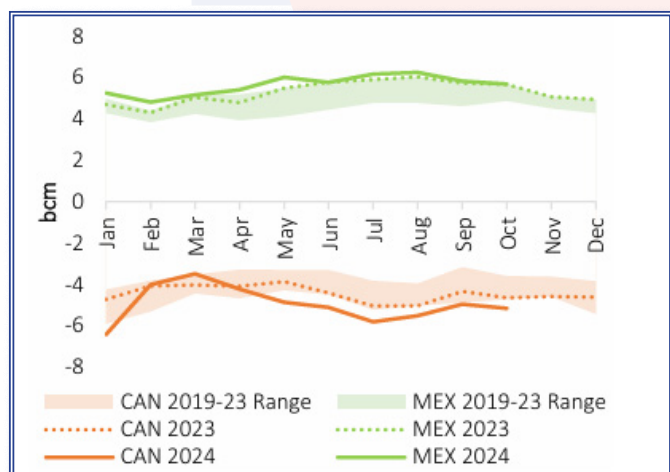


### « تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه آمریکای شمالی »

دراکتبر ۲۰۲۴، مکزیک ۵٫۷ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله (PNG) از ایالات متحده وارد کرده است. این میزان نسبت به سال گذشته تغییری نداشت، اما ۲ درصد کمتر از ماه قبل بود (نمودار ۸). واردات گاز طبیعی مکزیک از طریق خط لوله در سال ۲۰۲۴ با ۵ درصد افزایش سالانه به ۵۶ میلیارد متر مکعب رسید.

در همین ماه، جریان خالص گاز طبیعی از طریق خط لوله از کانادا به ایالات متحده به ۵٫۲ میلیارد متر مکعب رسید که نسبت به سال گذشته ۱۱ درصد و نسبت به ماه قبل ۴ درصد افزایش داشت. همچنین، جریان گاز از کانادا به ایالات متحده به ۷٫۲ میلیارد متر مکعب افزایش یافت، در حالی که صادرات گاز ایالات متحده به کانادا بدون تغییر در سطح ۲٫۰ میلیارد متر مکعب باقی ماند.

نمودار ۸: خالص تجارت گاز از طریق خط لوله (PNG) در ایالات متحده آمریکا

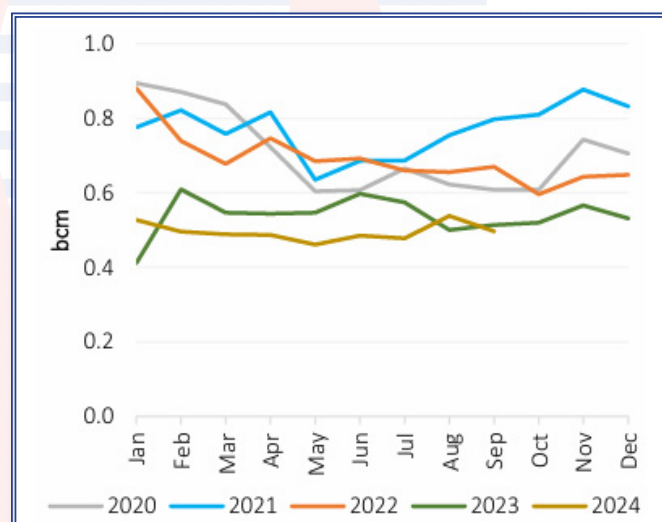


### « تجارت گاز از طریق خط لوله در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب »

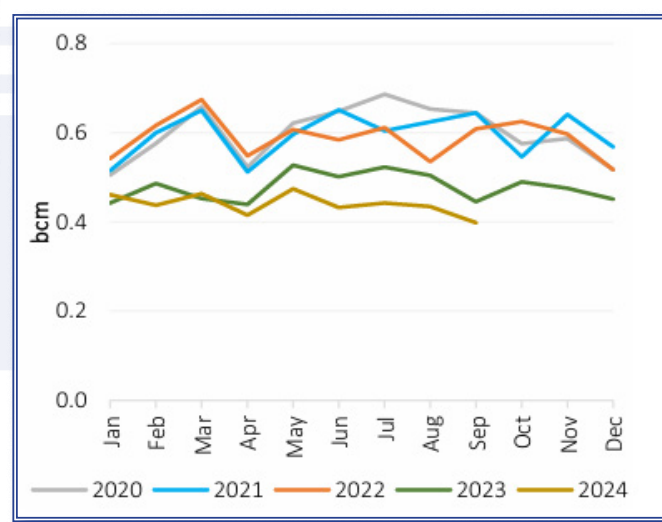
در سپتامبر ۲۰۲۴، بولیوی ۰٫۴۶ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله به برزیل و آرژانتین صادر کرد. با پایان قرارداد صادرات بولیوی به آرژانتین در همان ماه، این حجم ۲۶ درصد کمتر از سال گذشته و ۱۸ درصد کمتر از ماه قبل بود (نمودار ۹).

میانمار وارد کرد که این مقدار ۱۱ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل و ۸ درصد کمتر از ماه قبل بود. پس از تعطیلات ماه گذشته، واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله ۱۷ درصد نسبت به ماه قبل افزایش یافت. در نتیجه، سهم گاز طبیعی از طریق خط لوله در کل واردات گاز چین در این ماه به ۴۳ درصد رسید. از ژانویه تا نوامبر ۲۰۲۴، چین در مجموع ۶۹ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله وارد کرد که نسبت به سال گذشته ۱۴ درصد افزایش را نشان می‌دهد (نمودار ۵).

نمودار ۶: واردات ماهانه گاز طبیعی سنگاپور از طریق خط لوله



نمودار ۷: واردات ماهانه گاز طبیعی در تایلند از طریق خط لوله





از اول دسامبر ۲۰۲۴ به ظرفیت طراحی شده کامل خود یعنی بیش از ۱۰۰ میلیون متر مکعب در روز (۳۸ میلیارد متر مکعب در سال) رسید. این افزایش یک ماه زودتر از برنامه‌ریزی اولیه انجام شد و هم‌زمان با اعلام تکمیل مرحله نهایی این خط لوله، خصوصاً خطوط داخلی در چین، صورت گرفت.

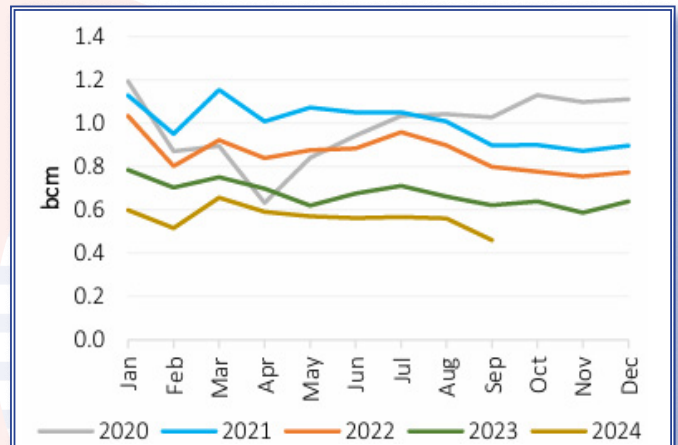
صادرات گاز بولیوی در ۹ ماه اول ۲۰۲۴ با ۱۸ درصد کاهش به ۵٫۱ میلیارد متر مکعب رسید. در همین زمان، آرژانتین ۰٫۱۴ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از طریق خط لوله به شیلی صادر کرد که این میزان ۵۵ درصد نسبت به سال قبل و ۲۱ درصد نسبت به ماه گذشته افزایش یافت.

### تجارت LNG

#### واردات LNG

در دسامبر ۲۰۲۴، واردات جهانی ال‌ان‌جی (گاز طبیعی مایع‌شده) برای دومین ماه متوالی کاهش یافت و با افت ۰٫۳ درصدی (معادل ۰٫۱۰ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۳۸٫۲۴ میلیون تن رسید (نمودار ۱۰). این کاهش در حالی رخ داد که صادرات جهانی ال‌ان‌جی در همین دوره افزایش قابل‌توجهی داشت. کاهش واردات عمدتاً ناشی از کاهش تقاضا در منطقه آسیا-اقیانوسیه و اروپا بود، که این کاهش تا حدودی با افزایش واردات ال‌ان‌جی به مناطق آمریکای لاتین (LAC) و خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) جبران شد. این افت به دلیل کاهش تعداد FLNG ها در پایان سال ۲۰۲۴ نسبت به سال قبل است. در سال ۲۰۲۳، به دلیل وضعیت شدید کانتانگو<sup>۱</sup> در ماه‌های سپتامبر و اکتبر، تعداد زیادی از FLNG ها باقی مانده و تحویل آن‌ها به نوامبر و دسامبر موکول شد. اما در سال ۲۰۲۴، توزیع تحویل محموله‌ها یکنواخت‌تر بود و این موضوع به کاهش واردات در ماه دسامبر کمک کرد (نمودار ۱۱).

نمودار ۹: صادرات ماهانه گاز از طریق خط لوله (PNG) از بولیوی



### « سایر تحولات

#### ۱. گسترش صادرات گاز آذربایجان به اروپا

از اول دسامبر ۲۰۲۴، شرکت دولتی سوکار آذربایجان قراردادی برای صادرات گاز طبیعی از طریق خط لوله به اسلواکی آغاز کرد. بر اساس اعلام SOCAR، این قرارداد کوتاه‌مدت بوده اما ممکن است به یک همکاری بلندمدت تبدیل شود. پس از کشورهای مانند ترکیه، گرجستان، ایتالیا، یونان، بلغارستان، رومانی، مجارستان، صربستان، اسلوانی، کرواسی و مقدونیه شمالی، با این توافق، اسلواکی به دوازدهمین کشوری تبدیل شد که از آذربایجان گاز دریافت می‌کند.

#### ۲. خط لوله قدرت سیبری به ظرفیت کامل رسید

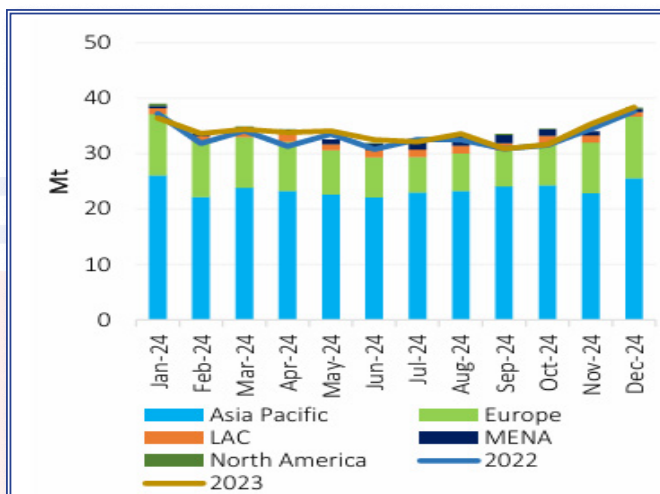
صادرات گاز روسیه به چین از طریق خط لوله قدرت سیبری (POS)، که از دسامبر ۲۰۱۹ راه‌اندازی شد،

۱. کانتانگو (Contango) یک وضعیت در بازار معاملات آتی است که در آن قیمت قراردادهای آتی یک کالا بالاتر از قیمت جاری آن کالا (قیمت تک محموله یا Spot Price) است. به عبارت دیگر، خریداران برای تحویل کالا در آینده، حاضرند مبلغ بیشتری بپردازند.

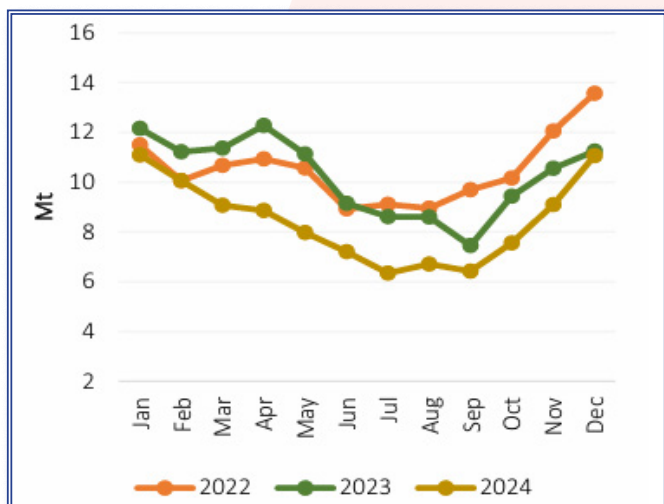
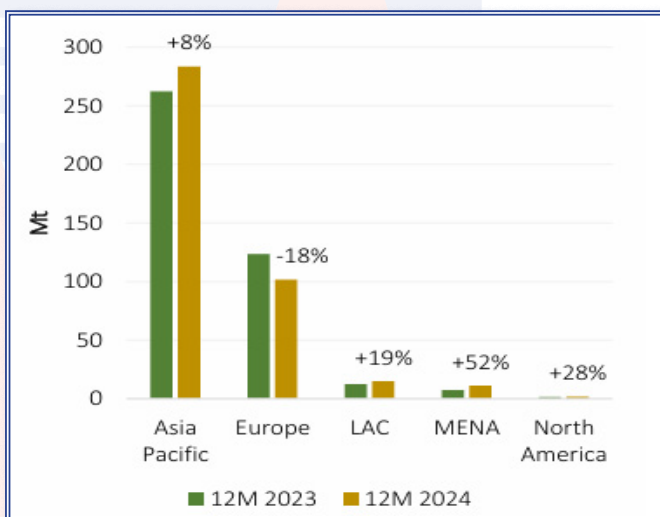
واردات در آلمان، یونان، ترکیه و بریتانیا جبران شد (نمودار ۱۳). با وجود افزایش مصرف گاز در فرانسه، واردات ال‌ان‌جی این کشور کاهش یافت، که عمدتاً به دلیل کاهش واردات ال‌ان‌جی از ایالات متحده و کاهش صادرات گاز از طریق خط لوله به آلمان بود. که به دلیل افزایش واردات ال‌ان‌جی در آلمان رخ داد. به‌طور مشابه، واردات ضعیف‌تر ال‌ان‌جی در هلند عمدتاً به کاهش واردات از ایالات متحده نسبت داده می‌شود. در مقابل، آلمان و یونان شاهد افزایش واردات ال‌ان‌جی بودند که به دلیل راه‌اندازی پایانه‌های جدید واردات ال‌ان‌جی و افزایش مصرف گاز بود. واردات ال‌ان‌جی یونان همچنین به دلیل افزایش صادرات

نمودار ۱۲: روند واردات ماهانه LNG اروپا

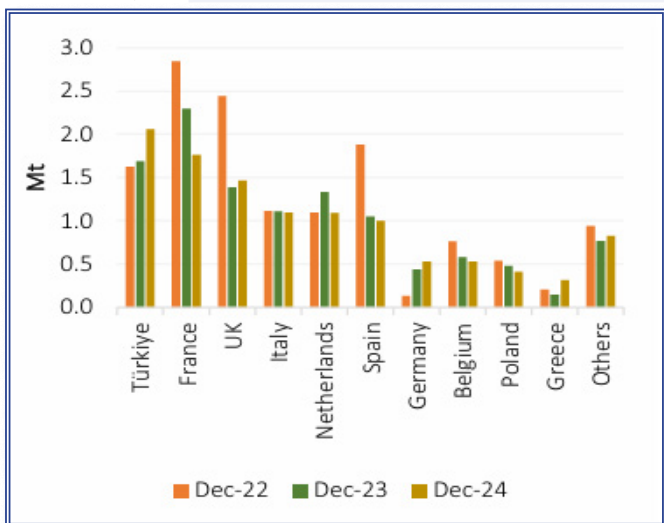
نمودار ۱۰: روند واردات ماهانه LNG جهانی



نمودار ۱۱: روند واردات LNG منطقه ای از ابتدای سال تا امروز



نمودار ۱۳: برترین واردکنندگان LNG در اروپا



### « اروپا

در دسامبر ۲۰۲۴، واردات ال‌ان‌جی اروپا همچنان ضعیف‌تر از سال گذشته باقی ماند و با کاهش ۱٫۷ درصدی (معادل ۰٫۱۹ میلیون تن) نسبت به سال قبل به ۱۱٫۰۶ میلیون تن رسید (نمودار ۱۲). با این حال، باید توجه داشت که این کمترین کاهش سالانه واردات ال‌ان‌جی از زمانی است که واردات این محصول در اروپا از جولای ۲۰۲۳ کاهش یافته است. علاوه بر این، این بالاترین میزان واردات ماهانه ال‌ان‌جی اروپا از ژانویه ۲۰۲۴ به شمار می‌رود.

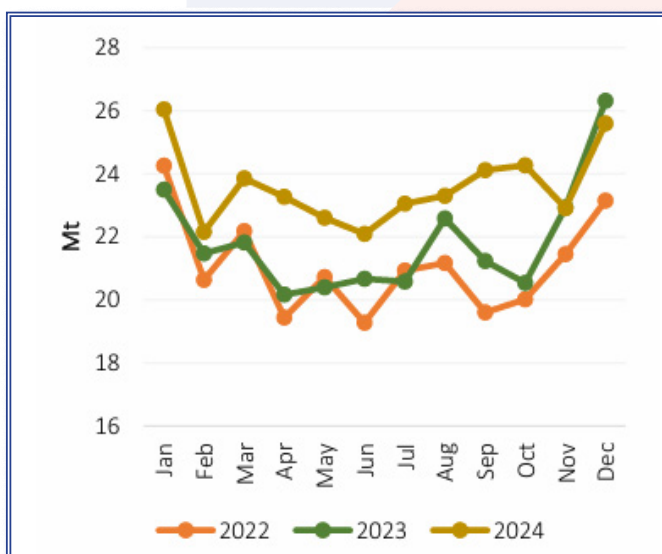
فرانسه و هلند کاهش قابل‌توجهی در واردات ال‌ان‌جی خود داشتند، که بخشی از این کاهش توسط افزایش



عرضه گاز از طریق خطوط لوله و تقاضای بیشتر برای سوخت‌رسانی ال‌ان‌جی<sup>۱</sup> افزایش یافت.

گاز خط لوله به کشورهای همسایه، از جمله اوکراین، که در دسامبر محموله‌ای از ال‌ان‌جی را از طریق پایانه آلکساندروپولیس در یونان دریافت کرد، افزایش یافت. افزایش واردات ال‌ان‌جی ترکیه نیز به دلیل افزایش حجم واردات از ایالات متحده بود. در نهایت، بریتانیا واردات بیشتری از ال‌ان‌جی داشت که این افزایش به دلیل رشد مصرف گاز و کاهش واردات گاز از طریق خط لوله از نروژ بود.

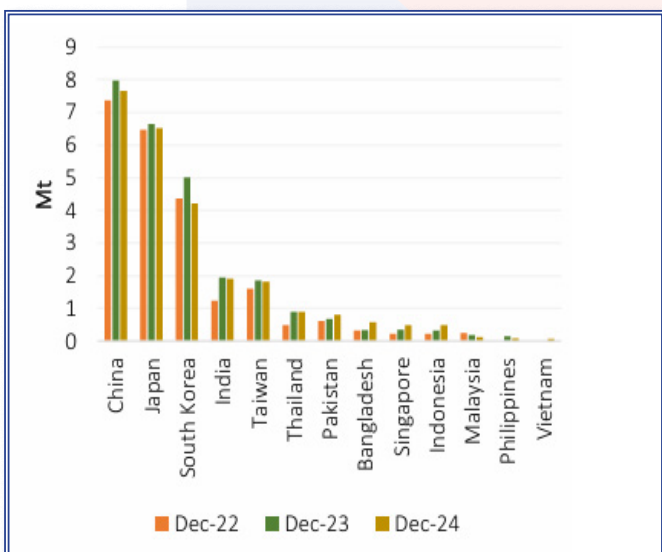
نمودار ۱۴: روند واردات ماهانه LNG آسیا



### « آسیا و اقیانوسیه

در دسامبر ۲۰۲۴، واردات ال‌ان‌جی در منطقه آسیا و اقیانوسیه کاهش چشمگیری نسبت به سال گذشته داشت و با کاهش ۲٫۷ درصدی (معادل ۰٫۷۱ میلیون تن) به ۲۵٫۶۰ میلیون تن رسید (نمودار ۱۴). این تنها کاهش واردات ال‌ان‌جی در این منطقه در سال ۲۰۲۴ بود. این کاهش عمدتاً به دلیل هوای معتدل زمستانی، ذخایر کافی ال‌ان‌جی و قیمت‌های بالای ال‌ان‌جی در بازارهای تک محموله بود. چین، ژاپن و کره جنوبی بیشترین کاهش را در واردات ال‌ان‌جی تجربه کردند که بخشی از این کاهش با افزایش واردات ال‌ان‌جی در بنگلادش، اندونزی و سنگاپور جبران شد (نمودار ۱۵). واردات ال‌ان‌جی چین عمدتاً به دلیل افزایش قیمت‌های تک محموله ال‌ان‌جی بود که تقاضا را کاهش داد، همچنین هوای معتدل زمستانی و سطوح بالای ذخایر ال‌ان‌جی نیز نقش داشتند. در ژاپن، علی‌رغم هوای سردتر از حد معمول، دسترسی بیشتر به برق هسته‌ای و ذخایر کافی ال‌ان‌جی موجب محدود شدن واردات این کشور شد. به‌طور مشابه، کره جنوبی نیز شاهد کاهش واردات ال‌ان‌جی بود که علت آن افزایش تولید برق از منابع زغال‌سنگ و هسته‌ای و همچنین ذخیره بالای ال‌ان‌جی بود. از سوی دیگر، واردات ال‌ان‌جی بنگلادش به دلیل افزایش خرید ال‌ان‌جی از بازارهای تک محموله (spot) افزایش یافت. واردات اندونزی نیز به دلیل تجارت بیشتر ال‌ان‌جی درون کشور رشد کرد. علاوه بر این، واردات ال‌ان‌جی سنگاپور به دلیل کاهش

نمودار ۱۵: واردکنندگان برتر LNG در آسیا و اقیانوسیه



۱. LNG bunkering: به معنای سوخت‌گیری یا سوخت‌رسانی به کشتی‌ها است. این اصطلاح معمولاً در صنعت کشتیرانی و انرژی به کار می‌رود و به فرآیند تأمین سوخت برای کشتی‌ها، اعم از نفت کوره، گازوئیل، یا ال‌ان‌جی (گاز طبیعی مایع شده) اشاره دارد.

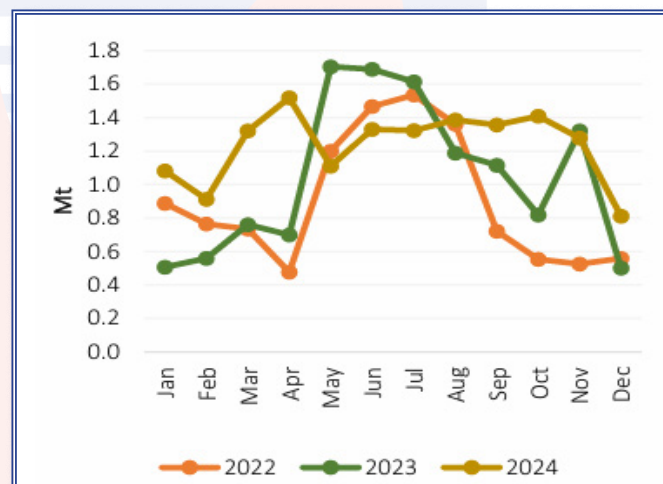


### « آمریکای لاتین و کارائیب (LAC) »

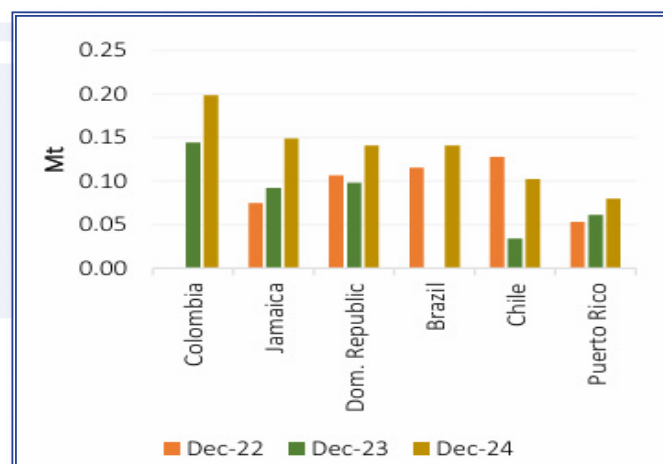
در دسامبر ۲۰۲۴، واردات ال‌ان‌جی در منطقه آمریکای لاتین و کارائیب (LAC) نسبت به سال گذشته ۶۲ درصد (معادل ۰٫۳۱ میلیون تن) افزایش یافت و به ۰٫۸۱ میلیون تن رسید (نمودار ۱۶) که بالاترین میزان واردات برای این ماه از سال ۲۰۲۱ تاکنون بوده است. برزیل، شیلی، کلمبیا و جامائیکا بیشترین نقش را در افزایش واردات ال‌ان‌جی در این منطقه داشتند (نمودار ۱۷).

افزایش واردات ال‌ان‌جی برزیل به دلیل کاهش تولید انرژی برق آبی بود که منجر به افزایش تولید برق از گاز شد. در شیلی، افزایش ارسال محموله‌ها از کشورهای ترینیداد و توباگو و ایالات متحده، افزایش

نمودار ۱۶: روند واردات ماهانه LNG آمریکای لاتین و کارائیب



نمودار ۱۷: واردکنندگان برتر LNG در آمریکای لاتین و کارائیب

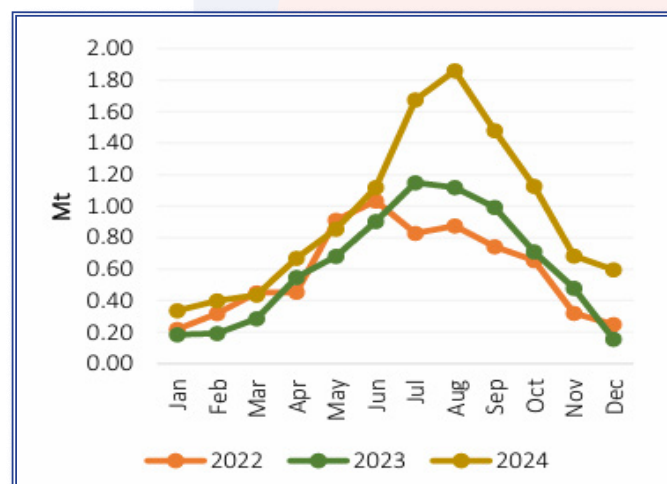


واردات ال‌ان‌جی را تقویت کرد. در نوامبر ۲۰۲۴، دولت کلمبیا قوانین واردات ال‌ان‌جی را تغییر داد و اجازه داد که شرکت‌های غیر از تولیدکنندگان برق نیز ال‌ان‌جی وارد کنند که اولین واردات از این نوع در دسامبر اتفاق افتاد. در همین حال، جامائیکا همچنان شاهد افزایش واردات ال‌ان‌جی بود که عمدتاً از مکزیک و نیجریه وارد می‌شد.

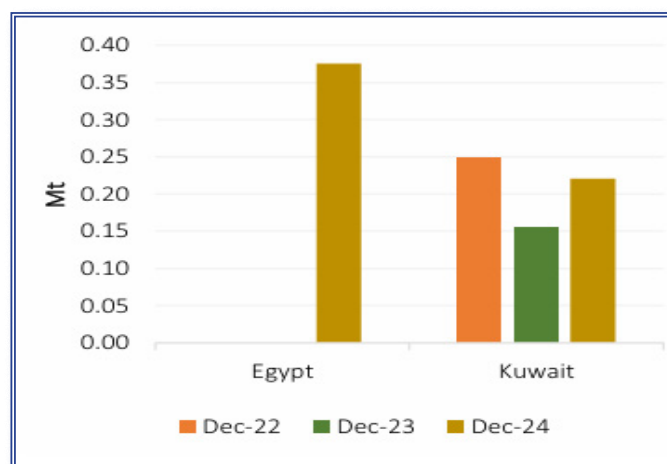
### « خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) »

در دسامبر ۲۰۲۴، واردات ال‌ان‌جی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) نسبت به سال گذشته ۲۸۳ درصد (معادل ۰٫۴۴ میلیون تن) افزایش یافت و به ۰٫۶۰ میلیون تن رسید (نمودار ۱۸) که بالاترین میزان

نمودار ۱۸: روند واردات ماهانه LNG در MENA



نمودار ۱۹: واردکنندگان برتر LNG در MENA



نمودار ۲۱: روند صادرات LNG در دوره از ابتدای سال تا به امروز (YTD) براساس عرضه‌کننده



یافت. سه صادرکننده بزرگ LNG در دسامبر ۲۰۲۴ به ترتیب ایالات متحده، استرالیا و قطر بودند.

### « صادرات ال‌ان‌جی توسط کشورهای عضو GECF

در دسامبر ۲۰۲۴، صادرات ال‌ان‌جی از کشورهای عضو و ناظر GECF با رشد ۱٫۵ درصدی (معادل ۰٫۲۶ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۷٫۵۹ میلیون تن رسید (نمودار ۲۲) که این رقم بالاترین میزان صادرات ال‌ان‌جی GECF از ژانویه ۲۰۲۴ تاکنون و یک رکورد جدید برای ماه دسامبر محسوب می‌شود. این افزایش صادرات ال‌ان‌جی عمدتاً ناشی از رشد صادرات در کشورهای مالزی، نیجریه، روسیه و ترینیداد و توباگو بود که کاهش صادرات از الجزایر و مصر را جبران کرد (نمودار ۲۳).

در مالزی، تعمیر خط لوله گاز Sabah-Sarawak منجر به افزایش دسترسی به گاز خوراک و عرضه گاز به تأسیسات ال‌ان‌جی شد. در روسیه، افزایش صادرات از تأسیسات ال‌ان‌جی Portovaya و Vysotsk به رشد صادرات کمک کرد. در مقابل، در الجزایر، فعالیت‌های تعمیر و نگهداری برنامه‌ریزی شده در تأسیسات Skikda باعث کاهش صادرات شد. همچنین، کاهش صادرات مصر ناشی از کمبود گاز خوراک بود و آخرین محموله ال‌ان‌جی این کشور در آوریل ۲۰۲۴ صادر شد.

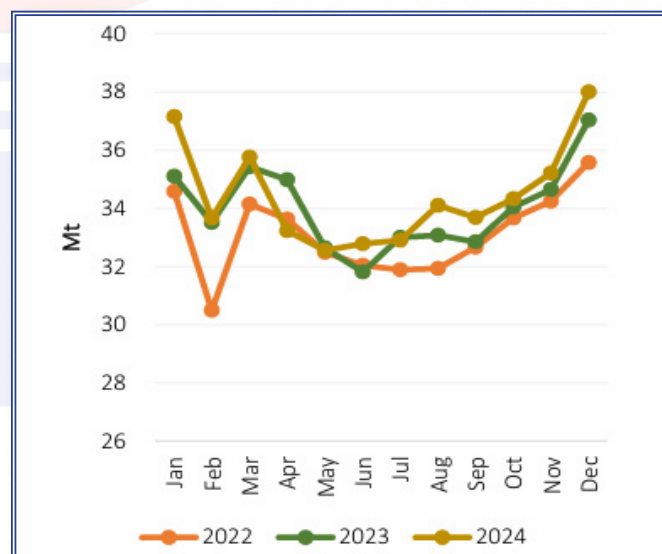
واردات برای دسامبر از سال ۲۰۱۷ بود. این افزایش چشمگیر عمدتاً به دلیل مصر بود (نمودار ۱۹)، جایی که واردات بیشتر ال‌ان‌جی کمبود عرضه گاز داخلی ناشی از کاهش تولید گاز داخلی را جبران کرد.

### صادرات LNG

در دسامبر ۲۰۲۴، صادرات جهانی ال‌ان‌جی به رکورد بی‌سابقه‌ای معادل ۳۸ میلیون تن رسید که نشان‌دهنده افزایش ۲٫۶ درصدی (معادل ۰٫۹۷ میلیون تن) نسبت به سال گذشته است (نمودار ۲۰). این بیشترین رشد ماهانه از آگوست ۲۰۲۴ تاکنون محسوب می‌شود. این رشد در صادرات ال‌ان‌جی ناشی از افزایش صادرات از سوی سه گروه اصلی تأمین‌کننده کشورهای عضو GECF (مجمع کشورهای صادرکننده گاز)، کشورهای غیرعضو GECF، و صادرات مجدد ال‌ان‌جی بود.

کشورهای غیرعضو GECF همچنان به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکنندگان باقی ماندند و سهم خود را به ۵۲٫۳ درصد افزایش دادند، در حالی که این سهم در دسامبر ۲۰۲۳ برابر با ۵۲٫۱ درصد بود (نمودار ۲۱). سهم صادرات مجدد ال‌ان‌جی نیز کمی افزایش یافت و از ۱٫۱ درصد به ۱٫۴ درصد رسید، در حالی که سهم کشورهای عضو GECF از ۴۶٫۸ درصد به ۴۶٫۳ درصد کاهش

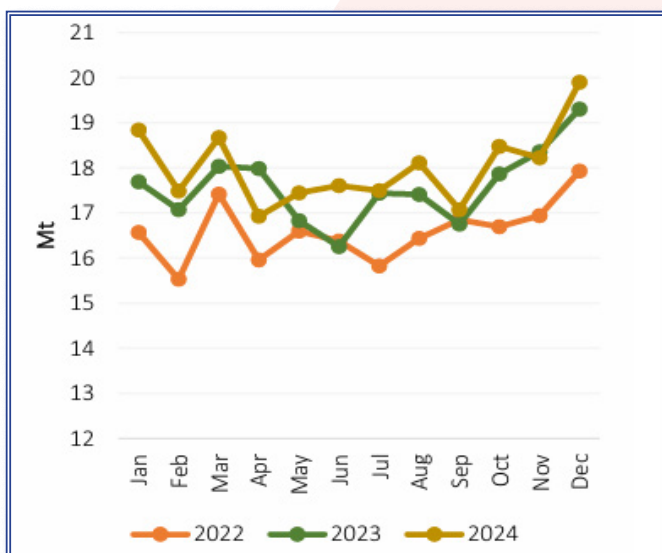
نمودار ۲۰: روند صادرات ماهانه LNG جهانی



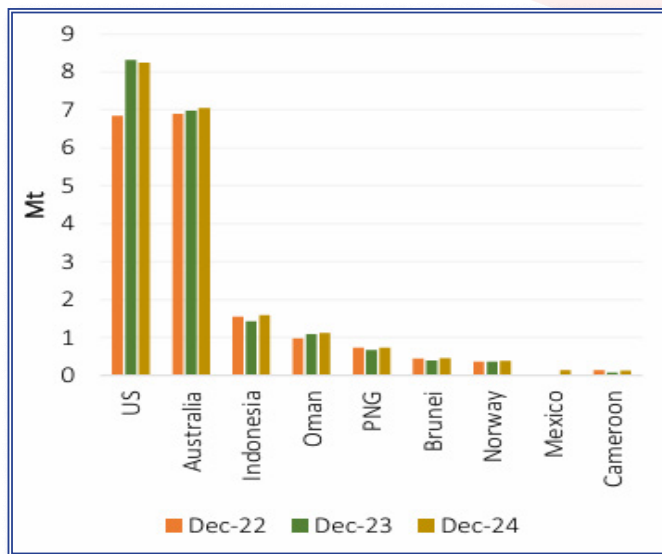
### «صادرات ال‌ان‌جی توسط کشورهای غیر عضو GECF

در دسامبر ۲۰۲۴، صادرات ال‌ان‌جی کشورهای غیر عضو GECF با رشد ۳۱ درصدی (معادل ۰٫۵۹ میلیون تن) نسبت به سال گذشته به ۱۹٫۹۰ میلیون تن رسید (نمودار ۲۴). این افزایش صادرات ال‌ان‌جی عمدتاً ناشی از رشد تولید در کشورهای برونئی، کامرون، کنگو، اندونزی و مکزیک بود (نمودار ۲۵). در برونئی و کامرون، افزایش تولید ال‌ان‌جی در

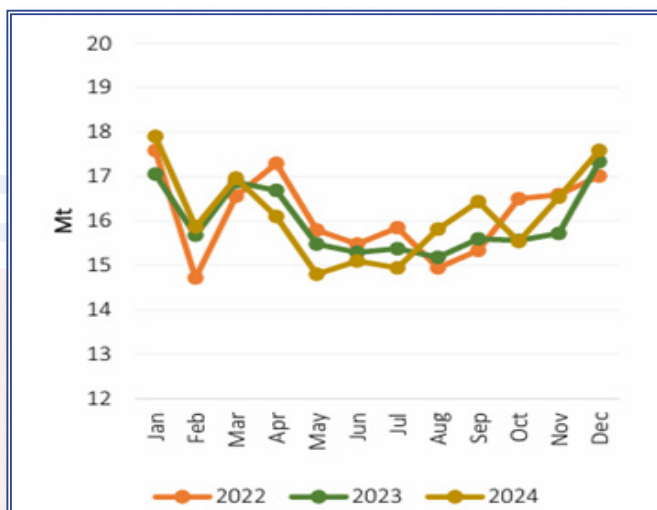
نمودار ۲۴: روند صادرات ماهانه LNG کشورهای غیر عضو GECF



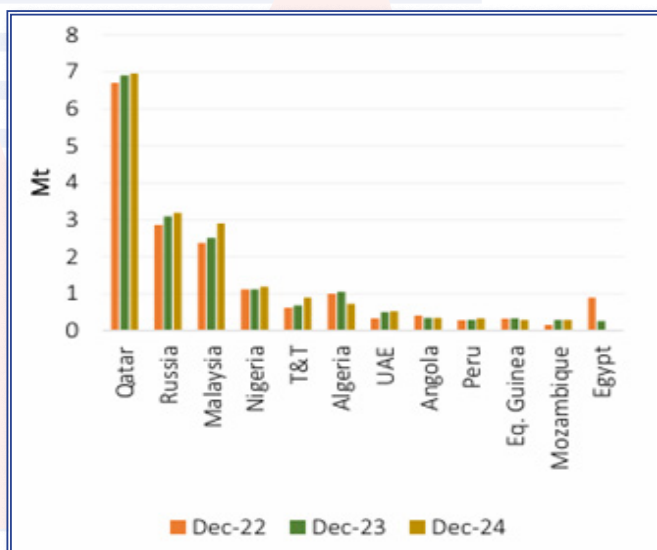
نمودار ۲۵: صادرات LNG کشورهای غیر عضو GECF بر اساس کشور



نمودار ۲۲: روند صادرات ماهانه LNG کشورهای عضو GECF



نمودار ۲۳: صادرات LNG کشورهای عضو GECF بر اساس کشور



در دسامبر ۲۰۲۴، حدود ۶۷ درصد از صادرات ال‌ان‌جی کشورهای عضو GECF به منطقه آسیا-اقیانوسیه ارسال شد که نسبت به ۷۱ درصد در سال گذشته کاهش یافته است. سهم اروپا از صادرات GECF از ۲۷ درصد در دسامبر ۲۰۲۳ به ۲۹ درصد افزایش یافت و ۳ درصد باقی‌مانده بین مناطق آمریکای لاتین و کارائیب (LAC) با ۲ درصد و خاورمیانه (MENA) با ۱ درصد تقسیم شد.

### ۳- جمع بندی

در دسامبر ۲۰۲۴، واردات جهانی ال‌ان‌جی برای دومین ماه متوالی کاهش یافت و با افت ۰٫۳ درصدی نسبت به سال قبل به ۳۸٫۲ میلیون تن رسید. این کاهش عمدتاً به دلیل کاهش واردات در مناطق آسیا-اقیانوسیه و اروپا بود که تا حدی با افزایش واردات ال‌ان‌جی در مناطق آمریکای لاتین (LAC) و خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) جبران شد.

واردات ال‌ان‌جی در آسیا-اقیانوسیه به دلیل هوای معتدل زمستانی، ذخایر بالا و افزایش قیمت‌های تک محموله ال‌ان‌جی کاهش یافت. در اروپا، با وجود کاهش نسبت به سال گذشته، واردات ال‌ان‌جی به بالاترین میزان از ژانویه ۲۰۲۴ رسید. همچنین واردات گاز طبیعی از طریق خط لوله اندکی افزایش یافت و به ۱۳٫۷ میلیارد مترمکعب رسید. در آمریکا، تأسیسات Plaquemines LNG به نقطه عطف مهمی دست یافت و اولین محموله ال‌ان‌جی خود را صادر کرد.

تأسیسات موجود باعث رشد صادرات این کشورها شد. در کنگو، اندونزی و مکزیک، افزایش صادرات ناشی از راه‌اندازی و افزایش تولید در تأسیسات جدید ال‌ان‌جی بود.

در همین حال، صادرات ال‌ان‌جی از استرالیا و ایالات متحده نسبتاً ثابت باقی ماند. با این حال، ایالات متحده شاهد تحولات قابل توجهی بود، از جمله اینکه تأسیسات Plaquemines LNG اولین محموله خود را در دسامبر صادر کرد و تأسیسات Corpus Christi LNG Stage ۳ تولید ال‌ان‌جی را آغاز کرد.





# گزارش های تحلیلی

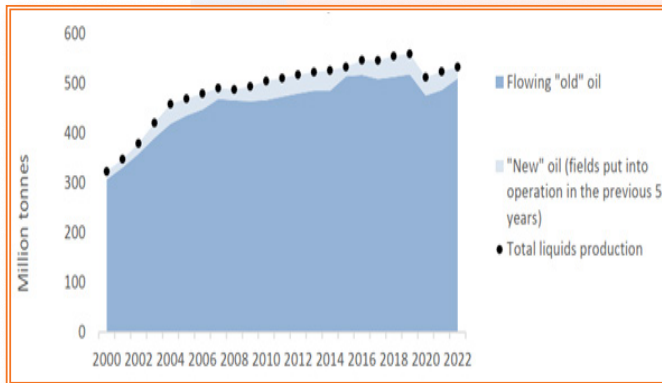
بخش  
دوم

## چشم انداز تولید نفت روسیه در شرایط تحریم

### مشکل پشمکی نگاه

هاست که در افت طبیعی تولید بوده‌اند. قابل توجه است که در آمار روسیه، میادین "جدید" به عنوان مواردی که کمتر از پنج سال قبل به بهره برداری رسیده‌اند، تعریف می‌شوند. ترکیب میدان با گذشت هر سال تغییر می‌کند. نوسانات در رده نفت «جدید» اغلب به دلیل خروج میادین اصلی از این دسته است، همانطور که در سال ۲۰۱۵، زمانی که تولید میدان ونکور از آستانه ۵ ساله عبور کرد و تولید سایر میادین جدید کافی نبود. در عین حال، بررسی داده‌ها از سال ۲۰۰۰ نشان می‌دهد که روسیه توانسته است به طور پیوسته سرمایه‌گذاری‌های پایدار در ظرفیت تولیدی جدید را توسعه دهد و به مجموعه‌ی کلی میادین جدید اضافه کند (نمودار ۱).

نمودار ۱: نفت جدید و قدیمی در تولید نفت روسیه



Source: Author, data TEK Rossii magazine

با این حال، عمده فعالیت‌ها در میادین بالغ اتفاق می‌افتد. در پایان سال ۲۰۲۲، ۱۵۸٫۸ هزار حلقه چاه تولیدی در روسیه وجود داشت. پس از توقف تولید تعداد زیادی چاه در سال ۲۰۲۰ به عنوان بخشی از کاهش توافق شده با اوپک، روسیه بیشتر آنها را به تولید بازگرداند و همچنین چاه‌های جدید را با نرخ بالایی در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ توسعه داد. به طور کلی پذیرفته شده است که حجم حفاری یکی از قابل

### ۱. بیان موضوع

عملکرد صنعت نفت روسیه در سال ۲۰۲۳ بیشتر انتظارات بدبینانه قبلی بسیاری از ناظران بازار را به چالش کشیده است. نیکولای شولگینوف، وزیر انرژی روسیه، در دسامبر ۲۰۲۳ اعلام کرد که کل تولید این کشور در این سال ۵۲۳ میلیون تن (۱۰٫۵ میلیون بشکه در روز) بوده که ۲ درصد کاهش نسبت به رقم سال ۲۰۲۲ را نشان می‌دهد. با این حال، اوپک تولید را ۱۰٫۹۲ میلیون بشکه در روز (۵۴۴ میلیون تن) معادل ۱٫۷ درصد افزایش تخمین می‌زند که این تخمین‌های متفاوت، بر ابهامات موجود در داده‌های روسیه در زمان کنونی می‌افزاید. در عین حال یکی از پرسش‌های پیش روی تحلیل‌گران این است که وضعیت آتی تولید نفت روسیه با توجه به سهمیه اوپک پلاس و همچنین وجود تحریم‌ها و خروج شرکت‌های غربی از صنعت نفت و گاز روسیه چه خواهد بود؟

### ۲. تحلیل و ارزیابی

#### «نفت جدید» در مقابل «نفت قدیمی»

در بیست سال گذشته شرکت‌های نفتی روسیه به نتایج بسیار خوبی در مدیریت نرخ کاهش نفت در میادین قدیمی روسیه دست یافته‌اند و به طور مداوم ظرفیت‌های جدیدی را اضافه می‌کنند. صنعت نفت روسیه نسبتاً بالغ است. یکی از شاخص‌های این بلوغ این است که بیشتر تولید هیدروکربن مایع روسیه از میادین "قدیمی" حاصل می‌شود. به عنوان مثال، میادینی که بیش از پنج سال در حال تولید بوده‌اند، ۹۵٫۷ درصد از کل تولید مایعات روسیه در سال ۲۰۲۲ را به خود اختصاص داده‌اند. بسیاری از این میادین، مرحله اوج تولید خود را پشت سر گذاشتند و سال



جدول ۱: شاخص‌های اصلی ظرفیت تولیدی و حفاری

Main indicators of productive capacity and drilling										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
(thousand meters)										
Total drilling volumes	21,656	20,772	22,883	25,594	28,636	28,702	28,497	27,984	26,974	29,189
Development wells	20,839	19,778	22,065	24,680	27,648	27,634	27,356	27,005	26,136	28,386
Exploration wells	817	994	818	914	988	1,068	1,141	979	838	803
(units)										
Total well stock at end of year	165,423	168,315	170,163	173,073	175,335	177,459	180,449	178,712	183,168	186,443
Producing	143,835	146,282	148,658	151,470	150,770	155,046	154,965	136,492	155,590	158,785
Idle	21,588	22,033	21,505	21,603	24,565	22,413	25,484	42,220	27,378	27,658
new	6,454	6,065	6,261	7,141	6,251	7,946	7,861	6,957	7,365	7,866

Source : Author, data TEK Rossii magazine

داده‌های مربوط به ترکیب چاه‌های تولیدی به روش استخراج در روسیه در سال ۲۰۲۱ (آخرین سالی که این آمار در دسترس است) نشان می‌دهد که اکثر روش‌ها بسیار سنتی هستند. بخش عمده‌ای از استخراج در سیبری غربی شامل تزریق آب و استفاده گسترده از پمپ‌های الکتریکی شناور است. تولید کنندگان منطقه

اعتمادترین شاخص‌ها در میان شاخص‌های تولید در آینده نزدیک است. داده‌های سال ۲۰۲۲ افزایش قابل توجهی در حفاری توسعه نشان می‌دهد که منجر به رشد تولید در آن سال شد (جدول ۱). علاوه بر این، حجم حفاری توسعه در طول سال ۲۰۲۲ مناسب بود (نمودار ۲ را ببینید).

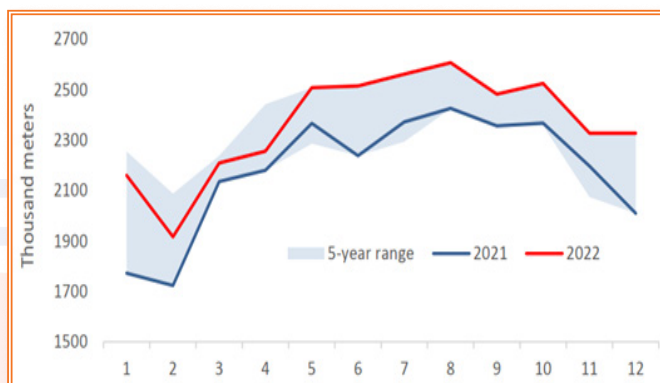
جدول ۲: ترکیب چاه‌های نفتی اصلی ترین شرکت‌های روسیه به تفکیک روش استخراج در سال ۲۰۲۱

Composition of the producing oil wells of main Russian companies by method of extraction in 2021						
	Gusher	Submersible electric pumps	Sucker rod pumps	Gaslift	Other	Total
Rosneft	1704	30706	2729	152	384	35675
Bashneft	9	3454	8732	0	5	12200
Lukoil	286	20329	6872	2	1393	28882
Surgutneftgas	434	23046	981	0	64	24525
Gazprom-neft	283	7356	-	443	-	8082
Tatneft	8	4469	15013	-	-	19490
Slavneft	45	3133	-	-	-	3178
Rusneft	61	1570	190	-	4	1825
NNK	139	5886	535	-	49	6609
Total main companies	2969	99949	35052	597	1899	140466
Percent of total	%2.1	%71.2	%25.0	%0.4	%1.4	%100
Total Russia	-	-	-	-	-	155590

Source :Author, data from TEK Rossii magazine

غربی) طی پنج سال پس از ۱۹۹۹ اتفاق افتاد، چیزی جز معجزه نبود، زیرا تولید ملی از ۶٫۲ میلیون بشکه در روز در سال ۱۹۹۹ به ۹٫۲ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۴ افزایش یافت که ۵۰ درصد افزایش برای دوره مذکور به حساب می‌آید. Thane Gustafson، محقق و مورخ مشهور صنایع نفت و گاز شوروی و روسیه، «معجزه در میادین نفتی» را به مجموعه‌ای از شیوه‌های نوآورانه‌ای نسبت می‌دهد که دو شرکت نفتی روسی، Yukos و Sibneft، در اوایل دهه ۲۰۰۰ معرفی کردند و توسط بقیه صنعت نفت روسیه مورد استفاده قرار گرفت و به طور گسترده اعمال شد. نتیجه اصلی درک این موضوع بود که فرصت باقی مانده در سیبری غربی به شدت دست کم گرفته شده بود. به نظر می‌رسد که «خروج» شرکت‌های خدماتی غربی از روسیه در سال ۲۰۲۲ که بسیار مورد توجه قرار گرفت، تأثیر منفی مفروض را بر عملکرد صنعت نفت روسیه نداشته است. نقش (یا بهتر بگوییم در دسترس نبودن) فناوری‌های غربی برای بخش نفت روسیه که بسیاری از ناظران بازار آن را عاملی حیاتی در تعیین آینده نفت روسیه می‌دانند، نیاز به تحلیل بیشتری دارد. بر اساس تحقیقات «Yakov and Partners»، سهم کلی شرکت‌های خدماتی غربی در سال ۲۰۲۲ حدود ۲۰ درصد بود که از این میان سهم Schlumberger ۸ درصد بوده است. برخی از ارائه دهندگان خدمات غربی مانند هالیبرتون تصمیم گرفتند روسیه را در سال ۲۰۲۲ ترک کنند و کسب و کار خود را به تیم‌های مدیریت مستقر در روسیه که از کارکنان سابق خود تشکیل شده بودند فروختند، اما برخی مانند Schlumberger (اس ال بی را مجدداً نامگذاری کرده در روسیه ثبت کردند) ماندند و کسب و کار و درآمد خود را گسترش دادند. در حال حاضر، صنعت خدمات روسیه، که سی سال است از بهترین شیوه‌های جهانی درس گرفته است، کاملاً قادر است در توسعه نفت متعارف و رشد تولید نفت موفق عمل کند. بررسی جامع وضعیت خدمات نفتی روسیه که توسط بلومبرگ در سال ۲۰۲۳ انجام شد به این جمع بندی رسید که این بخش تا حد زیادی از تحریم‌های

نمودار ۲: توسعه حفاری در سال ۲۰۲۲ به تفکیک ماه، هزار متر



Source: Author, data from TEK Rossii magazine

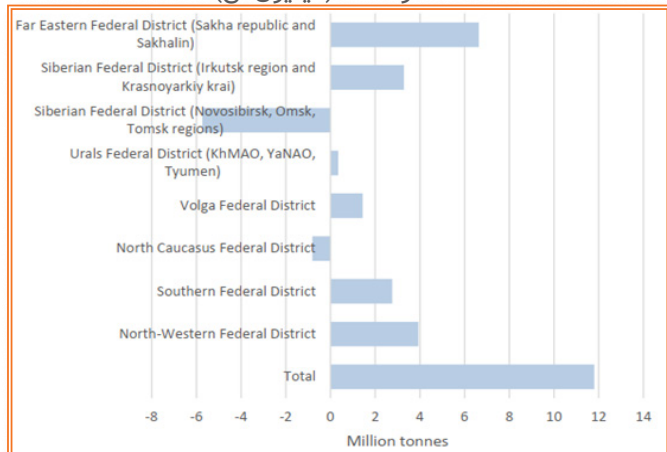
ولگا معمولا از پمپ‌های میله مکنده استفاده می‌کنند. تجهیزات مربوطه در روسیه تولید می‌شود (جدول ۲).

### «تحریم‌های غرب و وابستگی فناوری بخش نفت روسیه»

نقش فناوری غرب در بخش نفت روسیه باید در بستر مناسب مورد بررسی قرار گیرد. شرکت‌های خدماتی غربی در منطقی‌سازی روش‌های مدل‌سازی میدانی و حفاری در روسیه نقش اساسی داشته‌اند. البته آنها همیشه با شرکت‌های نفتی روسی که راه حل‌ها و استعدادهای مناسب خود را توسعه داده‌اند، همکاری نزدیک داشته‌اند. بسیاری از شرکت‌های بزرگ روسی به تیم‌های خدمات داخلی متکی هستند و از شرکت‌های خدماتی غربی تنها برای چالش‌برانگیزترین بخش استفاده می‌کنند. «معجزه» در میادین نفتی سیبری غربی در اوایل دهه ۲۰۰۰ نمونه‌ای از این موارد است. فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و اقتصاد آن به کاهش تولید نفت در میادین نفتی روسیه در نیمه اول دهه ۱۹۹۰ و به دنبال آن تثبیت در حدود ۶۰ درصد از سطح ۱۹۹۰ در نیمه دوم این دهه منجر شد. فقدان سرمایه‌گذاری در این دوره منجر به کاهش شدید نرخ‌های کاهش طبیعی در میادین شد که با اقدامات بهبودیافته یا توسعه میدان جدید جبران نشد. در پایان دهه ۱۹۹۰، به نظر می‌رسید که سیبری غربی به عنوان یک چشم‌انداز رشد آینده کنار گذاشته شود. اما در عوض، آنچه در نفت روسیه (عمدتاً در سیبری



نمودار ۳: افزایش تولید نفت خام و میعانات گازی روسیه، مقایسه ۲۰۲۲ و ۲۰۱۳ (میلیون تن)



Source: Author, data from TEK Rossii magazine

این پروژه‌ها از نظر لجستیکی چالش‌برانگیزتر و گران‌تر هستند، اما متعارف هستند و به فن‌آوری پیشرفته غربی نیاز ندارند. واضح است که افزایش متوسط تولید روسیه از سال ۲۰۱۳ تا ۲۰۲۲ در شرایط کاهش تولید در مناطق نووسیبیرسک، اومسک و تومسک، تولید پایدار در سیبری غربی و تولید رو به رشد در منطقه کراسنویارسکی و خاور دور روسیه اتفاق افتاده است. در نهایت، جدول ۵ تصویری از دوره نوسان ۲۰۱۹-۲۰۲۲ را با توجه به تولید منطقه ای ارائه می‌دهد.

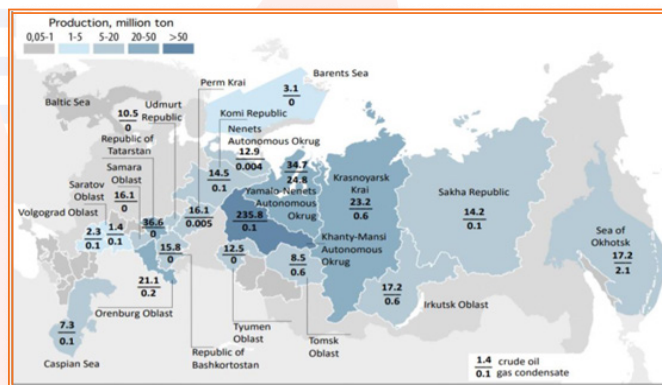
در نهایت، جدول ۳ تصویری از دوره نوسان ۲۰۱۹-۲۰۲۲ را با توجه به تولید منطقه ای ارائه می‌دهد. بنابراین، در حالی که کاهش شدید تولید نفت روسیه به میزان ۲ میلیون بشکه در روز را نمی‌توان رد کرد، یک سناریوی جایگزین نیز قابل قبول است: کاهش تولید مدیریت شده به میزان ۰٫۵ تا ۰٫۷ میلیون بشکه در روز و تثبیت در کوتاه مدت با رشد مداوم بعدی در میان مدت پس از آغاز پروژه‌های غول پیکر خشکی جدید در شمال شرق روسیه.

غرب مصون بوده است.

### «تولید نفت روسیه به تفکیک منطقه»

متأسفانه آخرین آمار کل ملی موجود در مورد تقسیم بین تولید نفت خام و میعانات گازی به تفکیک منطقه از وزارت منابع طبیعی فقط برای سال ۲۰۱۹ در دسترس است. از سوی دیگر، این آمار تاریخی هنوز هم می‌تواند بسیار مفید باشد زیرا سال ۲۰۱۹، سال ثبت بالاترین تولید مایعات در روسیه تا به امروز بوده است. واضح است که سهم اصلی میعانات گازی روسیه در YaNAO تولید می‌شود، که محل استقرار میدان‌های گازی فوق العاده غول پیکر روسیه است (شکل ۱).

شکل ۱: تولید نفت خام و میعانات گازی به تفکیک منطقه در سال ۲۰۱۹



Source: Russia's Ministry of Natural Resources

مجموعه داده‌های منطقه‌ای ترکیبی برای تولید مایعات در حال حاضر تا سال ۲۰۲۲ در دسترس است. نمودار ۳ تغییر افزایشی تولید نفت و میعانات روسیه را بر اساس منطقه در طول دهه منتهی به ۲۰۲۲ نشان می‌دهد. به نظر می‌رسد که در دهه گذشته شرکت‌های نفتی روسیه به نتایج خوبی در مدیریت نرخ کاهش نفت به اصطلاح «قدیمی» در روسیه، به ویژه در منطقه ولگا و سیبری غربی دست یافته‌اند. ثانیاً، اینکه در طول دهه گذشته، بیشتر نفت افزوده شده «جدید» به تولید، از مناطق فلات قاره و سازندهای نفتی تایت نبوده بلکه از میادین خشکی در حاشیه شمالی و شمال شرقی استان‌های نفتی توسعه یافته در سیبری غربی تامین شده است.



## چشم انداز تولید نفت روسیه در شرایط تحریم



جدول ۳: تولید مایعات روسیه به تفکیک منطقه

Russian liquids output by region					
	2019	2020	2021	2022	%Change
Total	561.1	512.8	524.5	535.1	0.02
European Russia	165.7	148.3	153.6	160.3	0.044
North-Western Federal District	31.2	27.6	28.9	31.968	0.106
Nenetsk Autonomous Okrug	16	14.1	15.1	17.3	0.144
Komi Republic	14.6	13	13.3	14.3	0.077
Other	0.6	0.5	0.5	0.4	-0.256
Southern Federal District	14.6	13.6	12.6	12.4	-0.02
North Caucasus Federal District	1	0.9	0.9	0.8	-0.162
Volga Federal District	118.9	106.2	111.2	115.2	0.036
Bashkortostan	16.1	11.1	11.9	14.3	0.204
Orenburg region	21.7	20.7	21.3	20.739	-0.026
Perm region	16.1	15.1	15.6	16.594	0.064
Samara region	16.1	15.5	15.9	15.55	-0.022
Tatarstan	36.7	32.7	34.5	35.923	0.041
Udmurtiya	10.5	9.5	9.8	10.08	0.029
Other	1.7	1.6	2.2	2	-0.078
Western Siberia	319.6	292.4	300.4	310.3	0.033
Urals Federal District	310.1	285.3	293	303.2	0.035
KhMAO	236.1	210.8	215.8	223.1	0.034
YaNAO	61.5	63.3	66.6	70.611	0.06
Tuymen region	12.5	11.2	10.7	9.539	-0.109
Siberian Federal District	9.5	7.1	7.4	7.1	-0.044
Tomsk region	9.1	6.9	7.2	6.946	-0.035
Other	0.4	0.2	0.2	0.1	-0.34
Eastern Siberia and Far East	76	72.1	70.5	64.5	-0.085
Siberian Federal District	41.8	37.5	36.9	36.3	-0.015
Irkutsk region	17.9	17.3	17.2	17	-0.013
Krasnoyarskiy krai	23.9	20.2	19.8	19.4	-0.022
Far Eastern Federal District	34.1	34.5	33.5	28.2	-0.159
Sakha republic	14.4	16.2	17.5	19.124	0.093
Sakhalin	19.7	18.3	16	9.049	-0.434

Source : Author, data from TEK Rossii magazine



## «پروژه وستوک : پروژه پرچمدار نفتی جدید روسیه»

تولید ترکیبی هیدروکربن از پروژه ۵۰ میلیون تن تا اواسط دهه ۲۰۲۰ در طول فاز یک تولید شود و در فاز دو از مجموعه Vankor و Payakha تا ۱۰۰ میلیون تن، بر اساس توسعه میدان‌های شرقی Taimyr که تا اوایل دهه ۲۰۳۰ برنامه‌ریزی شده است تولید داشته باشد. نفت خام حاصل از میادین نفتی وستوک دارای محتوای گوگرد بسیار کم ۰/۰۱-۰/۰۴ درصد است که به دلیل انتشار کمتر SOx هنگام پالایش، ارزشمندتر و سازگارتر با محیط زیست است. برای محافظت از ارزش این کیفیت نفت خام، که باید قیمت بالایی را در بازار داشته باشد، روس نفت در نظر دارد یک خط لوله اختصاصی ۷۷۰ کیلومتری از ونکور به یک بندر دریایی جدید در Sever (شمال) در نزدیکی بندر موجود دیکسون بسازد. روس نفت متعهد شده است تا سال ۲۰۲۴ تا ۳۰ میلیون تن نفت و در درازمدت بسیار بیشتر به مسیر دریای شمال تحویل دهد. پروژه نفت وستوک می‌تواند تبدیل به یک تغییر دهنده بازی برای مسیر دریای شمال شود و سطوح بسیار بالایی از محموله‌ها را در دهه ۲۰۳۰ و پس از آن تضمین کند. با این حال، این پروژه همچنین شامل ساخت کشتی‌های جدید در مقیاس بزرگ است. در مجموع، ۵۰ کشتی از انواع مختلف، از جمله تانکرهای نفت، حامل LNG و همچنین کشتی‌های پشتیبانی مختلف در این پروژه کار خواهند کرد. سفارش ۱۰ تانکر ice-class V-Arc در کارخانه کشتی سازی Zvezda انجام شده است. این فرآیند می‌تواند باعث تاخیر شود زیرا تحریم‌ها می‌تواند توانایی روسیه برای واردات تجهیزات کلیدی از منابع خارجی را تضعیف کند، همانطور که قبلاً در مورد مسائل مربوط به ساخت تانکرهای LNG V-Arc برای نواتک دیده شده است. علاوه بر این، حمل و نقل نفت از طریق مسیر دریای شمال خطرات زیست محیطی قابل توجهی را به همراه دارد، به ویژه در صورت نشت نفت، همراه با هزینه‌های عملیات در آب و هوای بسیار خشن شمالی. به این ترتیب، اگرچه روسنفت جاه‌طلبی‌های عمده‌ای برای این پروژه دارد، اما در پیش‌بینی خروجی آینده باید احتیاط کرد.

منطقه کلیدی رشد تولید نفت آینده روسیه در شمال Krasnoyarsk kray است، جایی که Rosneft سال‌ها در آنجا فعال بوده است. پروژه نفت وستوک که توسط Rosneft مدیریت می‌شود، بر اساس پتانسیل تولید ۱۳ میدان نفت و گاز در شبه جزیره Taimyr و در بخش شمالی Krasnoyarsk kray است که برخی مانند میادین ونکور پیش از این نیز تولید داشته اند، و برخی دیگر مانند مجموعه Payakha قرار است به زودی توسعه یابند (شکل ۲).

شکل ۲: پروژه نفت وستوک



Source :Rosneft

به گفته روسنفت، پروژه نفت وستوک یک اقدام اجرایی عظیم است که منجر به ایجاد تعداد قابل توجهی شغل می‌شود (تعداد کل افراد درگیر در کار در این پروژه ۴۰۰۰۰۰ نفر شامل ۱۳۰۰۰۰ پرسنل و پیمانکاران روسنفت تخمین زده می‌شود) و در تولید ناخالص داخلی روسیه در نتیجه تأثیرات اقتصادی مستقیم و غیرمستقیم اثر کلانی خواهد داشت. این پروژه یک پروژه شاخص برای روسنفت با ذخایر نفت تایید شده ۶ میلیارد تن است و انتظار می‌رود

## « برآورد تولید نفت روسیه تا سال ۲۰۳۰ »

به تعادل بازار نفت و بالا نگه داشتن قیمت‌ها است. در درازمدت، پتانسیل تولید برای بخش نفت روسیه تحت تأثیر دارایی‌های نفتی آن، در دسترس بودن منابع مالی برای سرمایه‌گذاری، مدیریت سیستم مالی و در دسترس بودن فناوری مناسب باقی می‌ماند که همه این موارد در بالا مورد بحث قرار گرفته است. در نتیجه، در حالی که نمی‌توان کاهش شدید تولید نفت روسیه به میزان ۲ میلیون بشکه در روز را رد کرد، سناریوهای جایگزین نیز باید در نظر گرفته شود، از جمله کاهش تولید مدیریت شده ۰/۷-۰/۵ میلیون بشکه در روز و/یا امکان تثبیت در کوتاه مدت، رشد پایدار در میان مدت زمانی که پروژه‌های غول پیکر خشکی جدید در شمال شرق روسیه به روی کار آیند. آکسفورد انرژی سه سناریو را که در نمودار ۵ نشان داده شده است، بر اساس انتظارات از عملکرد بخش نفت روسیه ایجاد کرده است. در حالت پایه، میانگین کل تولید مایعات در سال ۲۰۲۳ به ۱۰/۵ میلیون بشکه در روز می‌رسد (که به معنای تولید نفت حدود ۹/۲ میلیون بشکه در روز است) زیرا مطابق با توافق اوپک پلاس تولید را در سال ۲۰۲۴ کاهش داد. سپس تولید به تدریج تا پایان دهه با منقضی شدن توافق اوپک پلاس به ۱۰/۶ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد. اما خروجی به طور کامل به سطوح قبلی بالاتر از ۱۱ میلیون بشکه در روز باز نمی‌گردد، زیرا تولید در میادین قدیمی که با پیشرفت‌های جدید مطابقت ندارند، کاهش می‌یابد.

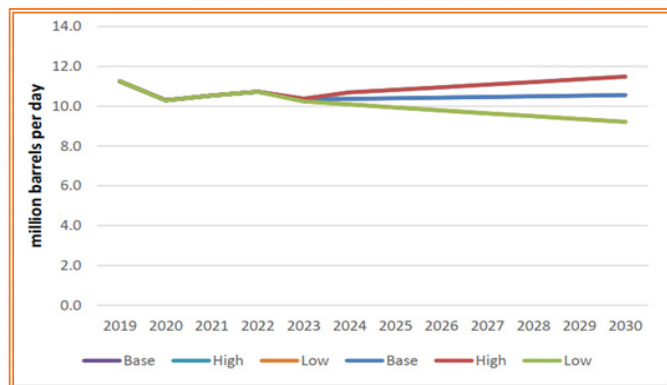
با در نظر گرفتن همه عوامل فوق، به نظر می‌رسد که عملکرد صنعت نفت روسیه در سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ از برخی انتظارات بدبینانه قبلی فراتر رفته است. در ژانویه ۲۰۲۳، Rosstat تولید ترکیبی نفت خام و میعانات گازی را ۴۶ میلیون تن یا کمی کمتر از ۱۱ میلیون بشکه در روز گزارش کرد. در فوریه ۲۰۲۴، تولید روزانه ۲ درصد نسبت به ژانویه افزایش یافت و به ۱۱/۰۵ میلیون بشکه در روز رسید. به دنبال کاهش توافق شده با اوپک پلاس در ماه مارس، روسیه تولید خود را در حدود ۱۰/۵ میلیون بشکه در روز ثابت نگه داشته است (نگاه کنید به نمودار ۴). داده‌ها از برآوردهای آژانس بین‌المللی انرژی و اوپک گرفته شده است زیرا دولت روسیه تصمیم گرفت انتشار آمارهای نفت و گاز را از مارس ۲۰۲۳ و سه ماهه اول ۲۰۲۳ تا ۱ آوریل ۲۰۲۴ به حالت تعلیق درآورد.

نمودار ۴: تولید ماهانه مایعات هیدروکربنی روسیه



Source: Author, data from IEA, OPEC

نمودار ۵: سناریوهای تولید نفت روسیه تا سال ۲۰۳۰



Source: Yermakov (2023)

با توجه به ارقام موجود روسیه، تولید نفت خام به ۹/۸ میلیون بشکه در روز و میعانات گازی به حدود ۱/۱ میلیون بشکه در روز در دو ماهه اول سال ۲۰۲۳ رسید. سپس روسیه از مارس ۲۰۲۳ تولید نفت خام خود را به میزان ۵۰۰ هزار بشکه در روز نسبت به فوریه ۲۰۲۳ کاهش داد و همانطور که معاون نخست وزیر نواک تأیید کرد، تولید کلی در ماه مارس به بیش از ۱۰/۵ میلیون بشکه در روز کاهش یافت. با این حال، این به وضوح تنها یک اقدام کوتاه مدت برای کمک





برای حفظ تولید در میادین موجود و توسعه میادین بزرگ جدید در قطب شمال، نفت tight و سایر مناطق دریایی تلاش می‌کند.

با این حال، همانطور که قبلاً گفته شد، به نظر می‌رسد این امر برخی ملاحظات مهم را نادیده می‌گیرد. اولاً اینکه در بیست سال گذشته شرکت‌های نفتی روسیه به نتایج بسیار خوبی در مدیریت نرخ کاهش نفت به اصطلاح قدیمی در روسیه دست یافته‌اند و ثانیاً این که در طول دهه گذشته بیشتر نفت‌های جدید از فلات قاره یا از سازندهای نفتی tight به تولید اضافه نشده است، بلکه از میادین خشکی در شمال و شمال شرقی حاشیه استان‌های نفتی توسعه یافته در سیبری غربی افزوده شده است. روسیه ممکن است نفت ارزان قیمت خود را تمام کند، اما سال‌ها طول می‌کشد تا مجبور شود از نفت گران قیمت استفاده کند. در حال حاضر، ساختار هزینه برای بخش عمده تولید نفت روسیه را می‌توان به عنوان ترکیبی از هزینه‌های پایین استخراج lift (با کاهش ارزش روبل که به طور قابل توجهی هزینه‌های بالادستی را کاهش می‌دهد)، مالیات متوسط و حساس به قیمت، و هزینه‌های لجستیکی نسبتاً بالا توصیف کرد که منجر به قرار گرفتن سطح کلی هزینه‌های تولید نفت روسیه در وسط منحنی هزینه عرضه جهانی شده است. تا زمانی که شرایط عمومی اقتصادی مساعد باقی بماند، ممکن است تولید نفت روسیه از کاهش تحمیل شده در سال ۲۰۲۳ بازگردد و در میان مدت تا سال ۲۰۳۰ به رشد خود ادامه دهد، زیرا میادین جدیدی در حال افزایش هستند و انتظار می‌رود کاهش کلی مداوم تولید در میادین موجود را جبران کنند. نشانه مهمی که باید در این رابطه رصد کرد، پیشرفت پروژه نفت وستوک روس‌نفت است که بزرگی آن می‌تواند رشد آینده تولید مایعات در روسیه را تضمین کند، حتی اگر نرخ کاهش تولید از میادین فعلی افزایش یابد.

در سناریوی High، این بازگشت در تولید با توسعه موفقیت آمیز نفت وستوک و همچنین با افزودن تعدادی میادین کوچکتر در مناطق تولیدی فعلی افزایش می‌یابد. همچنین این سناریو کاهش اندکی آهسته‌تر در دارایی‌های حوزه‌های قدیمی و بالغ (brownfield) موجود را فرض می‌کند. مجموع تولید در سال ۲۰۳۰ به ۱۱/۵ میلیون بشکه در روز می‌رسد، که اندکی بالاتر از بالاترین سطح تاریخی در سال ۲۰۱۹ است. در مقابل، سناریوی Low، کاهش مداوم تولید را از سال ۲۰۲۳ پیش بینی می‌کند، زیرا توسعه نفت وستوک به دلیل محدودیت‌های مالی و فنی طولانی‌تر می‌شود و نمی‌تواند با کاهش سریع‌تر سایر دارایی‌های brownfield مطابقت پیدا کند و این کاهش را خنثی کند. در این مورد، تولید مایعات تا سال ۲۰۳۰ به بیش از ۹ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد، که به معنای تولید نفت خام حدود ۸ میلیون بشکه در روز است. این میزان به اندازه پیش بینی آژانس بین‌المللی انرژی در WEO ۲۰۲۲ چشمگیر نیست، اما شاهد کاهش بیش از ۲ میلیون بشکه در روز در تولید در مقایسه با بالاترین میزان مشاهده شده در سال ۲۰۱۹ است.

### ۳. جمع بندی و اظهار نظر کارشناسی

متأسفانه، کاهش در دسترس بودن داده‌ها از زمان آغاز جنگ در اوکراین به این معنی است که چشم انداز بلندمدت تولید نفت روسیه به شدت نامشخص است. چشم انداز انرژی جهانی آژانس بین‌المللی انرژی در سال ۲۰۲۲ کاهش ۲ میلیون بشکه در روز برای تولید نفت روسیه تا سال ۲۰۳۰ را در سناریوی STEP خود فرض می‌کند. هیچ تحلیلی برای این فرض در WEO ۲۰۲۲ به جز یک پاراگراف کوتاه وجود ندارد که می‌گوید:

"روسیه از سال ۲۰۱۴ تحت تحریم بوده است اما محدودیت‌های مالی و فناوری اکنون بسیار سخت‌تر شده است. با حذف دسترسی به فناوری‌ها، تخصص خدمات میدان نفتی، تجهیزات و دارایی‌ها، روسیه

## کاهش حاشیه سود پالایشی تی‌پات‌ها و برنامه عربستان سعودی برای توسعه پتروپالایشگاه‌ها در چین

حسین پاک‌کاری

کرد. علاوه بر این، رقابت شدید بین پالایشگاه‌های دولتی و مستقل نیز فشار بر حاشیه سود را افزایش داده است، چرا که پالایشگاه‌های دولتی سهم بیشتری از بازار داخلی دارند. در مقایسه با شرکت‌های بزرگ نفتی که از حمایت دولت برای حفظ عملکرد از طریق صادرات بهره می‌برند، پالایشگاه‌های مستقل به دلیل تقاضای کمتر از حد انتظار داخلی و عدم دسترسی به بازار صادرات، سود پالایشی کم‌تری را تجربه کردند. پالایشگاه‌های مستقل چینی به دلیل مقیاس و سود کم، تولیدکنندگان نوسانی حاشیه‌ای هستند. تی‌پات‌های چینی بیش از یک چهارم ظرفیت پالایشی چین را تشکیل می‌دهند. پس از یک دوره حاشیه سود بالا در چند سال اخیر، حاشیه سود تی‌پات‌ها در ماه‌های اخیر به دلیل کاهش تخفیف‌های نفت خام و کاهش قیمت فرآورده، کاهش یافته است. روند کاهش حاشیه سود همراه با سیاست سختگیرانه چین برای ارتقای کیفیت و توسعه نوآوری سبز در صنعت پالایش، بسیاری از تی‌پات‌ها را مجبور به تعطیلی طولانی‌مدت خواهد کرد. چرا که بیشتر تی‌پات‌ها در بیشتر ایام سال به دلیل تقاضای ضعیف برای فرآورده‌های نفتی، با حاشیه سود پایین در نزدیکی نقطه سر به سر خود کار می‌کنند. براساس گزارش اس‌اند‌پی گلوبال، در نیمه اول سال ۲۰۲۴، متوسط سود پالایشی با ۸۶٪ درصد کاهش به ۸۵ یوان در هر تن در مقایسه با ۶۱۲ یوان در هر تن در مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ کاهش یافت. همچنین میانگین نرخ بهره برداری از ظرفیت پالایشی در نیمه اول سال ۲۰۲۴ با ۱۰ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ به ۵۸ درصد رسیده است. کسادی بازار مسکن، ساخت و ساز کند در پروژه‌های زیربنایی و استفاده رو به رشد از وسایل نقلیه برقی و کامیون‌های با سوخت ال‌ان‌جی به کاهش تقاضا برای بنزین کمک کرده است. در نتیجه، پالایشگاه‌های مستقل تولید بنزین را کاهش داده‌اند.

### ۱. بیان رویداد

پالایشگاه‌های چین، به‌ویژه پالایشگاه‌های مستقل شاندونگ (تی‌پات‌ها) در سال جاری بدلیل رشد کم تقاضا با کاهش تولید و کاهش حاشیه سود مواجه شده‌اند. این مسئله همراه با رقابت با پالایشگاه‌های دولتی باعث کاهش تولید و کاهش عملکرد این پالایشگاه‌ها شده که در این گزارش بطور مختصر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

### ۲. تحلیل و ارزیابی

حاشیه سود پالایش نفت خام در چین در سال جاری کاهش یافت که این امر به دلیل کاهش تقاضای داخلی و افزایش تولید فرآورده‌های پالایشی بوده است. این کاهش تقاضا، به‌ویژه از سوی صنایع پتروشیمی چین، که با مشکلات ناشی از ظرفیت مازاد و رشد اقتصادی ضعیف مواجه بوده‌اند، فشار بیشتری بر پالایشگاه‌ها وارد کرده است. در هفت ماهه اول سال جاری، پالایشگاه‌ها ۱۴/۳۷ میلیون بشکه در روز فرآوری کردند که ۱/۲ درصد نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ کاهش داشته است.

در سال ۲۰۲۴، پالایشگاه‌های مستقل چین به‌ویژه در استان شاندونگ، قطب پالایشگاه‌های کوچک موسوم به «تی‌پات» با کاهش حاشیه سود و ورشکستگی مواجه شدند. افزایش هزینه‌های تولید همراه با ضعف بازار داخلی، فشار زیادی بر این پالایشگاه‌ها وارد کرد و باعث شد که بسیاری از آنها نتوانند هزینه‌های خود را پوشش دهند. یکی از دلایل اصلی کاهش سود پالایشی، کاهش تقاضای داخلی برای فرآورده‌های پالایشی مانند گازوئیل و بنزین، به‌ویژه به دلیل ضعف اقتصادی و سیاست‌های سختگیرانه دولت برای کاهش مصرف سوخت، فشار بیشتری بر حاشیه سود وارد



مصرف‌کنندگان انرژی جهان است. این سرمایه‌گذاری‌ها شامل ساخت و توسعه پتروپالایشگاه‌ها و مجتمع‌های پتروشیمی است که نه تنها به تأمین نیازهای فزاینده چین کمک می‌کند، بلکه به عربستان سعودی امکان می‌دهد تا بازارهای پایدار و بلندمدت برای فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی خود ایجاد کند.

آرامکو عربستان سعودی در مارس ۲۰۲۳ اعلام کرد که قصد دارد طی سه سال آینده یک مجتمع پالایشی و پتروشیمی به ارزش ۱۰ میلیارد دلار در چین بسازد. این مجتمع در شمال شرق چین ظرفیت پالایش ۳۰۰ هزار بشکه در روز را خواهد داشت که آرامکو ۲۱۰ هزار بشکه آن را تأمین خواهد کرد. همچنین آرامکو اعلام کرد که ۱۰ درصد از پالایشگاه خصوصی پتروشیمی رونگ‌شنگ را به ارزش ۳/۶ میلیارد دلار خریداری خواهد کرد و ۴۸۰ هزار بشکه در روز نفت خام عربستان را بر اساس قرارداد فروش بلندمدت به شرکت ژجیانگ وابسته به رونگ‌شنگ عرضه خواهد کرد. این دو قرارداد به آرامکو توان صادرات بلند مدت ۶۹۰ هزار بشکه در روز نفت خام عربستان به چین را می‌دهد که با بستن قراردادهای برای سال‌ها و دهه‌های آینده، سهم بازار عربستان سعودی را افزایش می‌دهد.

عربستان سعودی در سال ۲۰۲۴ نیز برنامه‌های چشمگیری را برای توسعه پتروپالایشگاه‌ها در چین در دستور کار دارد. شرکت آرامکو توافق‌های جدیدی با شرکت‌های پتروشیمی چینی، از جمله رونگ‌شنگ و هنگلی، به امضاء رسانده است که هدف آن تقویت همکاری‌های اقتصادی و افزایش ظرفیت تولید در زمینه‌های پتروشیمی و پالایش است.

احتمالاً بزرگ‌ترین عاملی که ممکن است بر عملکرد پالایشی در سال ۲۰۲۴ و سال‌های آینده تأثیر بگذارد، گذار چین به خودروهای با انرژی جدید است، که شامل خودروهای تمام برقی، هیبریدی و کامیون‌های ال ان جی سوز می‌شود. بر اساس داده‌های انجمن خودروسازان چین، فروش خودروهای سواری با انرژی جدید در ماه جولای ۲۰۲۴ برای اولین بار از فروش موتورهای احتراق داخلی فراتر رفت. یک کارشناس نفتی چین در یک گردهمایی صنعتی در سنگاپور گفت انتظار می‌رود تقاضای بنزین چین در سال ۲۰۲۵ به اوج خود برسد، زیرا نفوذ خودروهای برقی از هدف دولت فراتر رفته و قرار است امسال به ۴۰ درصد از فروش خودروهای جدید برسد.

دولت چین همچنین مصرف‌کنندگان را تشویق می‌کند تا از خودروهای قدیمی‌تر و کم‌بازده به خودروهای با انرژی جدید یا خودروهای کارآمدتر روی آورند و به افرادی که خودروهای قدیمی بنزینی و دیزلی را اسقاط کرده و آن را با خودروهای با انرژی جدید جایگزین کنند، ۲۰ هزار یوان یارانه پرداخت خواهد کرد. این یارانه برای حذف بیشتر خودروهای بنزینی و دیزلی از جاده‌ها و جایگزینی آنها تا حد زیادی با خودروهای برقی طراحی شده که چین بزرگترین تولیدکننده آن در جهان است.

### « برنامه‌های عربستان سعودی برای توسعه پتروپالایشگاه‌ها در چین »

عربستان سعودی در راستای استراتژی خود برای گسترش همکاری‌های بین‌المللی، برنامه‌های بلندپروازانه‌ای را برای توسعه پتروپالایشگاه‌ها در چین پیش‌بینی کرده است. این اقدامات بخشی از سیاست گسترده‌تر سعودی‌ها برای گسترش حضور اقتصادی و سرمایه‌گذاری در بخش‌های مختلف جهان به‌ویژه در آسیا است. این طرح‌ها از اهداف کلیدی "چشم‌انداز ۲۰۳۰" عربستان سعودی، که به تنوع‌بخشی اقتصادی و توسعه صنایع غیرنفتی تأکید دارد، پشتیبانی می‌کند. در این زمینه، شرکت آرامکو، به شدت به دنبال سرمایه‌گذاری‌های کلان در چین، یکی از بزرگ‌ترین



### « برنامه‌ها با رونگ‌شنگ

### ۳. جمع‌بندی

- کاهش تقاضای داخلی برای فرآورده‌های پالایشی مانند گازوئیل و بنزین، کاهش رشد اقتصادی و سیاست‌های سختگیرانه برای کاهش مصرف سوخت از دلایل اصلی کاهش سود پالایشی در چین است.
- رقابت شدید بین پالایشگاه‌های دولتی و مستقل نیز فشار بر حاشیه سود را افزایش داده است.
- روند کاهش حاشیه سود همراه با سیاست سختگیرانه چین برای ارتقای کیفیت و توسعه نوآوری سبز در صنعت پالایش، بسیاری از تی پاتها را مجبور به تعطیلی طولانی‌مدت خواهد کرد.
- بزرگ‌ترین عاملی که ممکن است بر عملکرد پالایشی در سال ۲۰۲۴ و سال‌های آینده تأثیر بگذارد، گذار چین به خودروهای با انرژی جدید است، که شامل خودروهای تمام برقی، هیبریدی و کامیون‌های ال ال جی سوز می‌شود.
- دولت چین با یارانه تشویقی بدنبال حذف بیشتر خودروهای بنزینی و دیزلی از جاده‌ها و جایگزینی آنها تا حد زیادی با خودروهای برقی است.
- عربستان سعودی در راستای استراتژی خود برای گسترش همکاری‌های بین‌المللی، برنامه‌های بلندپروازانه‌ای را برای توسعه پتروپالایشگاهها در چین بدنبال می‌کند که عبارتند از:
  - ساخت یک مجتمع پالایشی و پتروشیمی به ارزش ۱۰ میلیارد دلار در چین تا سال ۲۰۲۶ و خرید ۱۰ درصد از پالایشگاه خصوصی پتروشیمی رونگ‌شنگ به ارزش ۳٫۶ میلیارد دلار. این دو قرارداد به آرامکو توان صادرات بلند مدت ۶۹۰ هزار بشکه در روز نفت خام عربستان به چین را می‌دهد.
  - برنامه خرید ۵۰ درصد از سهام پتروشیمی نینگبو ژونگ‌جین که به طور کامل تحت مالکیت رونگ‌شنگ است.

قراردادهای جدید به بدنبال چارچوبی است که قبلاً با پتروشیمی رونگ‌شنگ برای توسعه سرمایه‌گذاری مشترک در تأسیسات شرکت پالایشگاه جبیل آرامکو عربستان سعودی (SASREF) امضا شده بود. SASREF یک مجتمع پالایشگاهی ۳۰۵ هزار بشکه در روز را در الجبیل عربستان سعودی با واحدهای آروماتیک پایین دستی راه اندازی می‌کند که می‌تواند ۲۶۰ هزار تن در سال تولوئن و ۲۷۵ هزار تن در سال بنزن تولید کند. آرامکو اکنون مالک ۱۰ درصد از پتروشیمی رونگ‌شنگ است و برنامه‌های بیشتری بین این دو شرکت برای گرفتن سهام در شرکت‌های تابعه یکدیگر وجود دارد. آرامکو عربستان قصد دارد ۵۰ درصد از سهام پتروشیمی نینگبو ژونگ‌جین را که به طور کامل تحت مالکیت رونگ‌شنگ است، با برنامه‌هایی برای ارتقای دارایی‌های موجود خریداری کند. رونگ‌شنگ نیز به نوبه خود ۵۰ درصد از سهام SASREF آرامکو را که یک پالایشگاه در الجبیل را اداره می‌کند، به دست خواهد آورد.

### « معاملات بالقوه با هنگلی

مذاکرات مربوط به خرید احتمالی ۱۰ درصد از سهام بازوی پتروشیمی گروه چینی، توسط آرامکو مشروط به بررسی دقیق و مجوزهای قانونی مورد نیاز، پیشرفت کرده است. این دو شرکت در آوریل ۲۰۲۴ یادداشت تفاهم در این مورد امضا کرده بودند. آرامکو قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ ظرفیت تبدیل نفت خام به مواد شیمیایی خود را چهار برابر کند و به چهار میلیون بشکه در روز برساند.





## بررسی راهبردهای توسعه تعاملات ترکمنستان با ج.ا.ایران در تجارت گاز

فلاکتی رحیمی  
ناظم الیسی

مقدمه

گاز وارداتی ایران از ترکمنستان افزایش یافت. در سال ۲۰۰۶، خط لوله دوم به نام "دولت آباد-سرخس-خانگیران" به بهره‌برداری رسید. این خط لوله ظرفیت صادرات گاز ترکمنستان به ایران را افزایش داد و روابط دو کشور در زمینه انرژی را مستحکم‌تر کرد. در این دوره، اختلافاتی در خصوص قیمت گاز بین دو کشور بوجود آمد که به قطع موقت صادرات گاز ترکمنستان به ایران در زمستان ۲۰۰۸-۲۰۰۷ منجر شد. ترکمنستان خواستار افزایش قیمت گاز بود و این موضوع باعث شد که در فصل سرما ایران با بحران کمبود گاز روبرو شود.

در اوایل دهه ۲۰۱۰، روابط تجاری بین دو کشور در زمینه گاز از سر گرفته شد، اما همچنان اختلافات در خصوص قیمت و شرایط قرارداد ادامه داشت. در چندین مورد، ترکمنستان صادرات گاز به ایران را به دلیل عدم پرداخت به موقع مطالبات یا اختلافات بر سر قیمت متوقف کرد. تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران در این دوره تأثیر قابل توجهی بر توانایی این کشور برای پرداخت هزینه واردات گاز داشت. ترکمنستان چندین بار به دلیل بدهی‌های ایران، صادرات گاز خود را متوقف کرد. با وجود اختلافات، دو کشور در سال ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ تلاش کردند تا قراردادهای جدیدی برای ادامه صادرات گاز منعقد کنند. ترکمنستان همچنان یکی از منابع مهم تأمین گاز برای مناطق شمالی ایران بود که به شبکه گازرسانی اصلی کشور متصل نبودند. در اوایل دهه ۲۰۲۰، صادرات گاز ترکمنستان به ایران تقریباً متوقف شد. این توقف به دلیل اختلافات بر سر بدهی‌های معوقه ایران به ترکمنستان بود. ترکمنستان در سال ۲۰۱۷ اقدام به طرح شکایت علیه ایران در دادگاه دآوری بین‌المللی کرد. در اواسط دهه ۲۰۲۰، مذاکرات بین دو کشور برای حل اختلافات و از سرگیری واردات گاز آغاز شد. دولت‌های دو کشور به

واردات گاز ایران از ترکمنستان طی سه دهه گذشته یکی از مهم‌ترین موضوعات در روابط انرژی بین دو کشور بوده است. تاریخچه واردات گاز ایران از ترکمنستان طی سه دهه گذشته با همکاری‌های متعدد و چالش‌های جدی همراه بوده است. این همکاری‌ها با احداث خط لوله‌های گاز و توافقات اولیه آغاز شد، اما اختلافات بر سر قیمت و بدهی‌ها به چالش‌های مکرری در این روابط منجر شد. با وجود مشکلات و قطعی‌های موقت در صادرات، ایران و ترکمنستان همچنان به دنبال حفظ و تقویت روابط انرژی خود بوده‌اند. در ادامه به بررسی علل عدم تعاملات ترکمنستان با ج.ا.ایران در خصوص سوپا، ترانزیت و تجارت گاز پرداخته می‌شود.

### بررسی سابقه تاریخی واردات گاز ایران از ترکمنستان طی ۳ دهه گذشته

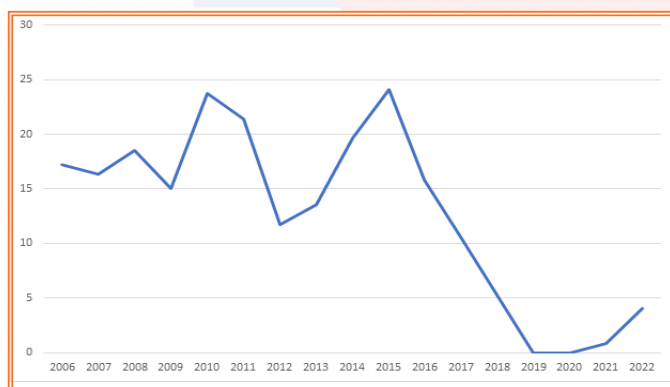
روابط انرژی بین ایران و ترکمنستان در دهه ۱۹۹۰ شکل گرفت. پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی و استقلال ترکمنستان در سال ۱۹۹۱، این کشور به یکی از تأمین‌کنندگان عمده گاز طبیعی منطقه تبدیل شد. ترکمنستان با دارا بودن ذخایر عظیم گاز طبیعی، به دنبال بازارهای صادراتی جدید بود. در سال ۱۹۹۷، اولین قرارداد رسمی بین ایران و ترکمنستان برای صادرات گاز طبیعی منعقد شد. براساس این قرارداد، ترکمنستان گاز را از طریق خط لوله "کورپچ-کردکوی" به شمال ایران صادر می‌کرد. این خط لوله به عنوان اولین خط صادرات گاز ترکمنستان به ایران در نظر گرفته می‌شود.

در دهه ۲۰۰۰، همکاری‌های دو کشور در زمینه انرژی گسترش یافت. خط لوله کورپچ-کردکوی همچنان اصلی‌ترین مسیر انتقال گاز بین دو کشور بود و مقادیر



کرد. در آن دوره، ترکمنستان خواستار افزایش قیمت گاز صادراتی شد و ایران با مشکلات تأمین مواجه شد. واردات گاز از ترکمنستان در دهه ۲۰۱۰ میلادی همچنان متغیر بود. حجم واردات در سال‌های ابتدایی دهه ۲۰۱۰ در حدود ۱۰ تا ۲۰ میلیون متر مکعب در روز بود. هرچند در سال ۲۰۱۵ به ۲۴ میلیون مترمکعب در روز رسید ولی از سال ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۸، به دلیل تداوم اختلافات مالی و بدهی‌های ایران به ترکمنستان، حجم واردات به تدریج کاهش یافت. در برخی از سال‌ها، صادرات گاز ترکمنستان به ایران به طور موقت قطع شد و حجم واردات به ۴ تا ۷ میلیون متر مکعب در روز کاهش یافت. در سال ۲۰۱۷، ترکمنستان به دلیل عدم پرداخت بدهی‌ها، صادرات گاز به ایران را متوقف کرد. این توقف تا سال ۲۰۲۰ ادامه داشت و در این دوره واردات گاز ایران از ترکمنستان تقریباً به صفر رسید. از سال ۲۰۲۰، مذاکرات برای از سرگیری واردات گاز از ترکمنستان آغاز شد. ایران و ترکمنستان به دنبال حل اختلافات مالی و بازگشت به شرایط عادی تجارت گاز هستند.

**نمودار ۱:** میزان حجم واردات گاز ایران از ترکمنستان (میلیون مترمکعب در روز)



دنبال یافتن راه‌حل‌های دیپلماتیک برای پایان دادن به اختلافات و بازگشت به شرایط عادی تجارت گاز بودند. در سال ۲۰۲۰، دادگاه داوری بین‌المللی رأی خود را در خصوص اختلافات مالی بین ایران و ترکمنستان صادر کرد و دو کشور به دنبال تسویه حساب‌های مالی و از سرگیری همکاری‌های گازی بودند.

### حجم واردات گاز ایران از ترکمنستان طی ۳ دهه گذشته

حجم واردات گاز ایران از ترکمنستان در سه دهه گذشته بسیار متغیر بوده است. این واردات در سال‌های اوج خود در اواسط دهه ۲۰۰۰ به حدود ۲۳ تا ۲۵ میلیون متر مکعب در روز رسید اما به دلیل اختلافات بر سر قیمت و مسائل مالی، واردات در سال‌های بعدی کاهش یافته و در برخی دوره‌ها به صفر رسیده است. تحریم‌ها و مشکلات مالی نیز تأثیر منفی بر این واردات داشته‌اند. واردات گاز ایران از ترکمنستان از سال ۱۹۹۷ با بهره‌برداری از خط لوله "کوریژ-کردکوی" آغاز شد. در این سال‌ها حجم واردات گاز به طور نسبی پایین بود و در حدود ۴ تا ۵ میلیون متر مکعب در روز تخمین زده می‌شود. در اواخر دهه ۱۹۹۰، این واردات به تدریج افزایش یافت، اما هنوز به مقیاس‌های بزرگ نرسیده بود. واردات گاز عمدتاً به منظور تأمین گاز استان‌های شمالی ایران انجام می‌شد که به شبکه اصلی گاز کشور متصل نبودند. با افزایش تقاضا در مناطق شمالی ایران و توسعه خط لوله دوم "دولت‌آباد-سرخس-خانگیران" در سال ۲۰۰۶، واردات گاز از ترکمنستان به میزان قابل توجهی افزایش یافت. این حجم در سال‌های ابتدایی دهه ۲۰۰۰ به ۸ تا ۱۰ میلیون متر مکعب در روز رسید. در اواسط دهه ۲۰۰۰، واردات گاز از ترکمنستان به حدود ۲۳ تا ۲۵ میلیون متر مکعب در روز افزایش یافت. و در بعضی سال‌ها به ۳۰ میلیون مترمکعب هم رسید. این افزایش در پی توسعه زیرساخت‌های جدید و توافقات بیشتر بین دو کشور رخ داد. با این حال، در زمستان ۲۰۰۸-۲۰۰۷ به دلیل اختلافات بر سر قیمت، ترکمنستان صادرات گاز به ایران را برای مدتی قطع

کند. اگرچه جزئیات کامل رای دادگاه و توافقات بعدی به طور رسمی منتشر نشده است، اما گزارش‌ها نشان می‌دهند که دو کشور توافق کردند تا بدهی‌ها در چارچوب یک برنامه زمانی خاص و به روش‌های مختلف پرداخت شوند. ایران در تلاش بوده تا بدهی‌ها را به صورت اقساطی و از طریق صادرات کالاها و خدمات به ترکمنستان پرداخت کند. به عنوان مثال، صادرات تجهیزات صنعتی، محصولات پتروشیمی و خدمات فنی و مهندسی به عنوان راه‌حل‌های ممکن برای تسویه بدهی‌ها مطرح شده‌اند.

### «میزان سوپ گاز ترکمنستان به آذربایجان از مسیر ایران پس از قرارداد نوامبر ۲۰۲۱»

بین سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۴، میزان سوپ گاز ترکمنستان به آذربایجان از مسیر ایران در ابتدا با قراردادی که در نوامبر ۲۰۲۱ امضا شد، معادل ۱/۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب در سال بود. این سوپ گاز از طریق زیرساخت‌های ایران به آذربایجان منتقل می‌شد. بر اساس این قرارداد، ایران به عنوان واسطه، گاز ترکمنستان را دریافت کرده و معادل آن را به آذربایجان تحویل می‌داد.

در طول این دوره، میزان سوپ به تدریج افزایش یافت. در سال ۲۰۲۲، حجم روزانه حدود ۵ تا ۶ میلیون متر مکعب در روز بود که به ۷ میلیون متر مکعب در روز افزایش یافت. در سال ۲۰۲۳، این میزان تقریباً دو برابر شد و ایران توانست حجم بیشتری از گاز را به آذربایجان منتقل کند. این توافقنامه نشان‌دهنده همکاری نزدیک‌تر بین ایران، ترکمنستان و آذربایجان و نقش استراتژیک ایران به عنوان مسیر ترانزیت گاز در منطقه است.

### «اختلافات مربوط به میزان بدهی گازی ایران به ترکمنستان و نحوه پرداخت آن»

بدهی گازی ایران به ترکمنستان در سال‌های اخیر به یکی از مسائل کلیدی در روابط دو کشور تبدیل شده است. ایران به دلیل مشکلات مالی و تحریم‌ها قادر به پرداخت به موقع هزینه‌های گاز نبوده است. با این حال، تلاش‌های دیپلماتیک و رایزنی‌های بین‌المللی، همراه با رای دادگاه داوری، زمینه‌ساز راه‌حلی برای پرداخت بدهی شده است. پرداخت بدهی‌ها به احتمال زیاد به صورت اقساطی و از طریق صادرات کالا و خدمات انجام خواهد شد.

بدهی گازی ایران به ترکمنستان عمدتاً در نتیجه عدم پرداخت به موقع هزینه‌های واردات گاز در طول سال‌های مختلف و به خصوص پس از اعمال تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران ایجاد شده است. این تحریم‌ها مشکلاتی در پرداخت‌های ارزی ایران به وجود آورد. طبق برخی گزارش‌ها، در سال‌های ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷، میزان بدهی ایران به ترکمنستان بین ۱/۵ تا ۲ میلیارد دلار برآورد شده است.

ترکمنستان در سال ۲۰۱۷ به دلیل عدم دریافت این مبلغ، صادرات گاز به ایران را متوقف کرد. این اختلافات به دادگاه داوری بین‌المللی ارجاع شد. ترکمنستان مدعی بود که ایران به تعهدات مالی خود در قبال گاز خریداری شده پایبند نبوده و به همین دلیل صادرات را قطع کرده است. پس از قطع صادرات گاز در سال ۲۰۱۷، دو کشور وارد مذاکرات برای حل اختلافات و پرداخت بدهی شدند. ایران تلاش کرد تا از طریق مذاکره با ترکمنستان، بدهی‌ها را به صورت مرحله‌ای و از طریق روش‌های مختلف پرداخت کند. برای پرداخت بدهی، ایران پیشنهادهایی از جمله صادرات کالا و خدمات در مقابل بدهی‌های گازی، صادرات محصولات پتروشیمی، و استفاده از روش‌های تهاتری را مطرح کرد. این روش‌ها به دلیل محدودیت‌های ارزی و تحریم‌های بانکی ایران شکل گرفتند. در سال ۲۰۲۰، دادگاه داوری بین‌المللی رأی به نفع ترکمنستان صادر کرد. ایران ملزم شد که بدهی‌های خود را به ترکمنستان پرداخت

به ترکیه و بازارهای اروپایی باشد. همچنین مذاکراتی برای ترانزیت گاز ترکمنستان از مسیر ایران به عراق در سال جاری (۱۴۰۳) توسط دو کشور ترکمنستان و عراق صورت پذیرفته است.

#### ۴. تقاضای منطقه‌ای برای انرژی

بازارهای منطقه‌ای مانند ترکیه و کشورهای حوزه قفقاز به دلیل وابستگی به واردات انرژی، نیاز بالایی به گاز دارند. این تقاضا، فرصت‌های بزرگی برای ایران فراهم می‌کند تا از ظرفیت‌های خود برای سوپ و ترانزیت گاز بهره‌برداری کند. علاوه بر این، اروپا نیز به دنبال منابع جایگزین برای تأمین گاز طبیعی خود است که می‌تواند پتانسیل ایران را برای ترانزیت گاز ترکمنستان به اروپا افزایش دهد.

#### ۵. مزیت‌های دیپلماتیک و اقتصادی

ترانزیت و سوپ گاز نه تنها برای ایران منافع اقتصادی به همراه دارد، بلکه در تقویت روابط دیپلماتیک و سیاسی ایران با کشورهای منطقه‌ای مانند ترکمنستان، آذربایجان، ترکیه و عراق نیز مؤثر است. این تعاملات اقتصادی می‌تواند به بهبود روابط سیاسی و تقویت جایگاه ایران در منطقه منجر شود.

در مجموع، با توجه به پتانسیل بالا و زیرساخت‌های موجود، ایران می‌تواند نقش کلیدی در ترانزیت و سوپ گاز ترکمنستان به بازارهای منطقه‌ای ایفا کند، اما برای تحقق این ظرفیت نیاز به حل مشکلات مالی و رفع تحریم‌ها دارد.

### پتانسیل ایران برای سوپ، ترانزیت و تجارت گاز ترکمنستان به بازارهای منطقه‌ای

ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی و زیرساخت‌های موجود، پتانسیل بالایی برای ایفای نقش در سوپ، ترانزیت و تجارت گاز ترکمنستان به بازارهای منطقه‌ای دارد. این پتانسیل از چند جنبه قابل بررسی است:

#### ۱. موقعیت جغرافیایی استراتژیک

ایران به عنوان پلی بین ترکمنستان و بازارهای منطقه‌ای مانند ترکیه، عراق، آذربایجان و حتی کشورهای اروپایی، نقش مهمی می‌تواند ایفا کند. ایران از شمال با ترکمنستان و از غرب با ترکیه و عراق هم‌مرز است و دارای خطوط لوله گاز به این کشورها می‌باشد. این موقعیت، ایران را به یک نقطه ترانزیتی طبیعی برای انتقال گاز از ترکمنستان به این کشورها و سایر بازارهای جهانی تبدیل کرده است.

#### ۲. زیرساخت‌های قوی گاز

ایران یکی از بزرگترین تولیدکنندگان گاز در جهان است و شبکه گسترده‌ای از خطوط لوله داخلی و خارجی دارد. این کشور دارای خطوط لوله‌ای مانند خط لوله کورپچ-کردکوی برای سوپ گاز ترکمنستان به مناطق شمالی ایران و خط لوله سرخس-نکا برای ترانزیت گاز به آذربایجان است. با بهره‌برداری از این زیرساخت‌ها، ایران می‌تواند به عنوان یک واسطه انتقال (ترانزیتور) کارآمد عمل کند و حجم زیادی از گاز ترکمنستان را به دیگر کشورها منتقل کند.

#### ۳. سوپ و ترانزیت گاز به آذربایجان، ترکیه و عراق

ایران از سال ۲۰۲۱ وارد توافقی سه‌جانبه با ترکمنستان و آذربایجان شد که براساس آن سالانه ۱/۵ تا ۲ میلیارد متر مکعب گاز از ترکمنستان به آذربایجان از طریق ایران منتقل می‌شود. علاوه بر این، ایران با ترکیه نیز توافق‌نامه‌هایی در زمینه صادرات و ترانزیت گاز دارد و این کشور می‌تواند مسیر انتقال گاز ترکمنستان





## چالش‌ها و محدودیت‌های تجارت گاز ایران با ترکمنستان

تجارت گاز بین ایران و ترکمنستان با چالش‌ها و محدودیت‌های متعددی مواجه است که می‌تواند تأثیرات منفی بر این همکاری داشته باشد. در زیر به برخی از این چالش‌ها اشاره می‌شود.

### ۱. بدهی‌های مالی

یکی از بزرگ‌ترین چالش‌ها، بدهی‌های معوق ایران به ترکمنستان است. ایران به دلیل مشکلات اقتصادی و تحریم‌ها نتوانسته به موقع هزینه‌های گاز وارداتی خود را پرداخت کند. این مسئله باعث توقف صادرات گاز ترکمنستان به ایران در سال ۲۰۱۷ شد و اعتماد میان دو کشور را تحت تأثیر قرار داد.

### ۲. تحریم‌های بین‌المللی

تحریم‌های اقتصادی و مالی علیه ایران، همکاری‌های تجاری را به شدت محدود کرده است. این تحریم‌ها مانع از جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و دسترسی به فناوری‌های جدید برای بهبود زیرساخت‌های گاز و ترانزیت آن شده است.

### ۳. مشکلات سیاسی و دیپلماتیک

تنش‌های سیاسی بین ایران و ترکمنستان می‌تواند بر تجارت گاز تأثیر منفی بگذارد. در گذشته، مسائل سیاسی و نارضایتی‌های دیپلماتیک باعث ایجاد موانع در همکاری‌های اقتصادی شده‌اند. اختلاف نظرها در زمینه مرزها و منابع آب نیز ممکن است به روابط تجاری آسیب بزند.

### ۴. رقابت با دیگر منابع گاز

با افزایش تولید گاز در کشورهای دیگر، به ویژه در منطقه قفقاز و همچنین افزایش توانایی ترکیه و آذربایجان در تأمین گاز و نیز گاز قفل شده روسیه در نتیجه توقف صادرات آن به بازار اروپا، رقابت برای بازارهای منطقه‌ای افزایش یافته است. این مسئله

## فرصت‌های تجارت گاز ایران با ترکمنستان

تجارت گاز بین ایران و ترکمنستان می‌تواند فرصتی بزرگ برای هر دو کشور فراهم آورد. در زیر به برخی از این فرصت‌ها اشاره می‌شود.

### ۱. دسترسی به بازارهای جدید

ایران می‌تواند به عنوان یک پل ترانزیتی برای گاز ترکمنستان عمل کند و از این طریق گاز این کشور را به بازارهای جدیدی مانند ترکیه، آذربایجان و حتی اروپا منتقل کند. با توجه به تقاضای بالا برای انرژی در این بازارها، این فرصت می‌تواند به افزایش صادرات گاز و درآمدهای ایران منجر شود.

### ۲. تقویت همکاری‌های منطقه‌ای

تجارت گاز می‌تواند به بهبود روابط دیپلماتیک و اقتصادی بین ایران و ترکمنستان و همچنین سایر کشورها کمک کند. این همکاری‌ها می‌توانند به ایجاد یک پلتفرم مشترک برای توسعه پروژه‌های انرژی منطقه‌ای منجر شوند.

### ۳. افزایش درآمدهای ارزی

با افزایش حجم تجارت گاز، ایران و ترکمنستان می‌توانند به درآمدهای بیشتری دست یابند. این درآمد می‌تواند به تقویت زیرساخت‌ها و بهبود کیفیت زندگی در هر دو کشور کمک کند. همچنین هر دو کشور می‌توانند با همکاری در پروژه‌های بزرگ انرژی، از جمله ساخت خطوط لوله و تأسیسات ذخیره‌سازی، به مزایای اقتصادی بیشتری دست یابند. این همکاری‌ها می‌تواند به توسعه فناوری و بهبود خدمات انرژی منجر شود.



تأمین نیازهای انرژی کشورهای همسایه، به ویژه در قفقاز و ترکیه، می‌تواند به افزایش حجم تجارت کمک کند. این امر می‌تواند منجر به ایجاد فرصت‌های جدید در صادرات گاز شود.

### ۵. مدیریت بهتر منابع مالی

توسعه برنامه‌های مالی و اقتصادی برای بهبود وضعیت مالی و کاهش بدهی‌ها، به ویژه بدهی‌های ایران به ترکمنستان، می‌تواند به تسهیل تجارت گاز کمک کند. این امر می‌تواند شامل مذاکرات برای بازپرداخت بدهی‌ها و ایجاد سازوکارهای مالی مناسب باشد.

### جمع بندی و اظهار نظر کارشناسی

عدم تمایل و تعامل ترکمنستان در همکاری سوآپ و ترانزیتی با ایران از بعضی جهات حائز اهمیت است و باید در تصمیم‌گیری‌ها مدنظر قرار گیرد. ترکمنستان به عنوان یک کشور مستقل در آسیای مرکزی، تمایل دارد که در روابط خود با کشورهای همسایه به صورت مستقل عمل کند و از این رو ممکن است به دلیل رقابت‌های سیاسی و اقتصادی با ایران، تمایل کمتری برای همکاری نشان دهد و همچنین از سوی دیگر وابستگی به چین و روسیه نیز تا حدی تمایل به همکاری با ایران را کاهش داده است. دولت ترکمنستان به دلیل سیاست‌های سخت‌گیرانه داخلی، به خصوص در زمینه کنترل رسانه‌ها و آزادی‌های اجتماعی از داخل کشور نیز تحت فشار می‌باشد.

نگاه به تاریخچه روابط تاریخی و اقتصادی بین این دو کشور ایران و ترکمنستان نشان می‌دهد که عدم اعتماد ترکمنستان به ایران و نگرانی در خصوص امنیت و تعهدات مالی از جمله مهمترین علل عدم تعامل و تمایل ترکمنستان در همکاری گازی با ایران می‌باشد که منجر به کاهش همکاری در بین این دو کشور شده است. از سوی دیگر عدم وجود زیرساخت‌های مناسب در تسهیل ترانزیت و سوآپ می‌تواند دلیلی بر این ادعا باشد. از این رو حل اختلافات بین ایران و ترکمنستان در زمینه گاز نیازمند رویکردهای دیپلماتیک، حقوقی

ممکن است باعث کاهش تقاضا برای گاز ایران شود و روابط تجاری را تحت فشار قرار دهد.

### ۵. قیمت‌گذاری و قراردادها

مشکلات مربوط به قیمت‌گذاری و تنظیم قراردادهای تجاری می‌تواند به اختلافات بین دو کشور منجر شود. هرگونه ناهماهنگی در قیمت‌های جهانی گاز نیز می‌تواند بر تعهدات قراردادی تأثیر بگذارد.

### پیشنهادات جهت توسعه تجارت گاز ایران و ترکمنستان

برای توسعه تجارت گاز بین ایران و ترکمنستان، پیشنهادات زیر می‌تواند مؤثر باشد.

### ۱. توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی

سرمایه‌گذاری در بهبود و توسعه زیرساخت‌های گاز، از جمله خطوط لوله و تأسیسات ذخیره‌سازی، می‌تواند کارایی ترانزیت گاز را افزایش دهد. همکاری در پروژه‌های مشترک به جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی و فناوری‌های نوین کمک خواهد کرد.

### ۲. تنظیم قراردادهای شفاف و پایدار

ایجاد قراردادهای تجاری شفاف و پایدار با شرایط مشخص می‌تواند به اعتمادسازی میان دو کشور کمک کند. این قراردادها باید شامل جزئیات مربوط به قیمت‌گذاری، حجم و شرایط پرداخت باشد تا ریسک‌های مالی کاهش یابد.

### ۳. افزایش همکاری‌های دیپلماتیک

تحکیم روابط دیپلماتیک بین ایران و ترکمنستان می‌تواند به کاهش تنش‌ها و بهبود فضای کسب و کار کمک کند. برگزاری نشست‌های منظم و مذاکرات دو جانبه می‌تواند فرصت‌های جدیدی برای همکاری فراهم آورد.

### ۴. توسعه بازارهای مشترک

تلاش برای ایجاد بازارهای مشترک و همکاری در زمینه

مانند تجارت کالاها و خدمات و حتی تعریف پروژه‌های مشترک می‌تواند به ایجاد وابستگی متقابل بیشتر بین ایران و ترکمنستان منجر شود. این وابستگی می‌تواند انگیزه‌ای برای حل اختلافات و ادامه همکاری‌های سازنده ایجاد کند. همچنین سرمایه‌گذاری مشترک در پروژه‌های زیرساختی مانند خطوط لوله جدید، تأسیسات ذخیره‌سازی و توسعه شبکه‌های توزیع گاز نیز می‌تواند به کاهش تنش‌ها و ایجاد منافع مشترک کمک نماید.

- همکاری در نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای می‌تواند به تقویت روابط دوجانبه کمک کند و زمینه را برای حل اختلافات از طریق گسترش آن فراهم کند. همچنین برگزاری دیدارهای دوجانبه بین سران دو کشور نیز می‌تواند موجب ایجاد تعهدات سیاسی و تسریع در رفع اختلافات و زمینه ساز ایجاد اعتماد بین دو کشور گردد.

و فنی است که بر اساس تجربه‌های گذشته و اصول همکاری‌های بین‌المللی قابل پیاده‌سازی است. از این رو رویکردها و روش‌هایی برای حل این اختلافات مدنظر است:

- دیپلماسی دو جانبه و مذاکرات مستقیم منجر به اعتمادسازی و توسعه روابط دیپلماتیک خواهد شد.
- تشکیل کمیسیون‌های مشترک فنی و حقوقی و نشست‌های دوره‌ای در جهت بررسی پیشرفت پروژها از هر دو طرف منجر به تحلیل و ارزیابی دقیق مسائل و ارائه راه‌حل‌های عملی و منصفانه از سوی هر دو کشور خواهد شد.
- بازنگری و انعطاف در مفاد قراردادها و همچنین بازنگری و تنظیم دقیق و صحیح بندهای مربوط به قیمت‌گذاری، حجم گاز، زمان تحویل و سایر جنبه‌های مهم با توجه به شرایط اقتصادی و سیاسی روز منجر به حل و فصل اختلاف و اعتمادسازی دوباره بین دو کشور خواهد شد.
- توسعه همکاری‌های اقتصادی فراتر از حوزه گاز،





۴

## مقایسه سبد انرژی چین ۲۰۲۳ تا ۲۰۳۰

۴

حسین یادگاری

### ۲. تحلیل و ارزیابی

### ۱. بیان رویداد

سوخت‌های فسیلی در ساختارهای تامین انرژی بسیاری از کشورها رایج است اما چین به شدت به زغال‌سنگ وابسته است. علیرغم رشد چشمگیر انرژی‌های تجدیدپذیر از سال ۲۰۰۰، سوخت‌های فسیلی همچنان ۸۲ درصد از ترکیب انرژی اولیه چین را در سال ۲۰۲۳ تشکیل می‌دهند که زغال سنگ ۵۴ درصد، نفت ۱۹ درصد و گاز طبیعی ۹ درصد را به خود اختصاص داده است (جدول شماره ۱). با وجود روند سریع برق رسانی، اکثر برآوردها حاکی از آن است که چین برای دو دهه آینده بزرگترین کشور واردکننده نفت جهان و واردکننده قابل توجه گاز باقی خواهد ماند، اگرچه حجم واردات بسته به سناریو به میزان قابل توجهی متفاوت است. امروزه نفت و گاز ۲۸ درصد از ترکیب انرژی اولیه چین را تشکیل می‌دهند. علیرغم وابستگی زیاد به واردات، عمدتاً به نفت، چین در حال حاضر دارای ذخایر بزرگ نفتی است که به

امنیت انرژی همچنان یک اولویت اساسی دولت چین است. چهاردهمین برنامه پنج ساله از زغال سنگ به عنوان "پشتوانه امنیت عرضه" نام می‌برد که منعکس کننده رویکردی عملگرایانه برای حفظ ثبات انرژی در چین گذار به منابع انرژی پاک‌تر است. فشار چین برای اتکا به خود یکی دیگر از محرک‌های مهم دستور کار انرژی است. این کشور گام‌های مهمی در ایجاد قابلیت‌های داخلی در صنایع فناوری پاک برداشته است که با سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت در تحقیق و توسعه پشتیبانی می‌شود. این تلاش‌ها چین را به خط مقدم فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر، به ویژه در تولید انرژی خورشیدی و بادی سوق داده است. در این گزارش ترکیب سبد انرژی این کشور و چشم‌انداز آن تا سال ۲۰۳۰ مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱: ترکیب سبد انرژی مصرفی چین در سال ۲۰۲۳

سهم (درصد)	حامل انرژی
۱۹	نفت
۹	گاز طبیعی
۵۴	زغال سنگ
۲	هسته ای
۹	تجدید پذیر
۷	برق آبی

منبع: بی پی ۲۰۲۴





انتظار می‌رود سهم نفت در مصرف انرژی اولیه از حدود ۱۹ درصد در سال ۲۰۲۳ به حدود ۱۵ درصد یا کمتر تا سال ۲۰۳۰ کاهش یابد. این تغییر به دلیل ترکیبی از افزایش بهره‌وری انرژی، افزایش خودروهای برقی و انتقال گسترده‌تر به سمت منابع انرژی تجدید پذیر است. به طور خلاصه، در حالی که زغال‌سنگ همچنان نقش محوری در چشم انداز انرژی چین در سال ۲۰۳۰ ایفا خواهد کرد، این کشور همچنین گام‌هایی را در جهت افزایش سهم گاز طبیعی و منابع انرژی تجدیدپذیر برداشته است.

براساس گزارش اس‌اند پی گلوبال، نفت و گاز در میان‌مدت و بلندمدت منابع انرژی اصلی چین باقی خواهند ماند. سهم نفت و گاز در ترکیب انرژی اولیه چین در سال ۲۰۴۰ در حدود ۲۵ درصد خواهد بود (نفت حدود ۱۳ تا ۱۴ درصد و گاز طبیعی حدود ۱۱ تا ۱۲ درصد) که اندکی کمتر از ۲۸ درصد فعلی است. با این حال، تقاضای نفت چین تا قبل از سال ۲۰۳۰ به اوج خواهد رسید. زیرا تقاضای سوخت حمل و نقل جاده‌ای به اوج می‌رسد. سهم حمل و نقل جاده‌ای در تقاضای نفت پس از اوج به شدت کاهش خواهد یافت.

در چین نرخ رشد مصرف انرژی غیرفسیلی بسیار بالاتر از انرژی فسیلی است و سهم آن در سال ۲۰۲۳ به ۱۸ درصد از کل ترکیب انرژی رسید که نسبت به سال قبل از آن ۰٫۸ درصد افزایش داشته است. انتظار می‌رود افزایش عرضه انرژی غیرفسیلی قبل از سال ۲۰۳۰، ۸۰ درصد رشد تقاضای انرژی در چین را برآورده کند و پس از سال ۲۰۳۰ به تدریج جایگزین انرژی فسیلی شود. توسعه شتابان انرژی‌های نو در چین، سهم انرژی غیرفسیلی را در ترکیب انرژی افزایش می‌دهد. بر اساس گزارش CERA، چین تمرکز خود را از کنترل مصرف انرژی به کنترل انتشار کربن تغییر می‌دهد، تغییری از کنترل فرآیند به مدیریت نتیجه‌محور که صنایع را مجبور می‌کند از فناوری‌های سبز در گذار انرژی استفاده کنند. این کشور در حال تثبیت خود به عنوان یک رهبر انرژی سبز با ساخت بی‌نظیر از انرژی‌های تجدیدپذیر و صادرات فناوری‌های تجدیدپذیر

کاهش اثرات اقتصادی هرگونه کمبود عرضه کوتاه مدت کمک می‌کند.

چین در سال ۲۰۲۳ تقریباً دو برابر بیشتر از هر سال دیگری، ظرفیت انرژی خورشیدی و بادی اضافه کرد. با این حال، در سال ۲۰۲۳ در حدود ۶۵ درصد از برق خود به سوخت‌های فسیلی متکی بود و این کشور را به بزرگترین تولیدکننده گازهای گلخانه‌ای در جهان تبدیل کرد. در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴، مجموع ظرفیت خورشیدی و بادی به ۷۵۸ گیگاوات رسید. انرژی بادی و خورشیدی در حال حاضر ۳۷ درصد از کل ظرفیت برق این کشور را تشکیل می‌دهند که نسبت به سال ۲۰۲۲ افزایش ۸ درصدی را نشان می‌دهد و انتظار می‌رود که در سال ۲۰۲۴ از ظرفیت زغال‌سنگ که ۳۹ درصد از کل ظرفیت فعلی است، پیشی بگیرد. آخرین برنامه‌ها حاکی از آن است که چین در مسیر دو برابر کردن ظرفیت بادی و خورشیدی خود تا سال ۲۰۳۰ و رسیدن به سهم تخمینی ۳۰ درصدی قرار دارد. بین مارس ۲۰۲۳ و مارس ۲۰۲۴، چین بیش از مجموع سایر نقاط جهان در سال قبل و بیش از مجموع سایر نقاط جهان در سال ۲۰۲۳ نیروگاه خورشیدی نصب کرد. با نگاهی به آینده، اگر همه پروژه‌های خورشیدی و بادی پیشنهادی به موقع به بهره‌برداری برسند، چین به راحتی می‌تواند به ۱۲۰۰ گیگاوات ظرفیت نصب شده بادی و خورشیدی تا پایان سال ۲۰۲۴ برسد، یعنی شش سال زودتر از وعده‌ای که توسط رئیس‌جمهور شی‌جین‌پینگ داده شد.

پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰، ترکیب انرژی چین دستخوش تغییرات قابل توجهی شود زیرا این کشور تلاش می‌کند رشد اقتصادی خود را با تعهدات اقلیمی متعادل کند. انتظار می‌رود زغال‌سنگ بخش قابل توجهی از ترکیب انرژی چین باقی بماند و تا سال ۲۰۳۰ حدود ۴۴ درصد از کل مصرف انرژی را به خود اختصاص دهد. سهم گاز طبیعی در ترکیب انرژی این کشور تا سال ۲۰۳۰ به حدود ۱۲ درصد افزایش خواهد یافت. هم‌چنین پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ سهم نفت در ترکیب انرژی اولیه چین به میزان قابل توجهی کاهش یابد. بر اساس تحلیل‌های مختلف،



- پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ زغال سنگ حدود ۴۴ درصد از کل مصرف انرژی را به خود اختصاص دهد و سهم نفت و گاز به حدود ۲۷ درصد برسد.
- توسعه شتابان انرژی‌های نو در چین، سهم انرژی غیرفسیلی را در ترکیب انرژی افزایش می‌دهد

است. استقلال انرژی یک انگیزه کلیدی برای سیاست انرژی چین است اما تنها تا حدی محقق خواهد شد.

### ۳. جمع بندی

- امروزه نفت و گاز ۲۸ درصد از ترکیب انرژی اولیه چین را تشکیل می‌دهند
- سوخت‌های فسیلی همچنان ۸۲ درصد از ترکیب انرژی اولیه چین را در سال ۲۰۲۳ تشکیل می‌دهند.
- سهم انرژی‌های غیرفسیلی در سال ۲۰۲۳ به ۱۸ درصد از کل سبد انرژی رسید که نسبت به سال قبل از آن ۰٫۸ درصد افزایش داشته است.
- بین مارس ۲۰۲۳ و مارس ۲۰۲۴ چین بیش از مجموع سه سال قبل و بیش از مجموع سایر نقاط جهان در سال ۲۰۲۳ نیروگاه خورشیدی نصب کرد.
- نفت و گاز در میان مدت و بلندمدت منابع انرژی اصلی چین باقی خواهند ماند.



## پایش اندیشکده‌های جهانی حوزه انرژی (ژانویه ۲۰۲۵)

### شماره ۵

موجود و FID می‌شود. به نظر می‌رسد این امر به این دلیل است که سطح بسیار بالاتر صادرات LNG ایالات متحده نه تنها تولید گاز در سایر کشورها را تغییر می‌دهد، بلکه منجر به افزایش تقاضای گاز می‌شود که به احتمال زیاد افزایش گازهای گلخانه‌ای را در پی خواهد داشت.

نتیجه‌گیری، مبنی بر اینکه صادرات بسیار بالاتر LNG ایالات متحده منجر به افزایش قیمت‌های Henry Hub خواهد شد، به نظر منطقی می‌رسد. اما مشکل بیشتر به میزان افزایش مربوط می‌شود، که به نوبه خود به سناریوی صادرات نامحدود LNG ایالات متحده در سیاست‌های تعریف‌شده مربوط است، و سطوح بالا و غیرقابل تصویری از صادرات LNG ایالات متحده را در بر می‌گیرد.

### «Dunkelflaute: عامل نوسانات تقاضای گاز در اروپا»

#### Dunkelflaute: Driving Europe Gas Demand Volatilis

[www.oxfordenergy.org](http://www.oxfordenergy.org)

Dunkelflaute یک اصطلاح آلمانی است که در صنعت انرژی برای توصیف شرایط جوی که در آن نور خورشید و سرعت باد کاهش می‌یابد و به همین دلیل توانایی تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر به حداقل می‌رسد، استفاده می‌شود. با رشد سهم تولید انرژی تجدیدپذیر در تولید برق اروپایی، تأثیر این دوره‌ها باعث افزایش نوسانات تقاضای گاز و تأثیرگذاری بر قیمت‌ها می‌شود (خصوصاً در زمان‌هایی که بازار گاز در حالت تنش است) چرا که نیروگاه‌های گازی برای پر کردن شکاف نوسانات تولید انرژی تجدیدپذیر مورد استفاده قرار می‌گیرند، اگرچه تقاضای کل گاز در بخش برق با رشد

موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، بصورت هفتگی به رصد گزارشات ۶۰ اندیشکده برتر حوزه انرژی و گزارشات سازمان‌هایی نظیر آژانس بین‌المللی انرژی، اداره اطلاعات انرژی ایالات متحده و ... جهت اطلاع از آخرین مطالعات و پژوهش‌ها و استفاده از این مطالعات، می‌پردازد. این گزارش به ارائه خلاصه‌ای از مهم‌ترین گزارشات مهم استخراج شده در ماه گذشته پرداخته است.

### «صادرات (LNG) ایالات متحده: سناریوهای غیرقابل باور و فرضیات نادرست»

#### DOE Report on US LNG Exports: Implausible Scenarios and Flawed Assumptions

[www.oxfordenergy.org](http://www.oxfordenergy.org)

در اواسط دسامبر ۲۰۲۴، وزارت انرژی ایالات متحده (DOE) گزارش خود را در مورد ارزیابی وضعیت اقتصادی و زیست‌محیطی صادرات LNG ایالات متحده منتشر کرد. این گزارش شامل یک خلاصه و چهار پیوست، مقدار زیادی داده، و تعدادی نتیجه‌گیری کلیدی است. در این گزارش بر دو جنبه و نتیجه‌گیری تمرکز شده است:

۱. در مقایسه با سناریویی که فرض شده تنها کارخانه‌های موجود ایالات متحده و آنهایی که FID گرفته‌اند، فعالیت کنند، سناریوی سیاست‌های تعریف‌شده با صادرات نامحدود LNG ایالات متحده، منجر به افزایش قیمت هِنری‌هاب به میزان حدود ۳۱ درصد در سال ۲۰۵۰ می‌شود.

۲. سناریوی سیاست‌های تعریف‌شده با صادرات نامحدود LNG ایالات متحده منجر به افزایش انتشار گازهای گلخانه‌ای نسبت به سناریوی کارخانه‌های



جهانی گاز در سال ۲۰۲۴ به میزان ۲٫۸ درصد یا ۱۱۵ میلیارد متر مکعب افزایش یافت که بسیار بالاتر از نرخ رشد متوسط ۲ درصدی بین سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۲۰ است. همزمان، رشد کمتر از متوسط تولید گاز طبیعی مایع شده (LNG) باعث محدود شدن عرضه شد و رویدادهای شدید آب و هوایی نیز فشارهای بیشتری به بازار وارد کردند. این گزارش پیش‌بینی می‌کند که پویایی‌های مشابهی در سال ۲۰۲۵ ادامه خواهد داشت تا زمانی که ظرفیت صادرات جدید LNG، به رهبری ایالات متحده و قطر، در نیمه دوم این دهه به بهره‌برداری برسد.

### « توسعه صنعت LNG: چالش‌های پیش رو »

#### The LNG Industry Begins Massive Expansion - Challenges Ahead

<https://eneken.ieej.or.jp>

صنعت جهانی LNG دارای پروژه‌های تولیدی به حجم ۱۷۰-۱۸۰ میلیون تن در سال است که تصمیم نهایی برای سرمایه‌گذاری (FID) را اتخاذ کرده‌اند. انتظار می‌رود که آغاز این پروژه‌ها از سال ۲۰۲۵ به بعد، یک مرحله گسترش قابل توجه برای بازار LNG ایجاد کند. اندازه صنعت جهانی LNG از سال ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰ دو برابر شد، سپس دوباره از ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ دو برابر شد و یک بار دیگر از ۲۰۱۰ تا حالا دو برابر شده است. پیش‌بینی می‌شود که این صنعت همچنان سریع‌تر از دیگر منابع انرژی سنتی رشد کند. این مقاله یک مرور کلی از چالش‌های این مرحله رشد، بر اساس وضعیت بازار LNG در اوایل سال ۲۰۲۵، ارائه می‌دهد.

همچنین در پایان این گزارش اشاره شده است که با توجه به اینکه تقاضا برای LNG با فعالیت‌های بازاریابی مرتبط با پیشرفت پروژه‌های تولید LNG تحریک خواهد شد، تمایل بازارهای حساس به قیمت مانند بازارهای نوظهور به خرید LNG افزایش خواهد یافت، همانطور که در سال ۲۰۲۴ مشاهده شد. ترکیب تحریک تقاضا در پاسخ به ظرفیت عرضه پیش‌بینی‌شده و تاخیرهای گاه‌به‌گاه در تکمیل پروژه‌های تولید LNG همچنان مانع

استفاده از منابع تجدیدپذیر همچنان کاهش می‌یابد. این تحلیل انرژی به بررسی تأثیر دو دوره اخیر Dunkelflaute در ژانویه و نوامبر ۲۰۲۴ بر تقاضای گاز در اروپا (UK + EU۲۷) و نیاز به تأمین انعطاف‌پذیرتر پرداخته است. بخش دوم پس از مقدمه، روندهای تقاضای گاز در سال ۲۰۲۴ را با تمرکز بر بخش برق ارائه می‌دهد. بخش‌های بعدی جزئیات بیشتری را در مورد ترکیب تولید انرژی از باد و گاز و تأثیر آن بر نوسانات تقاضای گاز ارائه می‌دهند. در این دوره‌ها تأمین گاز نیز در اینجا بررسی می‌شود، با تأکید بر انعطاف‌پذیری محدود واردات گاز از خط لوله‌ها و تولید داخلی و نقش کلیدی ذخیره‌سازی و ارسال LNG. بخش نهایی برخی از نتایج را بیان می‌کند.

« تعادل بازار جهانی گاز در سال ۲۰۲۵ همچنان شکننده خواهد بود، زیرا تقاضای رو به رشد با عرضه محدود مواجه است. »

#### Global gas balance set to remain fragile in 2025 as growing demand meets tight supply

<https://www.iea.org>

انتظار می‌رود بازارهای جهانی گاز طبیعی در سال ۲۰۲۵ همچنان تحت فشار باقی بمانند، زیرا تقاضا همچنان در حال افزایش است و عرضه با سرعتی کمتر از پیش از همه‌گیری و بحران انرژی گسترش می‌یابد. این موضوع بر اساس آخرین گزارش سه‌ماهه بازار گاز آژانس بین‌المللی انرژی (IEA)، مطرح شده است.

این گزارش که بررسی کاملی از تحولات بازار در سال ۲۰۲۴ و چشم‌اندازی برای سال ۲۰۲۵ ارائه می‌دهد، نشان می‌دهد که بازارها پس از شوک عرضه ناشی از حمله تمام‌عیار روسیه به اوکراین در فوریه ۲۰۲۲، در سال گذشته به تدریج به تعادل نزدیک شدند. با این حال، توازن جهانی گاز همچنان شکننده باقی مانده است و بر نیاز به همکاری بین‌المللی بیشتر برای تقویت امنیت عرضه گاز تأکید دارد. با توجه به رشد سریع بازارهای آسیایی، تقاضای





## « بخش انرژی سوریه و تأثیر آن بر ثبات و تحولات منطقه‌ای »

### Syria's energy sector and its impact on stability and regional developments

<https://www.atlanticcouncil.org>

سوریه پتانسیل قابل توجهی برای افزایش تولید نفت و گاز طبیعی خود دارد، که می‌تواند منبعی برای تأمین انرژی و درآمد دولت باشد و برای ثبات و بازسازی این کشور حیاتی است. سوریه در دهه‌های پیش از جنگ داخلی یک صادرکننده نفت بود و تولید گاز طبیعی آن نیز در آستانه جنگ داخلی افزایش یافت.

بیشتر میدین نفت و گاز سوریه در شرق این کشور واقع شده‌اند، مناطقی که در حال حاضر عمدتاً تحت کنترل نیروهای مدافع خلق کرد (YPG) هستند و نیروهای آمریکایی نیز در این مناطق مستقرند. YPG شاخه‌ای از حزب کارگران کردستان (PKK) است که به عنوان سازمانی تروریستی شناخته شده اما در عین حال یکی از شرکای ایالات متحده در مبارزه با داعش بوده است. کنترل بر این میدین نفت و گاز در درگیری‌های در حال توسعه میان دولت مرکزی جدید و YPG نقش دارد و احتمالاً به‌عنوان مسئله‌ای مورد اختلاف بین واشنگتن و آنکارا مطرح خواهد شد.

### به طور خلاصه، این مقاله اقدامات زیر را توصیه می‌کند:

- ایالات متحده باید از فرآیندی حمایت کند که منجر به بازگشت کنترل میدین نفت و گاز سوریه به دولت مرکزی شود.
- تأمین مالی پروژه‌های سوخت فسیلی در سوریه از سوی بانک جهانی و بانک‌های عمومی منطقه‌ای آزاد شود.
- تحریم‌های غربی علیه سوریه لغو شود یا معافیت‌هایی برای سرمایه‌گذاری و تجارت با این کشور صادر شود.
- واشنگتن باید با آنکارا همکاری کند تا سوریه را در

از بروز "عرضه بیش از حد" در آینده خواهد شد.

## « چگونه تحریم‌های جدید آمریکا بر بخش انرژی روسیه تأثیر خواهند گذاشت؟ »

### Q&A: How Will New US Sanctions Affect Russia's Energy Sector?

<https://www.energypolicy.columbia.edu>

تحریم‌های جدید و گسترده‌ای که در تاریخ ۱۰ ژانویه توسط دولت بایدن علیه بخش انرژی روسیه اعمال شد، نشان‌دهنده یک تغییر استراتژیک مهم است. از زمان شروع تهاجم تمام‌عیار روسیه به اوکراین، دولت بایدن تلاش کرده دو هدف متضاد را توازن دهد: اعمال حداکثر فشار اقتصادی بر روسیه و هم‌زمان به حداقل رساندن اختلالات در بازارهای جهانی انرژی. به همین دلیل، جو بایدن قبلاً از تحریم‌هایی که می‌توانست تأثیر قابل توجهی بر عرضه نفت و گاز جهانی بگذارد، خودداری کرد، زیرا از پیامدهای آن بر قیمت‌های انرژی و تورم نگران بود. اما با تأمین مناسب بازارهای انرژی و کنترل تورم، بایدن به رویکردی تهاجمی‌تر روی آورد که می‌تواند به‌طور قابل توجهی صادرات انرژی روسیه را کاهش دهد.

در این گزارش اشاره شده است که در کوتاه‌مدت (۲-۱ ماه)، تحریم‌ها می‌توانند صادرات نفت روسیه را بین ۰٫۵ تا ۱ میلیون بشکه در روز کاهش دهند و تخفیف‌های نفت اورال نسبت به نفت برنت (نفت دریای شمال) را، همانطور که در ابتدای سال ۲۰۲۳ پس از اعمال سقف قیمت رخ داد، به میزان ۲۰ دلار به ازای هر بشکه افزایش دهند (از ۱۲ دلار در دسامبر ۲۰۲۴ به ۳۵ دلار در هر بشکه)؛ به شرط اینکه دولت ترامپ فشارها را حفظ کند. با این حال، حجم صادرات نفت روسیه ممکن است بخش عمده‌ای از خسارات خود را تا سه‌ماهه دوم سال بازیابی کند و تخفیف‌ها به تدریج تثبیت خواهند شد.

این گزارش به بررسی این تحریم‌های جدید و تأثیر احتمالی آن‌ها بر بازارهای جهانی انرژی می‌پردازد.



انرژی که شامل نفت و گاز، همچنین منابع تجدیدپذیر و انرژی هسته‌ای است.

تجارت منطقه‌ای برق و گاز طبیعی ادغام کند.

### «تزانزیت گاز روسیه از اوکراین و شرایط ادامه یافتن آن پس از سال ۲۰۲۴»

### «ایالات متحده نباید صادرات LNG را سیاسی کند.»

Transit of Russian gas across Ukraine: conditions for post2024- continuation

The U.S. Should Not Politicize LNG Exports

[www.oxfordenergy.org](http://www.oxfordenergy.org)

<https://foreignpolicy.com>

مطالعات زیادی تا به امروز منتشر شده‌اند که به بررسی «مسئله انتقال گاز روسیه از اوکراین پس از ۲۰۲۴» پرداخته و احتمال ادامه انتقال، ارزیابی تأثیر توقف احتمالی، بررسی دسترسی به تأمین‌کنندگان جایگزین و ارائه پیشنهادات مختلف سیاستی را تحلیل کرده‌اند. با این حال، تعداد کمی از این مطالعات - و احتمالاً هیچکدام - تحلیل کرده‌اند که اتحادیه اروپا، به ویژه کشورهای عضو آن که بیشتر از توقف انتقال آسیب خواهند دید، مانند اسلواکی و اتریش، چه انگیزه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدتی دارند تا اقدام به پیدا کردن توافقی که امکان ادامه انتقال را فراهم کند، نمایند. همچنین، مطالعات کمتری به بررسی شرایطی پرداخته‌اند که در آن یک چنین توافقی از نظر سیاسی امکان‌پذیر باشد، از جمله احتمال آن که این توافق بخشی از فرآیند مذاکراتی برای حل و فصل منازعه نظامی جاری باشد.

در نخستین روز از سال ۲۰۲۵، درست چند روز پس از آنکه اوکراین نخستین محموله LNG خود را از ایالات متحده دریافت کرد، جریان گاز طبیعی روسیه به اروپا از طریق یک خط لوله که نیم قرن است فعالیت می‌کند، متوقف شد. این دو رویداد همزمان، نقش حیاتی گاز صادراتی آمریکایی را در امنیت انرژی اروپا برجسته کرد که در دسامبر گذشته به رکوردهای بی‌سابقه‌ای رسید. اگرچه تقریباً دو سوم از صادرات LNG در دسامبر به اروپا ارسال شد، رئیس‌جمهور جدید ایالات متحده، دونالد ترامپ، اروپا را تهدید کرد که اگر این قاره گاز طبیعی بیشتری از ایالات متحده خریداری نکند به اعمال تعرفه بر صادرات اروپا اقدام خواهد کرد. ترامپ بدین ترتیب در تضاد کامل با دولت بایدن قرار دارد، که تنها چند روز قبل هشدار داده بود که مجوزهای بیشتر صادرات گاز می‌تواند به اقتصاد ایالات متحده آسیب بزند و تغییرات اقلیمی را تشدید کند.

در این گزارش اشاره شده است که اگر دولت ترامپ بخواهد از صادرات LNG برای تقویت سلطه انرژی ایالات متحده استفاده کند، باید از سیاسی‌سازی صادرات انرژی خودداری کرده و تلاش‌ها برای کاهش اثرات کربنی تولید گاز ایالات متحده را تقویت کند، زیرا کشورهای بیشتری به ویژه در اروپا، به بررسی این تأثیرات می‌پردازند. علاوه بر این، در دوران فعلی که تقاضای داخلی برق رو به افزایش است، دولت ترامپ باید اطمینان حاصل کند که قیمت انرژی برای شرکت‌ها و خانوارهای آمریکایی پایین بماند - که یک عنصر کلیدی از مزیت رقابتی کشور است - با آسان‌تر کردن ساخت تاسیسات جدید، از طریق اصلاح مجوزها و حمایت از گسترش سریع ترکیب متنوع از منابع

#### هدف این مقاله پر کردن این خلاها است از طریق:

- برآورد تأثیر توقف انتقال گاز بر اتحادیه اروپا به طور کلی و کشورهای عضو که بیشتر از همه تحت تأثیر قرار خواهند گرفت.
- بررسی توافق‌نامه موجود و مواضع امضاکنندگان آن در خصوص تمديد یا عدم تمديد آن.
- تحلیل انگیزه‌ها (و موانع) برای یافتن یک توافق جایگزین که امکان ادامه انتقال را فراهم کند و بررسی انواع مختلف آن (به‌ویژه تحلیل احتمال تحویل گاز روسی به شرکت‌های اروپایی در مرز روسیه-اوکراین و



و تأکید کرده که اکنون آمادگی بیشتری نسبت به دوره اول دولت ترامپ برای مقابله با تحریم‌ها دارد. در حالی که تهران تمایل خود را برای ورود به مذاکرات جدید با واشنگتن اعلام کرده، همزمان در حال بررسی گزینه‌های مختلف برای افزایش هزینه‌های آنچه که سیاست تغییر رژیم و خفگی اقتصادی یک ملت ۹۰ میلیونی توسط آمریکا می‌داند، است. اقدامات متقابل ایران می‌تواند یک چرخه تنش‌آفرین را ایجاد کند، از جمله فعالیت‌های مرتبط با تسلیحات هسته‌ای، که می‌تواند زمان و منابع ایالات متحده را به انحراف بکشد. برای ارزیابی مسائل برجسته شده در بالا، این گزارش موارد زیر را ارائه خواهد داد:

**مروری بر رژیم تحریم‌ها:** بررسی تحریم‌هایی که در طول بیش از چهار دهه شکل گرفته‌اند.

**تحلیل الگوهای صادرات نفت ایران و فعالیت‌های ناوگان سایه:** نگاهی به چگونگی صادرات نفت ایران و روش‌های استفاده از شبکه‌های پنهان.

**بررسی ملاحظات اوپک+ و بازار نفت:** ارزیابی چالش‌ها و فرصت‌های موجود در بازار جهانی نفت در رابطه با تحریم‌های ایران.

**ارتباط عراق:** تحلیل نقشی که عراق می‌تواند در سیاست‌های منطقه‌ای و واکنش به تحریم‌های ایران ایفا کند.

**پاسخ‌های احتمالی ایران به فشارها و تعاملات آمریکا:** ارزیابی گزینه‌های احتمالی ایران در مقابل اقدامات و فشارهای آمریکا، شامل پاسخ‌های دیپلماتیک، اقتصادی و نظامی.

رزرو ظرفیت در سیستم انتقال اوکراین برای حمل گاز از طریق اوکراین).

● ترسیم شرایط حداقلی-سیاسی، قانونی/مقرراتی و تجاری- که باید برای ادامه انتقال پس از ۳۱ دسامبر ۲۰۲۴ فراهم شود.

## « فشار حداکثری دولت دوم دونالد ترامپ: گزینه‌های ایالات متحده و واکنش احتمالی ایران »

### Trump's Maximum Pressure 2.0: US Options and Iran's Likely Response

<https://www.bakerinstitute.org>

دونالد ترامپ در ژانویه ۲۰۲۵ به کاخ سفید بازگشت تا با مجموعه‌ای بسیار متفاوت از دینامیک‌های خاورمیانه و خلیج فارس نسبت به دوره اول دولتش که در سال ۲۰۲۰ به پایان رسید، روبرو شود. انتصابات در دولت دوم او نشان می‌دهد که مقامات به دنبال احیای سیاست "فشار حداکثری" علیه ایران هستند که در سال ۲۰۱۸ پس از خروج ایالات متحده از برنامه جامع اقدام مشترک (برجام)، که به عنوان توافق هسته‌ای ایران شناخته می‌شود، اعمال شد. این اقدامی بود که جو بایدن در طول دوره چهار ساله خود معکوس نکرد. احتمالاً تشدید تحریم‌های آمریکا علیه صادرات نفت ایران توسط دولت ترامپ با پذیرش اروپا مواجه خواهد شد اما در منطقه خلیج فارس کمتر استقبال خواهد شد. در این منطقه، نگرانی از واکنش ایران - از جمله احتمال حملات به کشتی‌رانی و دیگر اهداف مرتبط با قیمت‌گذاری انرژی - باعث تقویت روند نزدیکی منطقه‌ای شده است.

در سوی دیگر ماجرا، مازاد بزرگ عرضه جهانی نفت نشان می‌دهد که بازارهای نفت در موقعیت خوبی برای جذب هرگونه کاهش عرضه نفت ایران قرار دارند. توانایی ایران برای مقابله با تحریم‌ها نیز افزایش یافته است. ایران نشان داده است که به فشارهای ایالات متحده با "مقاومت حداکثری" پاسخ خواهد داد



آغاز اصلاحات در دوره‌های رشد اقتصادی احتمالا شانس دستیابی به نتایج موفق را افزایش خواهد داد؛ که این دوره‌ها احتمالا بین کشورهای صادرکننده نفت و واردکننده نفت هم متفاوت است.

نتایج این گزارش حاکی از آن است که سیاستگذاران در کشورهای در حال توسعه با دشواری‌های بیشتری در اصلاح موفق یارانه‌های انرژی مواجه هستند و پیشنهاد حمایت کشورهای توسعه یافته از کشورهای در حال توسعه را به عنوان گزینه ای برای افزایش شانس موفقیت مطرح کرده است.

### « آینده همکاری‌های اقلیمی میان ایالات متحده و هند »

#### The Future of Climate Cooperation between the United States and India

<https://www.orfonline.org>

ایالات متحده و هند به ترتیب دومین و سومین تولیدکننده بزرگ گازهای گلخانه‌ای هستند. همکاری بین این دو کشور برای دستیابی به گذار انرژی به منابع پاک‌تر و سبزتر انرژی حیاتی خواهد بود، اهدافی که نه تنها به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای کمک می‌کند، بلکه امنیت و دسترسی به انرژی، اشتغال داخلی و رقابت در فناوری‌های حیاتی و نوظهور را نیز تقویت می‌کند. هر دو کشور پیشرفت‌های چشمگیری داشته‌اند اما هنوز کارهای زیادی باید انجام شود. هند برای دستیابی به اهداف تعیین‌شده خود به افزایش پنج برابری ظرفیت انرژی تجدیدپذیر خود از ۲۰۰ گیگاوات (GW) تا سال ۲۰۳۰ نیاز خواهد داشت، در حالی که ایالات متحده نیز باید ظرفیت ۳۸۸ گیگاوات خود را در همان بازه زمانی سه برابر کند.

گزارشی به همین مناسبت در ژانویه ۲۰۲۵ انتشار یافته، که مجموعه‌ای از مقالات کوتاه و نتیجه همکاری گروهی از نمایندگان دولت، کسب‌وکار، دانشگاه، اندیشکده‌ها، جامعه مدنی و رسانه‌ها است. این گروه با هدف افزایش آگاهی درباره چالش‌های اقلیمی در کشورهای یکدیگر در یک برنامه نه ماهه، و در قالب

### « عوامل تعیین‌کننده موفقیت در اصلاح یارانه‌های انرژی: تحلیل رگرسیون لجستیک »

#### The Determinants of Successful Energy Subsidy Reforms: A Logistic Regression Analysis

[www.kapsarc.org](http://www.kapsarc.org)

اصلاح یارانه‌های انرژی، پتانسیل ایجاد مزایای مالی، اقتصادی، بهداشتی و زیست محیطی را برای یک کشور به دنبال دارد. با این حال اجرای آن با چالش‌های سیاسی فراوان همراه است. علیرغم تلاش‌های اصلاحی متعدد در گذشته، دولت‌ها همچنان با چالش‌هایی در پیاده سازی اصلاحات مواجه هستند و بسیاری از این چالشها، منجر به نآرامی‌های اجتماعی یا لغو اصلاحات می‌شود که هردوی این نتایج، برای سیاستگذاران ناخوشایند است. در سال ۲۰۲۲، اصلاح یارانه‌های انرژی در کشورهایی مانند بنگلادش، هائیتی، اندونزی، قزاقستان، سریلانکا و تونس پیاده سازی شد که بیشتر آنها باعث بروز نآرامی‌های اجتماعی گشت. برای غلبه بر این چالش‌ها، سیاستگذاران نیاز به درک بهتری از شرایط کشور دارند که بر نتایج اصلاحات یارانه انرژی تاثیر می‌گذارد؛ بویژه از طریق تحقیقاتی که از روش‌های کمی بهره می‌برند. این گزارش به درک بهتر عوامل موثر بر نتایج اصلاح یارانه‌های انرژی کمک می‌کند و در گردآوری داده‌های اصلی آن، از تحلیل رگرسیون استفاده شده است. نتایج این تحلیل نشان داده است که افزایش قیمت بنزین و نفت سفید، دو عامل کلیدی در بروز نآرامی اجتماعی هستند (نآرامی اجتماعی به عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است). این نتایج بر اهمیت اجرای تدریجی اصلاحات تاکید دارد و این که به مصرف کنندگان زمان داده شود تا با تغییرات قیمت سازگار شوند.

از دیگر نتایج ذکر شده در این گزارش می‌توان به چگونگی وضعیت لغو اصلاحات یارانه‌ها و همچنین رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (GDP) در بروز نآرامی اجتماعی و لغو اصلاحات اشاره کرد. برای کشورهایی که در حال آماده سازی اجرای اصلاحات در یارانه انرژی هستند،





مولداوی حمایت کردند. در حال حاضر، مولداوی تمام گاز خود را از منابع غیر روسی دریافت می‌کند. با این حال، تا آغاز ژانویه، ترنسنیستریا گاز روسی دریافت می‌کرد و از آن گاز برای تأمین سوخت بزرگ‌ترین نیروگاه مولداوی که برق را در سرتاسر کشور تأمین می‌کند، استفاده می‌کرد. با قطع انتقال گاز از سوی اوکراین، روسیه دیگر این گاز را به ترنسنیستریا عرضه نخواهد کرد. اگرچه روسیه به‌طور عمومی این اقدام را به عنوان تلاش برای مجبور کردن مولداوی به پرداخت بدهی‌های ادعایی خود مطرح کرده است، این احتمالاً دلیل اصلی نیست. قطع گاز به ترنسنیستریا باعث بی‌ثباتی در سرتاسر مولداوی می‌شود که احتمالاً هدف مسکو در چارچوب جنگ هیبریدی خود است. در میانه ماه دسامبر سال ۲۰۲۴ مولداوی وضعیت اضطراری اعلام کرد و تلاش‌ها برای اطمینان از دسترسی به انرژی برای مولداوی در طول زمستان ۲۰۲۴-۲۰۲۵ ادامه دارد. در حالی که این مسائل به خواننده کمک می‌کند تا بحران کنونی را درک کند، جزئیات بیشتر در مورد بخش انرژی مولداوی در گزارش چشم انداز بلندمدت منتشر شده توسط CSIS در اواخر سال ۲۰۲۴، تحت عنوان "آینده انرژی مولداوی" در دسترس است.

یک سفر مطالعاتی در دهلی نو، هند حضور یافتند. این مجموعه شامل نه فصل در زمینه موضوعات مختلفی همچون ظرفیت‌سازی، هیدروژن سبز، برنامه‌ریزی شهری، کاهش متان، پوشش رسانه‌ای تغییرات اقلیمی، زنجیره تأمین مواد معدنی حیاتی، زیرساخت‌های عمومی دیجیتال (DPI) و ... است. هر فصل توصیه‌هایی برای همکاری ایالات متحده و هند در این زمینه‌ها شناسایی و تشریح کرده است.

### «تأثیر توقف انتقال گاز روسیه از مسیر اوکراین بر مولداوی: فرصت یا تهدید»

#### An Energy Crisis Provides Opportunity in Moldova

<https://www.csis.org>

تا سال ۲۰۲۲، مولداوی ۱۰۰ درصد گاز خود را از روسیه تأمین می‌کرد. این گاز از طریق اوکراین و از طریق ترنسنیستریا که از سال ۱۹۹۲ به عنوان یک منطقه جدایی‌طلب از مولداوی شناخته می‌شود، تحویل می‌شد. این بحران پس از یک درگیری مسلحانه جدایی‌طلبانه بود که نیروهای روسی مستقیماً از میلیشیاها ترنسنیستریا در برابر سایر بخش‌های





**Monthly Oil & Gas Markets Analysis**  
**Institute For International Energy Studies**

<https://www.iies.org>

